

Úřad
pro ochranu
osobních
údajů

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2021

Vážené dámy, vážení pánové,

druhým rokem Vám představuji výroční zprávu Úřadu pro ochranu osobních údajů a shodně jako v roce 2020 je její významná část věnována dopadům pandemie COVID-19 do oblasti ochrany osobních údajů.

Rovněž v tomto období vyvstávala nemalá rizika pro ochranu osobních údajů jako „druhá strana mince“ ve vztahu k dobře míněným opatřením přijímaným s cílem ochrany životů a zdraví lidí. Zejména veškerá preventivní opatření, jejichž cílem je zabránit šíření nakažlivé nemoci, totiž již ze své samotné podstaty obsahují určitou formu vyhodnocení a označení lidí či skupin lidí jako „rizikových“ a předpokládají tedy nakládání s osobními údaji těchto osob spojené s přiřazením kategorie, která má nějakým způsobem specifikovat míru rizikovosti kontaktu s tímto člověkem (např. „COVID pozitivní“ nebo „v karanténě“ nebo „očkováný“ apod.) a jejich zařazení do nově vytvářených registrů zahrnujících takto označené kategorie osob. A právě v okamžiku rozhodování o přijetí tohoto typu opatření dochází ke střetu dvou chráněných zájmů, a to ochrany života a zdraví na straně jedné a ochrany soukromí (jakožto nedílné složky svobody jednotlivce) na straně druhé. Úkolem Úřadu tak bylo pomoci správcům i zpracovatelům osobních údajů tyto negativní dopady protipandemických opatření minimalizovat na nejnižší možnou úroveň, při současném zachování efektivity těchto opatření.

S jistým zjednodušením lze říci, že zatímco rok 2020 byl ve znamení trasování, rok 2021 byl především ve znamení očkování. Ačkoliv Úřad měl mnohdy k dispozici pouze zprostředkované informace, poskytoval vždy maximální součinnost – např. zpracoval doporučení pro zaměstnavatele ohledně testování zaměstnanců na pracovištích včetně vzorů dokumentů, poskytoval konzultace Ministerstvu zdravotnictví ve věci nastavení interoperability eRoušky, zpracoval stanovisko k zavedení tzv. očkovacích pasů a při všech příležitostech opakovaně poukazoval na úskalí mimořádných opatření z hlediska zpracování osobních údajů.

Ačkoliv opatření proti pandemii představovala mnohdy významné riziko pro naše soukromí, bylo by chybou pomíjet či podceňovat další rizika, která přináší současná doba. Díky všudypřítomné digitalizaci a přesunu stále většího

množství aktivit – a to i ryze osobních – do online prostředí, je stále jednodušší dostat se do soukromí člověka a zneužít jeho osobní údaje k manipulaci nebo dalšímu nekorektnímu jednání. Skutečnou hodnotu a také „zranitelnost“ osobních údajů nám ukazují mimo jiné stále častější kybernetické útoky. V blízké budoucnosti bude proto naprosto nezbytné zaměřit se na intenzivnější propojení ochrany osobních údajů a kybernetické bezpečnosti.

Bohužel výše uvedené riziko již překročilo hranice „pouhého“ komerčního zneužití. Ruská agrese vůči Ukrajině a s ní související hybridní válka vůči svobodnému světu nám všem jasně ukazuje, že ochrana osobních údajů a soukromí jednotlivců musí být chápána jako nedílná součást ochrany společnosti před vnějším ohrožením jakož i ochrany demokratických hodnot obecně. V těchto dnech tak stojíme – a to nejen Úřad a další orgány státní správy, ale v zásadě celá společnost – před zásadními úkoly v oblasti kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů a soukromí. Pokud si včas neuvědomíme nebezpečí institucionalizovaných útoků zneužívajících naše osobní údaje, může to mít vážné dopady nejen na konkrétní oběti, ale také na celou společnost v podobě dezinformací, manipulací nebo dokonce rozvratu určitých sektorů společnosti, např. masovou manipulací veřejnosti nebo krádežemi identit (např. deep fakes, kde dochází ke zneužití umělé inteligence k podvodu pomocí realistických foto nebo videomontáží) může dojít k zahlcení a zhroucení některých služeb, zdravotnických zařízení, popř. digitalizované státní správy.

Pokud se ohlédneme za uplynulým rokem, lze v této souvislosti konstatovat, že důležitost ochrany osobních údajů si uvědomuje stále více lidí, bohužel však často až v okamžiku, kdy se sami stanou oběťmi jejího porušení. Zájem jednotlivců i veřejnosti na dostatečné ochraně osobních údajů je zřejmý například z počtu podání adresovaných Úřadu, v loňském roce bylo takto podáno 1 720 stížností ve vlastní věci a 710 podnětů ve veřejném zájmu.

Výroční zpráva jako již tradičně představuje nejdůležitější výsledky dozorové činnosti Úřadu v oblasti zpracování osobních údajů prezentovaných na příkladech vybraných kontrol. Vedle obvyklé pozornosti věnované zpracování

osobních údajů zákazníků prováděného prodeji a poskytovateli služeb se dozorová činnost v roce 2021 soustředila zejména na zpracování osobních údajů v rezervačním systému k očkování, projektu tzv. Chytré karantény a neposledně v zaměstnaneckých vztazích. Úřad rovněž provedl kontrolu předávání dat osob nacházejících se v karanténě a v izolaci Policii ČR a vymezil se vůči využívání databází osob pro účely rozesílání roušek ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení a Ministerstva vnitra.

Kromě zpracování zvláštní kategorie osobních údajů o zdravotním stavu byl rok 2021 ovlivněn rozsáhlou změnou právní úpravy elektronických komunikací, včetně tzv. cookies, a dlouho očekávaných nových pravidel pro marketingové hovory. Jsem potěšen, že se v tomto případě podařilo plně dostat zejména osvětové a metodické roli Úřadu a ve spolupráci s Českým telekomunikačním úřadem a Ministerstvem průmyslu a obchodu připravit společné výkladové stanovisko s odpověďmi na nejčastější otázky týkající se nových pravidel pro marketingová volání, která stanovuje novela zákona o elektronických komunikacích. K tématu souhlasů s cookies udělovaných prostřednictvím tzv. cookie lišty doplnil Úřad na svých webových stránkách rubriku často kladených otázek.

Stěžejním prvkem ochrany soukromí podle obecného nařízení je evropská spolupráce. Úřad je integrálním členem Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB) a ve své činnosti používá stanoviska Evropského inspektora ochrany údajů (EDPS). S růstem celosvětové integrace stále větší roli hraje Světové shromáždění pro ochranu soukromí (GPA). Úřad se v roce 2021 rozhodl, že se ve spolupráci s dalšími evropskými dozorovými úřady (na projektu se podílí celkem 22 dozorových úřadů, které by měly prověřit více jak 75 veřejných institucí napříč Evropskou unií a Evropským hospodářským prostorem) zapojí do akce, jež se zaměří na využívání cloudových služeb veřejnými subjekty, kdy tematické zaměření této koordinované akce je iniciováno právě EDPB.

Problematika ochrany osobních údajů se stává stále více komplexní a náročnou, a to jednak z hlediska odborného právního posouzení a jednak z hlediska technických znalostí a dovedností osob provádějících kontrolu, zejména specificky vzdělaných odborníků v oblasti

informačních technologií. Získání potřebného množství odborníků právě z oblasti informačních technologií je však bohužel mimo aktuální rozpočtové možnosti Úřadu.

Na tomto místě bych též rád připomněl, že Úřad je nejen nezávislým dozorovým úřadem dle čl. 52 obecného nařízení, ale také ústředním správním úřadem s rozsáhlými a poněkud nesourodými kompetencemi, který za více než dvacet let své existence prošel dynamickým vývojem jak z hlediska své organizace, tak zejména z hlediska své působnosti, přičemž obvykle byly jeho úkoly významně rozšiřovány v oblastech, které s hlavním posláním Úřadu souvisejí jen okrajově nebo nesouvisejí vůbec. Při hodnocení činnosti Úřadu proto nelze odhlížet od toho, že kromě systémového a obecného dozoru nad zpracováním osobních údajů patří do jeho působnosti zásadní agenda svobodného přístupu k informacím dle zákona č. 106/1999 Sb. Od 1. ledna 2020 se tak Úřad stal nadřízeným orgánem pro řádově stovky povinných subjektů, což zahrnuje rozhodování o odvolání a o stížnostech proti povinným subjektům a dále přezkumným orgánem pro cca 15 000 povinných subjektů. Tato agenda se vzhledem ke svému významu a dynamickému nárůstu objemu a závažnosti projednávaných případů stává agendou v zásadě srovnatelnou s ochranou osobních údajů. Pokrytí agendy svobodného přístupu k informacím lidskými zdroji však bohužel muselo být do značné míry zajištěno přeskupením existujících personálních kapacit, čímž byly tyto personální kapacity Úřadu vyčerpány. V minulém roce navíc došlo bez poskytnutí zdrojů k dalšímu rozšiřování oblasti působnosti Úřadu, neboť mu byla svěřena agenda související s bojem proti pohlavnímu zneužívání dětí online. Úřadu též dále přibyla povinnost zpracovávat stanoviska v procesu registrace agend podle § 54a odst. 5 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Dalšími důležitými činnostmi Úřadu jsou regulace šíření obchodních sdělení jako součást ochrany spotřebitele a rovněž provozování informačního systému ORG jako součást systému základních registrů zajišťujícího procesy spojené s identifikací fyzických osob a ochranu osobních údajů v celém systému základních registrů.

S ohledem na to, že Úřadu nebyly v minulosti s novými agendami zpravidla přiděleny další odpovídající finanční prostředky pro jejich zajištění, je nyní pro zabezpečení řádného

výkonu svěřených agend zásadní, aby alespoň nedocházelo k reálnému krácení rozpočtu Úřadu. Schválený rozpočet Úřadu byl totiž minimálně od roku 2019 vždy nominálně významně nižší, než byla skutečnost příslušného roku, což bylo saturováno výhradně z nespotřebovaných nároků z minulých let. Pokračování tohoto trendu již nadále není možné a v době, kdy bychom měli naopak naše činnosti v oblasti ochrany soukromí i svobodného přístupu k informacím významně zintenzivnit, stojíme před složitou finanční situací umocněnou vzrůstajícími náklady na provozování informačního systému ORG, kterou v návaznosti na vývoj inflace již zřejmě nebude schopni pokrýt. Ač jednoznačně vnímám nezbytnost konsolidace neutěšeného stavu veřejných financí, jsem nucen opětovně zdůraznit, že trvalé omezování finančních prostředků Úřadu

významně ztěžuje jeho fungování v tak dynamické oblasti, jakou je ochrana osobních údajů a ohrožuje výkon všech jeho stávajících agend i nových naléhavých úkolů.

Vážené dámy, vážení pánové, věřím, že výroční zpráva Úřadu za rok 2021 Vás osloví a přinese Vám mnoho nových podnětů a inspirace při realizaci našich společných cílů v oblasti ochrany soukromí a osobních údajů i v oblasti svobodného přístupu k informacím. Chtěl bych touto cestou poděkovat svým spolupracovníkům i všem ostatním, kteří jsou si vědomi společenského významu všech výše uvedených agend zajišťovaných Úřadem a zejména pak nových náročných úkolů, před nimiž Úřad v dnešní po-hnuté době stojí, a budou jejich řádnému plnění ve prospěch občanů této země nápomocni.

předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů

Obsah

Shrnutí činnosti Úřadu za rok 2021	7
Úřad v číslech	9
Významná témata Úřadu v oblasti ochrany osobních údajů	15
Opatření přijatá během pandemie nemoci COVID-19	15
Obecné shrnutí ke zpracování osobních údajů v souvislosti s pandemií COVID-19	15
Stanoviska Úřadu k legislativním návrhům	18
Obdržené podněty a stížnosti	20
Kontrolní činnost (Zpracování osobních údajů osob, jimž byla nařízena karanténa)	22
Konzultace k tématům souvisejícím s pandemií	23
Právo zaměstnavatele vyžadovat informaci o očkování zaměstnance	23
Další příklady z kontrolní činnosti Úřadu	24
Zpracování osobních údajů v rámci věrnostních programů maloobchodních řetězců	24
Zpracování osobních údajů respondentů veřejného průzkumu spokojenosti obyvatel	25
Zpracování osobních údajů zaměstnanců v informačních a komunikačních systémech	26
Zpracování osobních údajů v rámci plnění povinností podle § 2 a § 8 odst. 3 zákona č. 253/2008 Sb. ve věci politicky exponovaných osob	27
Zpracování osobních údajů v souvislosti s registrací pojištěnců	27
Zpracování osobních údajů a plnění povinností při výkonu práv subjektů	28
Nakládání s osobními údaji státních zaměstnanců	28
Další častá témata přijatých podnětů a stížností	29
Zpracování osobních údajů v rámci telemarketingu	29
Zpracování osobních údajů prostřednictvím souborů cookies	31
Poradenská a konzultační činnost	31
Obrazové a zvukové záznamy zásahu zdravotnické služby	31
Vyřizování žádosti subjektu údajů o přístup podle čl. 15 k „veškerým osobním údajům“	32
Vydání publikace k výročí školy s uvedením seznamu absolventů	32
Evropská a mezinárodní spolupráce	33
Vydávání osvědčení o ochraně osobních údajů (certifikační mechanismy)	33
Kodexy chování	33
Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA)	33
Předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodním organizacím	34
Legislativní témata	36
Reforma digitálního prostředí EU	36
Poznatky ze soudního přezkumu	37
Odpovědnost za zpracování osobních údajů v souvislosti s pojišťovnictvím	37
Základní interpretační východiska právní úpravy šíření obchodních sdělení	38
Z rozhodnutí předsedy Úřadu	39
Neoprávněné zpracování osobních údajů získaných z veřejných databází průmyslových práv	39
Šíření obchodních sdělení	39

Přezkumná a odvolací řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím	41
Působnost Úřadu v agendě svobodného přístupu k informacím	41
Chod odboru práva na informace	41
Vývoj nápadu podle § 20 odst. 4 a § 16b zákona č. 106/1999 Sb.	42
Příklady z odvolací a přezkumné praxe	43
Posouzení oprávněnosti úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání	43
Střet zákona o svobodném přístupu k informacím a zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí	43
Poskytování informací o dosaženém vzdělání	44
Faktická nečinnost rozkladové komise při projednávání návrhu na rozhodnutí	44
Vyluka rozhodnutí o stížnosti z přezkumného řízení	44
K výkladu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb.	44
Pojem veřejné instituce podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.	45
Informační systém ORG	47
Fungování a ostatní agendy Úřadu	49
Kontrolní činnost	49
Schengenská spolupráce	49
Správní řízení	50
Oddělení konzultací	50
Dozorová činnost v oblasti šíření obchodních sdělení	51
Vyřizování stížností podle § 175 správního řádu	54
Ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů	54
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	56
Evropská a mezinárodní spolupráce	59
Mechanismus jednotnosti a spolupráce podle obecného nařízení	59
Akreditace a předávání	60
Oblast kodexů chování	60
Oblast posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA)	60
Oblast předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodním organizacím	60
Oblast závazných podnikových pravidel (BCR)	61
Osvětová činnost Úřadu v oblasti předávání údajů do třetích zemí, DPIA a hodnocení shody v roce 2021	61
Sdělovací prostředky a komunikační nástroje	61
Personální obsazení Úřadu	62
Hospodaření	64
Účetní závěrka	67
Pověřenec	67
Interní audit	67

Shrnutí činnosti Úřadu za rok 2021

Úřad pro ochranu osobních údajů čelil v roce 2021 celé řadě zkoušek a výzev. Z hlediska celospolečenských dopadů se bohužel z nezanedbatelné části znovu jednalo o pokračující pandemii onemocnění COVID-19 a s ní spojené omezení práv občanů České republiky. Úřad se proto zabýval státem přijímanými opatřeními, která měla za cíl chránit zdraví a životy lidí, avšak způsobem, kdy docházelo ke shromažďování a evidování osobních dat v bezprecedentním objemu. Znamenalo to řešit otázky spojené s ochranou soukromí a osobních údajů fyzických osob. Na jaře proto Úřad znovu připomněl možnost konzultací, kterou mohou využít všichni, kteří se zabývají zpracováním osobních údajů, od státní správy vytvářející legislativu po soukromý sektor.

Zabýval se též rezervačním systémem pro očkování proti COVID-19, kde shledal ve vztahu k úniku osobních dat vážná porušení právních předpisů ochrany osobních údajů.

Neméně Úřad zaměstnalo také téma zavedení evropského digitálního certifikátu EU COVID usnadňujícího volný pohyb, ovšem nikoli za cenu přímé ani nepřímé diskriminace osob. Také zde upozorňoval na hledisko, aby osobní údaje nebyly zpracovávány déle, než je nezbytně nutné.

Potřebné bylo z pohledu ochrany osobních údajů také prošetřit předávání strukturovaných dat o osobách, kterým byla nařízena karanténa, Policii ČR. Úřad se zde zaměřil zejména na to, zda státní orgány nakládají s osobními údaji občanů přesně v mezích zákona a zákonným způsobem, účelně a přiměřeně.

Významným tématem, které přinesla pandemie, bylo rovněž povinné testování zaměstnanců na COVID-19 na pracovištích. Opatření Ministerstva zdravotnictví například nestanovovalo dobu uchování evidence provedených testů. Zaměstnavatelé však byli povinni zajistit zpracovávání osobních údajů s co nejvyšší mírou ochrany soukromí a zároveň, aby evidence provedených testů byla dostatečně zabezpečena včetně omezení přístupu k ní pouze na osoby pověřené. Proto i zde Úřad pomohl zaměstnavatelům svým doporučením, ze kterého se zaměstnavatelé dozvěděli ohledně mimořádného zpracování osobních údajů svých zaměstnanců vše potřebné.

Úřad se v první polovině roku vyjadřoval také k návrhu mimořádného opatření, kterým někteří poskytovatelé služeb měli zavádět evidence související s povinným prokazováním výsledků testů či očkování proti COVID-19. Přípomínky Úřadu byly jednoznačné – povinnost zpracovávat osobní údaje byla v návrhu uložena bez dostatečně konkrétního upřesnění (účel zpracování, rozsah údajů, doba uchovávání, technické a organizační zabezpečení či způsob naplnění zásady transparentnosti).

V souvislosti s vládním návrhem zákona o covid pasech poskytl Úřad vyjádření Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, ve kterém upozornil na procedurální nedostatky z pohledu ochrany osobních údajů, např. na nedostatečné posouzení vlivu, ale také na neprojednání návrhu s dozorovým úřadem.

V oblasti legislativy dále upozornil na některá ustanovení pandemického zákona, která byla v rozporu s ochranou osobních údajů. Dlouhodobého požadavku Úřadu, postavení jasného a trvalého právního rámce zpracování osobních údajů při řešení pandemie COVID-19, se pandemickým zákonem nepodařilo zcela dosáhnout. Úřad se vyjádřil zejména proti uzákonění služby mobilní aplikace pro účely epidemiologického šetření (eRouška, která následně ke dni 31. října 2021 ukončila provoz), call center a v rámci novely pandemického zákona proti nařizování izolace a karantény jakoukoliv pověřenou osobou, a to i pomocí prostředku komunikace na dálku (např. SMS).

Epidemie onemocnění COVID-19 s sebou pochopitelně přinesla změnu ve struktuře obdržených dotazů, podnětů a stížností. Dominantními se staly dotazy směřující proti možnému zpracování osobních údajů v souvislosti s testováním zaměstnanců a žáků. Stěžovatelé se na Úřad obraceli nicméně i v jiných oblastech zpracování, zhruba čtvrtina přijatých stížností se týkala zpracování osobních údajů pro marketingové účely, konkrétně desetina telefonických marketingových hovorů.

Úřad v této záležitosti spolu s Českým telekomunikačním úřadem a Ministerstvem průmyslu a obchodu vytvořil výkladové stanovisko k novým pravidlům pro telemarketingové hovory. Jednalo se o reakci na přijetí novely zákona

o elektronických komunikacích. Dosavadní princip „opt-out“ zde byl nahrazen přístupem „opt-in“, kdy je kontaktován jen ten, kdo si to vysloveně přeje.

V otázce cookies, resp. cookies lišty, Úřad konstatoval, že by uživatel stránek měl mít možnost svobodné volby, tedy odmítnutí souhlasu stejně jako jeho udělení. Provozovatelé webových stránek se totiž i zde museli připravit na změnu právní úpravy od ledna 2022, kdy je možné shromažďovat osobní údaje návštěvníků stránek pouze na základě jejich prokazatelného souhlasu (princip „opt-in“).

Významný podíl na činnosti Úřadu měla působnost v agendě svobodného přístupu k informacím. Účelem pravomocí, které mu byly svěřeny od počátku roku 2020, je sjednotit a urychlit rozhodování o opravných prostředcích v jednotlivých případech. Úřad se tak stal odpovědným za mnoho let stará rozhodnutí, která nevydal, a orgánem žalovaným v řízeních, která nevedl. Nově napadajícím případům, jejichž počet oproti roku 2020 navíc vzrostl téměř o třetinu, neodpovídá od prvopočátku nedostatečné personální a rozpočtové zajištění. Úřadu se dařilo situaci zvládat jen díky enormnímu nasazení všech zaměstnanců.

Obrovský, více než 70% nárůst transakcí od roku 2020, zaznamenal Úřad také ve správě

Informačního systému ORG – součásti systému základních registrů i kritické informační infrastruktury státu a eGovernmentu České republiky. Důvodem takových čísel bylo kromě květnového elektronického sčítání obyvatel také celoroční mimořádné ukládání dat v souvislosti s očkovaním a testováním na COVID-19.

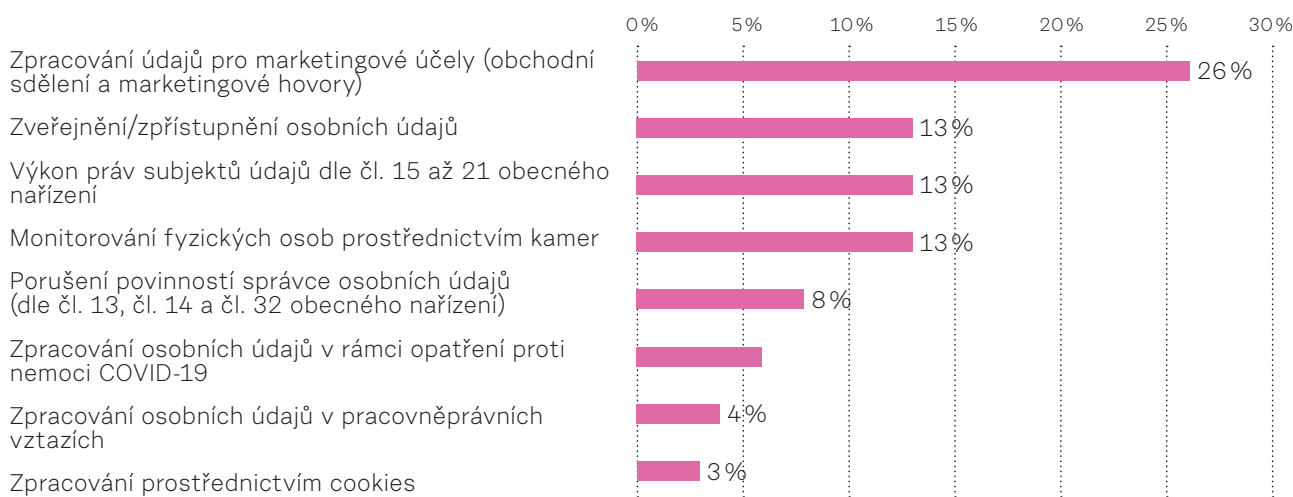
I přes omezení způsobená covidovou pandemií zahájil Úřad přes padesát kontrol a více než čtyři desítky jich ukončil. To vše ve stínu rekordního schodku rozpočtu státu, který pro tento nezávislý dozorový orgán znamenal snížení objemu prostředků na provoz ve výši tři miliony korun. Úřad přesto i za těchto nelehkých podmínek uspěl.

Všechna tato a mnohá další témata, která ukazují priority a názory Úřadu včetně nasměrování správců a zpracovatelů ke správné manipulaci s osobními údaji, blíže popisuje následující text této výroční zprávy. Zároveň více přiblíží všechny tři klíčové pilíře Úřadu – ochranu osobních údajů, svobodný přístup k informacím a informační systém ORG. Součástí výroční zprávy jsou také důležitá statistická data za rok 2021 a informace o dalších agendách, kterými se v roce 2021 Úřad zabýval, včetně detailů jeho hospodaření.

Úřad v číslech

Podněty a stížnosti

Na co si lidé nejčastěji stěžují

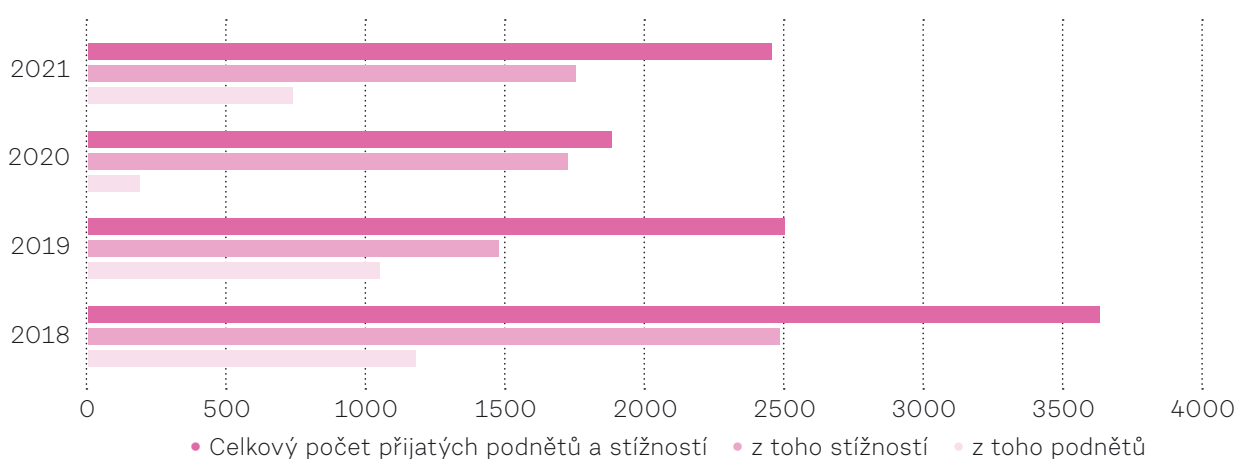

Celkový počet přijatých podnětů a stížností	2430
z toho stížností*	1720
z toho podnětů	710
Doplnění stížností/podnětů**	827
Vyřízeno odpovědí podatelů	1774
Vyřízeno upozorněním správce na možné porušení obecného nařízení	491
Předáno ke kontrole nebo jinému řízení	165
Poskytnutí součinnosti policii/žádost OČTŘ o součinnost	25
Počet ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů (data breach)	294
Doplnění data breach (v minulých letech neevidováno)	94

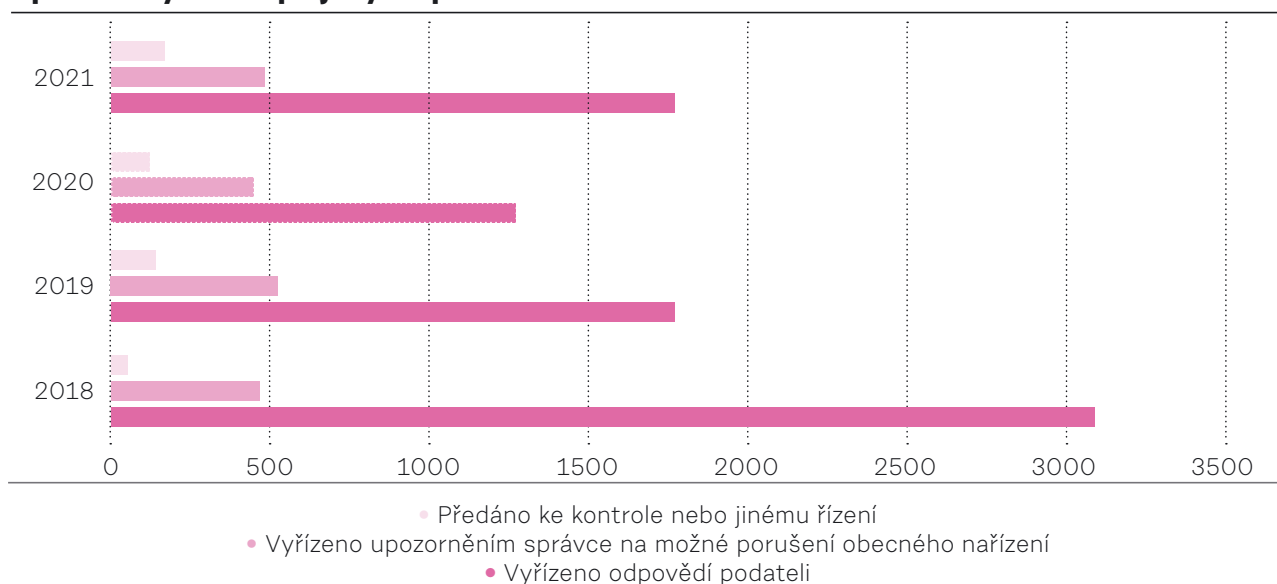
* Namítané zpracování osobních údajů se týká podatele (podání učiněná subjektem údajů)

** Doplnění po žádosti Úřadu o upřesnění, nebo iniciovaná samotnými stěžovateli

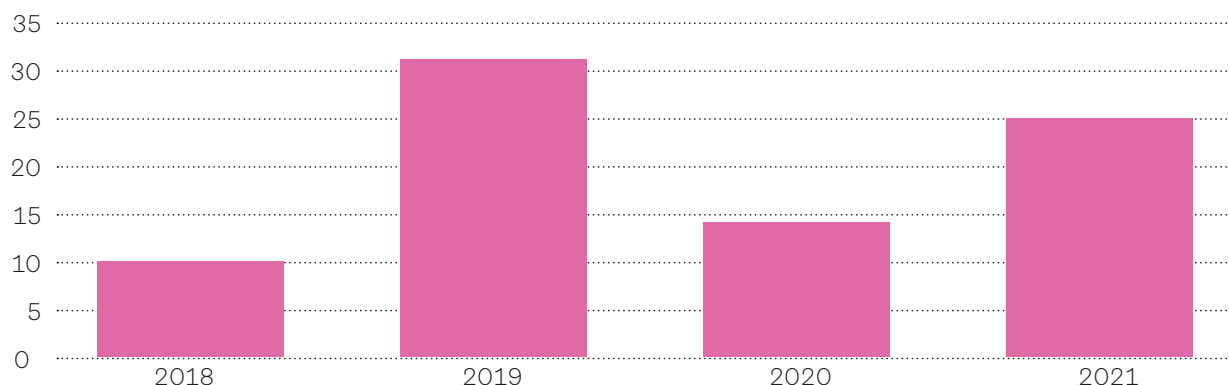
Počet přijatých podání v letech 2018–2021

Způsob vyřízení přijatých podání v letech 2018–2021

Poskytnutí součinnosti OČTŘ/žádost OČTŘ o součinnost v letech 2018–2021

Z hlediska zastoupení stížností z oblastí veřejnoprávních a soukromoprávních vztahů pokračuje trend výrazně převažujícího zastoupení podnětů a stížností směřujících proti zpracování osobních údajů v soukromoprávní oblasti.

Kontrolní činnost Úřadu (vyjma kontrol týkajících se obchodních sdělení)

Počet zahájených kontrol	52
Počet ukončených kontrol	43
z toho z předchozích let	17
Počet kontrolních protokolů napadených námitkami	12*
z toho vyhověno	1
z toho částečně vyhověno	5
z toho nevyhověno	4
Uložené pokuty dle kontrolního řádu za neposkytnutí součinnosti	3

* Dva případy nebyly do 31. 12. 2021 uzavřeny

Pokuty

- V roce 2021 Úřad uložil pravomocně 40 pokut za porušení obecného nařízení.
- Nejvyšší částka (jak v roce 2021, tak celkově) 2 000 000 Kč byla uložena za nesplnění uložených nápravných opatření.
- Celková částka uložených pokut v souvislosti s porušením obecného nařízení od 25. května 2018 činí 10 684 000 Kč.
- Mezi nejčastější pochybení patřilo zpracování osobních údajů bez řádného právního titulu, užívání údajů k jinému účelu, než k jakému byly získány, zpracovatelské smlouvy neobsahující všechny náležitosti dle čl. 28 obecného nařízení, nedostatečné informování subjektů údajů o zpracování jejich údajů.

Správní řízení v roce 2021

Vedeno celkem 60 správních řízení v rámci orgánu prvního stupně (bez započítání odložených věcí dle § 76, § 65 a postoupených věcí a pokut dle kontrolního řádu)

Počet zahájených řízení o sankci dle § 62 zákona č. 110/2019 Sb.	22
z toho pravomocně ukončených řízení	17
Počet zahájených řízení dle § 60 zákona č. 110/2019 Sb.	13
z toho pravomocně ukončených řízení	10
Počet zahájených spojených řízení o sankci dle § 62 a dle § 60 (opatření k odstranění nedostatků) zákona č. 110/2019 Sb.	5
z toho pravomocně ukončených řízení	1
Celková výše pravomocně uložených pokut	3 526 000 Kč
Upuštěno od uložení správního trestu z důvodu nemožnosti ukládání trestu orgánům veřejné moci a veřejným subjektům	12
Upuštění od uložení pokuty dle § 65 zákona č. 110/2019 Sb.	10
Počet zahájených řízení o sankci dle § 61 zákona č. 110/2019 Sb.	8
z toho pravomocně ukončených řízení	7

Nevyžádaná obchodní sdělení

- V roce 2021 uložil Úřad pravomocně 29 pokut za porušení zákona č. 480/2004 Sb. ve věci zasílání obchodních sdělení.
  - Nejvyšší částka 600 000 Kč byla uložena za zasílání obchodních sdělení bez právního titulu.
  - Celková částka uložených pokut za rok 2021 v souvislosti se zasíláním obchodních sdělení činí 2 901 000 Kč.
  - Mezi nejčastější pochybení patřilo zasílání obchodních sdělení bez právního titulu.
- Ovšem často se vyskytovala porušení i v náležitostech obchodních sdělení, a to nesprávné označení takových zpráv, či chybějící informace o tom, v čí prospěch je obchodní sdělení odesíláno, nebo v případě SMS zpráv to bylo pochybení při neuvádění možností odhlášení takových zpráv. V několika případech byly uloženy i sankce za opakované porušení ustanovení při zasílání obchodních sdělení (společnosti byly sankcionovány za totožný skutek již v minulosti nebo na možná porušení byly v minulosti upozorňovány).

Podnětů celkem	997
Zahájených kontrol	11
Ukončených kontrol	13
z toho z předchozích let	7
Napadeno námitkami	4
Námitkám vyhověno	0
nevyhověno	4
částečně vyhověno	0
Řízení o sankci	23
Pokuty za neposkytnutí součinnosti v kontrole	1
Vyřízeno bez zahájení kontroly upozorněním subjektu na možné porušení povinností	466

Dotazy a konzultace

- Úřad v roce 2021 odpověděl na 1651 písemných dotazů veřejnosti.
- Na telefonní konzultační lince, kterou provozuje každé úterý a čtvrtek od 13.00 do 15.30, navíc vyřídil v tomto období 1091 telefonátů.
- Ani v jednom případě však nebyla využita předchozí konzultace ve smyslu čl. 36 obecného nařízení.

Soudní přezkum

Podaných žalob k soudu	1(171*)
Zamítnutých žalob soudem	3
Zrušených rozhodnutí soudem	3
Zastavení řízení soudem	3
Ukončených/neukončených soudních řízení od roku 2001	164/7

* Celkem od r. 2001

Stížnosti podle § 175 správního řádu

Přijatých podání podle § 175	58
z toho stížností podle § 175 odst. 1	46
z toho žádostí podle § 175 odst. 7	12
Vyřízených podání podle § 175	57
z toho stížností podle § 175 odst. 1	47
z toho žádostí podle § 175 odst. 7	10
Ze všech vyřízených podání posouzeno jako	
stížností důvodných	3
stížností částečně důvodných	2
stížností jinak vyřízených	1
všech podání nedůvodných	51
Nevyřízeno	5

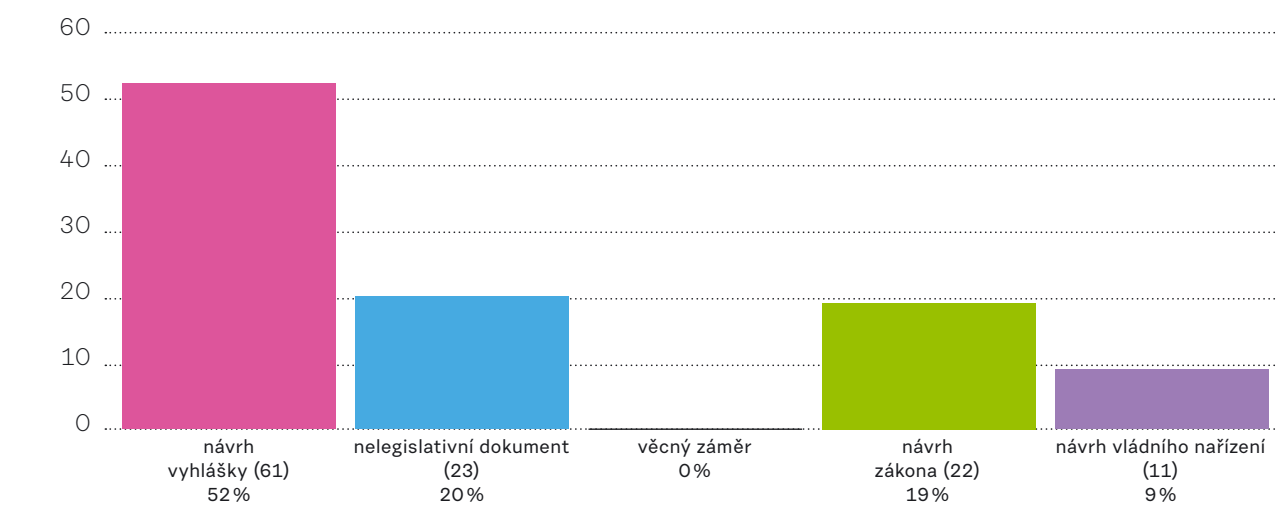
Rozhodování předsedy Úřadu

Rozklady – napadená rozhodnutí	18*
Zamítnutých rozkladů	10
Zrušeno a vráceno k novému projednání	10
Zrušených rozhodnutí a zastaveno řízení	0
Změna rozhodnutí	0

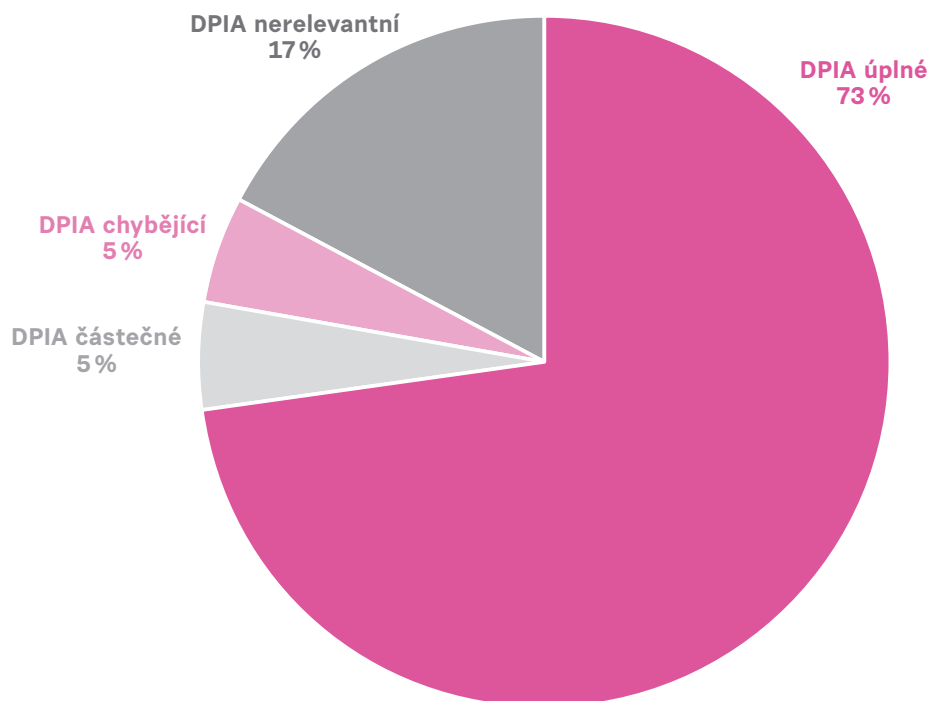
* Dva rozklady byly podány ještě v roce 2020

Legislativa – Připomínkové návrhy

Druhy připomínkových návrhů v %

Vyhodnocení DPIA v návrzích

Významná témata Úřadu v oblasti ochrany osobních údajů

Opatření přijatá během pandemie nemoci COVID-19

Obecné shrnutí ke zpracování osobních údajů v souvislosti s pandemií COVID-19

Pandemie, či přesněji globální situace ohrožení veřejného zdraví, které lidstvo v souvislosti s onemocněním COVID-19 čelí,¹ již druhým rokem významně zasahovala do fungování států a vyžadovala omezení života a práv jednotlivců. Česká republika se v této situaci, stejně jako jiné státy, snažila přijímat opatření, která by na jedné straně chránila zdraví a životy občanů, na druhé straně umožnila zachovat jak chod státu a hospodářství, tak vedení běžného života. Ovšem bezprecedentní nová situace, případně nově se objevující mutace viru, vedou k tomu, že přijímaná opatření musí být na základě nejnovějších dostupných vědeckých důkazů aktualizována. To platí například i pokud jde o původní předpoklad, že ke zvládnutí pandemie COVID-19 stačí očkování.² Postupně se ukazuje, že je třeba spoléhat na kombinaci více opatření, za něž se považuje kromě očkování také testování a získání protilátek po prodělání nemoci. Z epidemiologického hlediska jde jednak o kombinaci opatření, která slouží ke zvýšení odolnosti před nákazou, nebo alespoň před vážným průběhem onemocnění (očkování), jednak o opatření zaměřená na izolaci nakažených jednotlivců (testování, trasování). K prokázání souladu s nastavenými požadavky slouží certifikáty včetně evropského digitálního certifikátu.

V každém případě jsou výše uvedená protiepidemická opatření spojena se shromažďováním a evidováním osobních údajů, kdy dochází také k propojování databází s osobními údaji včetně zdravotních údajů (zpracování osobních údajů). To přináší otázky týkající se ochrany soukromí a osobních údajů fyzických osob. Konkrétně v případě očkování jsou, kromě

obvyklého zpracování osobních údajů ve zdravotnických registrech, osobní údaje fyzických osob využívány v očkovacích centrech a v aplikacích jako jsou Tečka nebo čTečka. Občané také musí prokazovat stanovené požadavky při různých akcích a v různých zařízeních (výstavy, koncerty, fitness, restaurace), kdy dochází k nahlížení na osobní údaje pomocí QR kódu.

Ve všech těchto případech může dojít k zásahu do základních práv na ochranu soukromí a osobních údajů. Osoby, které osobní údaje shromažďují, se stávají správci těchto dat, a musí postupovat v souladu s předpisy na ochranu soukromí a osobních údajů.

Obecně platí, že opatřením na ochranu soukromí a osobních údajů není vždy věnována náležitá pozornost, a v tomto ohledu by měla být sjednána náprava. Evropské dozorové úřady na ochranu osobních údajů opakovaně upozorňují na to, že je potřebné nastavit soulad jednotlivých zpracování s požadavky ochrany osobních údajů. V dalším textu jsou proto uvedeny obecné požadavky, které vyplývají z obecného nařízení a měly by být zohledněny při každém zpracování osobních údajů.

Základním východiskem je, že pravidla ochrany osobních údajů nijak neomezují zvolená opatření k řešení pandemie, pouze se vyžaduje zpracování požadovaných osobních údajů v souladu s příslušnými právními předpisy.³ Potřebná opatření musí být stanovena před jakýmkoliv zamýšleným zpracováním osobních údajů, takže správce se musí relevantními otázkami z pohledu zpracování dat a přijetím potřebných opatření zabývat s předstihem. Nedávalo by totiž žádný smysl taková opatření přijímat nebo zvažovat poté, co by již bylo zpracování dat zahájeno. Správci by měli subjekty údajů o zpracování dat a o všech okolnostech týkajících se případného zpracování nezbytného během pandemie informovat předem, nejlépe v rámci aktivní informační povinnosti včetně poučení subjektů údajů o jejich právech. Tím se lze vyhnout právní nejistotě a pochybnostem fyzických osob o zacházení s jejich osobními údaji a lze eliminovat pozdější problémy a dotazy.

1 WHO provedla dne 11. března 2020 posouzení, na jehož základě označila COVID-19 za pandemii.

2 Jak vyplývá z Nařízení 2021/1953 o digitálním certifikátu EU COVID, na základě potvrzení o očkování by očkováním neměla být ukládána dodatečná omezení volného pohybu, ledaže jsou tato dodatečná omezení na základě nejnovějších dostupných vědeckých důkazů nezbytná a přiměřená za účelem ochrany veřejného zdraví a nejsou diskriminační.

3 Jde zejména o obecné nařízení a zákon o zpracování osobních údajů.

Na samém počátku úvah o zpracování musí dojít k **vyjasnění postavení jednotlivých subjektů ve vztahu ke zpracování osobních údajů**, především toho, kdo je správce, společný správce či zpracovatel. Tyto subjekty nesou odpovědnost za zpracování v rozsahu podle obecného nařízení. V konkrétním případě může být více společných správců či se může jednat o vztah správce a zpracovatele, který vyžaduje uzavření smlouvy.⁴ Nové pokyny Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (dále jen „EDPB“) o pojmech správce a zpracovatel⁵ upozorňují, že pojmy správce a zpracovatel jsou funkčními pojmy, jejichž cílem je přidělit odpovědnost podle skutečných rolí stran. Z toho vyplývá, že právní postavení správce a zpracovatele musí být určeno jejich skutečnými činnostmi ve vztahu k toku dat v konkrétní situaci, nikoli formálním označením ve smlouvě. Rozdělení rolí tedy musí vycházet z analýzy skutkových okolností případu, na jejichž základě je poté uzavřena smlouva, nikoli naopak.

Další významnou podmínkou předcházející zpracování osobních údajů je **posouzení nezbytnosti, přiměřenosti a efektivnosti** navrhovaného zpracování. Toto posouzení je podmínkou jakéhokoliv zpracování, které se týká osobních údajů a zároveň je dáno tím, že předmětem ochrany je základní právo na ochranu osobních údajů.

Podle judikatury Soudního dvora EU (SDEU)⁶ musí být omezení základního práva na ochranu osobních údajů striktně nezbytné a musí být objektivně odůvodněno (soulad s některým z právních důvodů). Operace zpracování, kategorie zpracovávaných údajů, rozsah údajů a doba, po kterou jsou data uchovávána, musí být nezbytné pro účely zpracování.

Další zásadou, která se uplatní vedle požadavku nezbytnosti, je princip proporcionality, který je obecnou zásadou práva EU a vyžaduje po správci nalezení rovnováhy mezi použitými prostředky a zamýšleným cílem tak, aby při konkrétním zpracování byly shromažďovány a zpracovávány pouze takové osobní údaje (a v takovém rozsahu), které jsou přiměřené a relevantní pro účely zpracování. Rovněž

se požaduje, aby zpracování bylo doprovázeno technickými a organizačními opatřeními, která sníží možná rizika (*risk-based approach*).

Významným nástrojem, na který Úřad opakovaně upozorňuje, a který dosud není při ochraně osobních údajů dostatečně využíván, je **institut posouzení vlivu**. Jde o ucelený postup, jehož záměrem je popis zpracování údajů, posouzení jeho nezbytnosti a přiměřenosti a řízení rizik pro práva a svobody fyzických osob plynoucích ze zpracování osobních údajů, včetně zajištění a stanovení opatření k jejich ochraně.

Tento nástroj pomáhá správcům nejen plnit příslušné povinnosti podle obecného nařízení, ale také doložit, že správce přijal příslušná opatření s cílem zajistit soulad s obecným nařízením. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů je obligatorní v celé řadě zpracování, například pokud je jeho předmětem jakékoliv systematické a rozsáhlé zpracování osobních údajů fyzických osob, profilování těchto údajů nebo zpracování zvláštních kategorií osobních údajů.⁷ Úřad doporučuje zpracovat posouzení vlivu i v případech, kdy tento požadavek není obligatorní,⁸ a to s ohledem na mnohačetný přínos, který posouzení vlivu přináší pro správce.

Každé zpracování osobních údajů musí splňovat jednotlivé **zásady ochrany osobních údajů**, které vyplývají z čl. 5 a čl. 6 obecného nařízení. Jsou jimi požadavek účelového omezení zpracování, zákonnost zpracování, již se rozumí existence některého z důvodů zpracování, korektnost a transparentnost zpracování, minimalizace údajů, přesnost, omezení doby uložení a technické a organizační zajištění zpracování. Zásadní je princip odpovědnosti správce, který spočívá jak v jeho povinnosti odpovídat za dodržení všech povinností, které vyplývají z obecného nařízení, tak v povinnosti tento soulad doložit. Význam zásad obecného nařízení je zdůrazněn i tím, že sankce je možné ukládat přímo za nesplnění některé ze zásad obecného nařízení. Důležitá je také informační povinnost ve vztahu k subjektům údajů, která představuje naplnění principu transparentnosti.⁹ Subjektu údajů by měly být poskytnuty

4 Čl. 28 odst. 3 obecného nařízení.

5 Pokyny 07/2020 k pojmům správce a zpracovatele v GDPR.

6 C-392/12. Digital Rights Ireland.

7 Čl. 35 obecného nařízení.

8 Pokyny pro posouzení vlivu na ochranu údajů a stanovení, zda „je pravděpodobné, že zpracování údajů bude mít za následek vysoké riziko“ pro účely nařízení 2016/679. WP 248 rev.01

9 Čl. 13 obecného nařízení. Pokyny k transparentnosti podle nařízení 2016/679. WP260 rev.01

srozumitelné informace o všech okolnostech, které se týkají zpracování údajů. Součástí této informace by mělo být poučení o právech subjektů údajů.

Pokud jde o formu prokázání informací souvisejících s očkováním či jiným opatřením, správce musí zohlednit, že jako doklad potvrzení o očkování může sloužit nejen elektronická, tj. digitální forma certifikátu dostupná v digitálním zařízení, ale musí existovat i **alternativa v papírové podobě**.¹⁰ Občané mohou mít různé důvody, proč nemohou či nechtějí používat digitální certifikáty, a nejsou povinni je vysvětlovat. V opačném případě by se mohlo jednat o diskriminační opatření ve vztahu k různým skupinám obyvatel, protože například mnoho důchodců nemá tzv. chytrý telefon, může se ale jednat i o jiné důvody.¹¹ V tomto ohledu je třeba upozornit, že je nesprávné, pokud někteří správci trvají výlučně na digitální formě certifikátu.¹²

Samostatnou oblastí, která si zaslouží zmínku v souvislosti s požadavky na ochranu osobních údajů při dodržování pandemických opatření v zaměstnání, jsou **pracovněprávní vztahy**. Úřad se zaměřil na problematiku očkování a provedl mimo jiné srovnávací analýzu v několika členských zemích EU. Z analýzy vyplynulo, že aplikace pravidel ochrany osobních údajů v členských státech EU není jednotná, protože zdravotní opatření vyžadovaná při pandemii jsou upravena vnitrostátním právem. Na druhé straně i pro tyto postupy platí aplikace principů a zásad obecného nařízení. Za společné východisko lze považovat to, že prakticky všechny státy považují údaje o očkování za citlivé zdravotní údaje, tedy za zvláštní kategorii osobních údajů, ve vztahu k nimž se uplatní přísnější režim ochrany. To v některých státech vede k tomu, že se nepřipouští, aby zaměstnavatel shromažďoval zdravotní údaje svých zaměstnanců. Pokud jde o právní důvody zpracování, obvykle přichází v úvahu veřejný zájem na základě práva Unie nebo členského státu.¹³

Z pokynů WP29¹⁴ ke zpracování dat na pracovišti¹⁵ vyplývá, že u těchto zpracování je nutné provést posouzení rovnováhy mezi oprávněnými zájmy zaměstnavatelů a důvodným očekáváním zaměstnanců ohledně jejich soukromí, a tuto okolnost zohlednit. Dalším důležitým aspektem je vztah nadřízenosti a podřízenosti v pracovněprávních vztazích, který vede k tomu, že zaměstnanec je v tomto vztahu slabší stranou. Proto také je souhlas jen výjimečně použitelným důvodem pro zpracování osobních údajů na pracovišti.

Na základě výše uvedeného textu lze shrnout následující opatření při zpracování osobních údajů:

- Potřebná posouzení musí být provedena před jakýmkoliv zamýšleným zpracováním osobních údajů, takže správce se musí relevantními otázkami z pohledu zpracování dat zabývat předem.
- Ve stejném období musí být vyjasněno postavení jednotlivých subjektů ve vztahu ke zpracování osobních údajů, především tedy, kdo je správce, společný správce či zpracovatel.
- Správce musí před zahájením zpracování provést posouzení nezbytnosti, přiměřenosti a efektivnosti navrhovaných opatření. Správce nemůže provádět zpracování osobních údajů, které není nezbytné.
- Významným nástrojem, na který Úřad opakovaně upozorňuje a který obecně dosud není v ochraně osobních údajů dostatečně využíván, je institut posouzení vlivu. Je třeba rozlišit legislativní posouzení vlivu při přípravě relevantní legislativy a posouzení vlivu předcházející konkrétnímu zpracování.
- Každé zpracování osobních údajů musí splňovat jednotlivé zásady ochrany osobních

10 Evropské i vnitrostátní předpisy stanoví právo na digitální nástroje, nikoliv povinnost.

11 WHO. Digital Documentation of COVID-19 Certificates: Vaccination Status. Technical Specification and Implementation Guidance. 27. 8. 2021.

12 Nepodnikající fyzické osoby nemohou být nuceny využívat digitální služby nebo činit digitální úkony.

13 Čl. 9 odst. 2 písm. i) obecného nařízení.

14 Dřívější označení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů. Tato organizace vydává a veřejně diskutuje materiály, které mají čtenáři maximálně vysvětlit a co nejbližšího seznámit s jednotlivými částmi a oblastmi obecného nařízení.

15 Stanovisko 2/2017 ke zpracování údajů na pracovišti. WP 249.

údajů, které vyplývají z čl. 5 a čl. 6 obecného nařízení. Jsou jimi požadavek účelu zpracování, jeho zákonnost, již se rozumí existence některého z důvodů zpracování, korektnost a transparentnost zpracování, minimalizace údajů, přesnost aktualizace, omezení doby uložení a technické a organizační zajištění zpracování.

- Subjektu údajů by měly být poskytnuty srozumitelné informace o všech okolnostech, které se týkají zpracování údajů. Součástí této informace by mělo být poučení o právech subjektů údajů.
- Obecně platí, že u certifikátů není vyloučeno riziko padělání, proto je potřeba přijmout vhodná technická a organizační opatření, která zajistí ochranu před manipulací s certifikáty a jejich paděláním.
- Jako certifikát potvrzující očkování či jiné skutečnosti v souvislosti s pandemií může sloužit nejen elektronická, jinými slovy digitální forma certifikátu, ale rovněž tak papírová forma.
- Aplikace principů a zásad obecného nařízení platí rovněž pro oblast pracovněprávních vztahů, které jsou specifické tím, že pracovník je slabší stranou tohoto vztahu. Údaje o očkování (poskytované zaměstnavateli) je nutno považovat za citlivé zdravotní údaje, tedy za zvláštní kategorii osobních údajů, ve vztahu k nimž se uplatní přísnější režim ochrany než u běžných osobních údajů.

Stanoviska Úřadu k legislativním návrhům

Návrh zákona o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 [v roce 2020] – sněmovní tisk 859 – ze dne 7. května 2020 (dále jen „pandemický zákon“), nebyl ve své původní podobě projednáván. Vláda jej proto v prakticky totožné podobě předložila do Poslanecké sněmovny znovu 15. února 2021 jako sněmovní tisk 1158. Schválen byl 26. února 2021 a téhož dne vyšel ve Sbírce zákonů pod číslem 94/2021 Sb.

Úřad opakovaně považoval [např. na podzim 2020 ve stanoviscích k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních

službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony, a k návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví] za prioritu naplnění čl. 6 obecného nařízení, tedy **postavení jasného a trvalého právního rámce zpracování osobních údajů** např. v podobě novelizace zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, či zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Dále mimo jiné upozorňoval¹⁶, že neurčitý a mezerovitý text zákona řešení krize neusnadní, neboť bezbřehé zmocnění bez odstupňovaných zákonných mezí přetěžuje orgány vydávající konkrétní opatření, jejichž akty pak nemohou z hlediska zákonnosti před soudem obstát – a skutečně Nejvyšší správní soud zrušil řadu opatření obecné povahy, která byla přijata k provedení tohoto zákona. Uvedeného cíle, tedy postavení jasného a trvalého právního rámce zpracování osobních údajů, se tedy pandemickým zákonem nepodařilo zcela dosáhnout.

Přestože Úřad nebyl zahrnut do mezirezortního připomínkového řízení k návrhu pandemického zákona, chtěl se k návrhu pandemického zákona v zájmu dodržení principů ochrany osobních údajů vyjádřit, nicméně vinou absence řádně zpracovaného posouzení vlivu na ochranu osobních údajů nebylo možno ani návrh zákona odpovědně posoudit, protože bez elementárního rozboru problematiky ochrany osobních údajů se v zásadě nebylo k čemu vyjadřovat. Úřad upozornil, že povinnost posouzení vlivu na ochranu osobních údajů u návrhů právních předpisů podle čl. 35 odst. 10 obecného nařízení je součástí povinnosti předchozí konzultace s Úřadem podle čl. 36 odst. 4 obecného nařízení, který zní: „Členské státy konzultují s dozorovým úřadem během přípravy návrhu legislativního opatření, které má přijmout vnitrostátní parlament, nebo návrhu regulačního opatření založeného na takovém legislativním opatření, jež souvisí se zpracováním.“

Ministerstvo zdravotnictví následně dne 15. prosince 2021 předložilo návrh zákona, kterým se mění zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „návrh novely pandemického

¹⁶ Dostupné zde: <https://www.uoou.cz/k-vladnimu-navrhu-zakona-o-covid-pasech/d-50514>.

cz/k-vladnimu-navrhu-zakona-o-covid-pasech/d-50514.

zákona“). Přestože připomínky Úřadu byly řádně uplatněny, přičemž u zásadních připomínek po vypořádání ministerstvem přetrvával rozpor, dne 19. ledna 2022 došlo k projednání na vládě a návrh novely pandemického zákona byl předložen Poslanecké sněmovně a zaevidován jako sněmovní tisk 127.

Zásadní připomínka Úřadu spočívala v časové působnosti zákona, neboť platnost původního pandemického zákona byla do 28. února 2022, avšak novela navrhla platnost neomezenou. Toto se podařilo zhojit projednáním v Parlamentu ČR, kde bylo upraveno, že podstatné části pandemického zákona pozbývají platnosti uplynutím dne 30. listopadu 2022. Další níže uvedené připomínky Úřadu se však již zhojit nepodařilo.

Pandemický zákon podstatným způsobem zasahuje do soukromí, přičemž za velmi podstatný zásah je nutné považovat § 62a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů – uzákonění služby mobilní aplikace pro účely epidemiologického šetření (eRouška, která ke dni 31. října 2021 ukončila provoz) a call center. Záruky ochrany osobních údajů jsou zde ve světle nálezů Ústavního soudu sp. zn. 14/2021 či Nejvyššího správního soudu čj. 10 Ao 12/2021–81 a čj. 3 As 29/2021–47 regulovány nedostatečně. Podle odstavce 3 smí krajská hygienická stanice delegovat veřejnou moc na soukromoprávní osoby. Nejsou však stanovena jasná pravidla pro zpracování údajů, které budou mít vždy charakter zvláštní kategorie osobních údajů (dříve citlivých údajů). Umožňuje se tedy zásah do základních práv na základě veřejnoprávní smlouvy, přičemž taková delegace nemá stanovena pevná pravidla – mantinely (meze). Právní normu: „*Krajská hygienická stanice nebo Ministerstvo zdravotnictví může uzavřít s fyzickou nebo právnickou osobou, která prokáže, že má nastaven systém pro zpracování osobních údajů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 a zákonem o zpracování osobních údajů, veřejnoprávní smlouvu za účelem přenesení výkonu činností prováděných v rámci epidemiologického šetření, které spočívají ve zjišťování informací důležitých pro epidemiologické šetření,*“ za takové meze považovat nelze, protože stanoví jen dosti široce vymezený účel předání osobních údajů. Nestanoví však jaké druhy osobních údajů

budou předány, na jak dlouho a záruky zpracování osobních údajů.

Obdobnou připomínku lze vznést k návrhu § 8a, jehož odst. 1 zní: „*Oznámení o nařízení izolace nebo karanténního opatření k ochraně před onemocněním COVID-19 může orgán ochrany veřejného zdraví učinit osobě, která je povinna se izolaci nebo karanténnímu opatření podrobit, ústně nebo písemně, a to i pomocí prostředku komunikace na dálku. Oznámením může pověřit vhodnou osobu. O provedeném oznámení a o uděleném pověření bezodkladně učiní písemný záznam.*“ V odůvodnění je k tomu uvedeno: „*Orgán ochrany veřejného zdraví by ke sdělení takového svého pokynu mohl pověřit jinou vhodnou osobu, typicky například zaměstnavatele, resp. jeho odpovědnou osobu, ředitele školy, poskytovatele zdravotních služeb nebo proškoleného pracovníka callcentra apod.*“ Opět ani v tomto případě nejsou stanovena jasná pravidla pro zpracování zvláštní kategorie osobních údajů, tedy vyjasnění kdo bude správce, zpracovatel, jaké druhy osobních údajů budou předány, na jak dlouho a záruky zpracování osobních údajů.

Dalším významným legislativním tématem s rozměrem ochrany osobních údajů v souvislosti s pandemií bylo zavedení covid pasů neboli **evropského digitálního certifikátu EU COVID**, jehož cílem je usnadnit výkon práva na volný pohyb v rámci EU během pandemie COVID-19 vytvořením společného rámce pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování proti onemocnění COVID-19, testování a uzdravení.¹⁷

V průběhu přípravy nařízení byly k jeho návrhu uplatněny společné připomínky EDPB a EDPS, které byly do textu zapracovány.¹⁸ Digitální certifikát je chápán jako ověřitelný doklad, kterým lze prokázat čas skutečné aplikace očkovací

17 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/953 ze dne 14. června 2021 o rámci pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, o testu a o zotavení v souvislosti s onemocněním COVID-19 (digitální certifikát EU COVID) za účelem usnadnění volného pohybu během pandemie COVID-19 vstoupilo v platnost 1. července 2021.

18 Společné stanovisko Evropského sboru pro ochranu osobních údajů a evropského inspektora ochrany údajů č. 4/2021k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o rámci pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, testování a uzdravení za účelem usnadnění volného pohybu během pandemie COVID-19 (digitální zelený certifikát).

látky lékařem (pomocí časového razítka) nebo anamnézu a který by měl díky společnému formátu ve všech členských státech usnadnit volný pohyb občanů EU.

Jak vyplývá z nařízení, používání digitálního certifikátu nesmí vést k přímé ani nepřímé diskriminaci jednotlivců, zvolená opatření musí být nezbytná, přiměřená sledovanému cíli a respektující podstatu práva na ochranu osobních údajů. Je také třeba zajistit, aby osobní údaje nebyly zpracovávány déle, než je nezbytně nutné a aby po skončení pandemie nebyl přístup k těmto údajům a jejich využívání povolen. Vzhledem k povaze opatření obsažených v nařízení 2021/953 by zavedení digitálního certifikátu mělo být ve vnitrostátním právu provedeno komplexní právní úpravou. Používání by mělo mít odpovídající právní základ v členských státech, které by měly zavést všechny nezbytné záruky. Zdůrazňuje, že zavedení certifikátu nesmí vést k vytvoření centrální databáze osobních údajů na úrovni EU. Podle nařízení není vyloučeno „riziko padělků certifikátů“, a proto je potřeba přijmout vhodná technická a organizační opatření, která zajistí ochranu před manipulací s certifikáty či jejich paděláním. V tomto ohledu je také možné odkázat na technické specifikace a pravidla pro důvěryhodnost digitálního certifikátu EU COVID obsažené v prováděcím rozhodnutí Evropské komise.¹⁹

Ministerstvo zdravotnictví proto připravilo návrh novely zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (zákon o covid pasech) – sněmovní tisk 1225. Tento návrh zákona byl neakceptovatelný pro přímý rozpor uvažovaného § 69 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně veřejného zdraví s ústavním pořádkem, na což Úřad upozornil ve svém vyjádření na základě § 54 odst. 3 písm. c) zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, který vláda předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a indikovala při tom, že je ve stavu legislativní nouze. Následně byl vládou ČR předložen nový návrh zákona, kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších

předpisů – sněmovní tisk 1231, kde nejvážnější vady odstranila. I k tomuto návrhu se Úřad vyjádřil, přičemž upozornil na některé procedurální nedostatky z pohledu ochrany osobních údajů (nedostatečné posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle čl. 35 obecného nařízení a nedodržení postupu dle čl. 36 odst. 4 obecného nařízení, tedy neprojednání s Úřadem. Nicméně po zamítnutí legislativní nouze však bylo projednávání i tohoto sněmovního tisku ukončeno. V České republice tak absentuje právní základ na úrovni zákona pro používání covid pasů, situace byla nakonec řešena toliko mimořádnými opatřeními MZDR 1595/2021-5/MIN/KAN ve znění novel provedených mimořádnými opatřeními 1595/2021-7, 1595/2021-8 a 1595/21-9.

Absence právního základu pro zpracování osobních údajů na úrovni zákona je o to tížší, že se jedná o zvláštní kategorii osobních údajů.

Obdržené podněty a stížnosti

Druhý rok života s epidemií COVID-19 se odrazil ve struktuře obdržených podnětů a stížností, v nichž podatelé namítali zpracování osobních údajů při provádění protiepidemických opatření. Jejich celkový podíl činil sice jen šest procent, s ohledem na dosud novou problematiku zpracování osobních údajů a vyvíjející se právní úpravu si jejich posouzení nicméně vyžádalo značnou odbornou i časovou kapacitu pracovníků Úřadu.

Tyto podněty a stížnosti zpravidla směřovaly proti případnému zpracování osobních údajů v souvislosti s testováním zaměstnanců na pracovišti a žáků ve školách, resp. s prokazováním tzv. bezinfekčnosti. Při jejich posouzení Úřad vycházel ze skutečnosti, že povinné testování žáků bylo stanoveno mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví MZDR 14600/2021-20/MIN/KAN. Dochází-li v důsledku testování žáků ke zpracování osobních údajů dětí včetně údajů o zdravotním stavu, tzn. i o očkování, je škola povinna zachovávat veškeré zásady zpracování osobních údajů dle čl. 5 obecného nařízení. Takové zpracování osobních údajů je prováděno na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, podle kterého bylo opatření vydáno, a tedy v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení, neboť se jedná

19 Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2021/1073 ze dne 28. června 2021, kterým se stanoví technické specifikace a pravidla k provedení rámce pro důvěryhodnost pro digitální certifikát EU COVID stanoveného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/953.

o nezbytné zpracování osobních údajů pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje. Ke zpracování osobních údajů zvláštní kategorie, jimiž jsou i údaje o zdravotním stavu, dochází pak na základě čl. 9 odst. 2 písm. i) obecného nařízení, dle kterého lze zpracovávat údaje o zdravotním stavu osob, jestliže je to nezbytné z důvodů veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví a ochrany před vážnými přeshraničními zdravotními hrozbami.

Dne 22. listopadu 2021 nabylo účinnosti mimořádné opatření MZDR 42085/2021-21/MIN/KAN (dále jen „Opatření“) vydané na základě zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů. Toto Opatření nařizovalo zaměstnavateli pravidelně testovat své zaměstnance na onemocnění COVID-19 (až na v něm stanovené výjimky) a zaměstnancům takové testování podstoupit. Pokud zaměstnanec bezinfekčnost neprokáže a nepodstoupí test v zaměstnání, je mu Opatřením nařízeno nosit specifikovaný ochranný prostředek dýchacích cest, dodržovat rozestup alespoň 1,5m od ostatních osob a odděleně se od nich stravovat. Zaměstnavateli se nařizuje zajistit organizačním opatřením omezení setkávání tohoto zaměstnance s ostatními osobami na nezbytnou míru. Zaměstnavateli se též nařizuje takovou skutečnost nahlásit místně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví.

Opatřením je též zaměstnavateli uložena povinnost vést evidenci provedených testů v rozsahu jméno zaměstnance a datum provedení testu. Opatření pak obsahuje sdělení, že v rámci evidence nedochází ke zpracování zvláštních kategorií osobních údajů. Zásah do práva subjektu údajů na ochranu osobních údajů, jehož smysl v zájmu ochrany veřejného zdraví spočívá v umožnění kontroly dodržování protiepidemického opatření, je tak minimální.

Pokud jsou správčům mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví stanoveny povinnosti, dochází v nezbytném rozsahu i ke zpracování osobních údajů žáků a zaměstnanců. Převážná většina těchto stížností byla proto posouzena jako nedůvodná.

V níže uvedených případech naopak Úřad shledal důvod pro uplatnění dozorových pravomocí:

Na počátku roku 2021 posuzoval stížnost týkající se použití QR kódu pro ověření certifikátu

o provedeném očkování proti viru SARS-CoV-2. Stěžovatel namítal, že osobní údaje obsažené v kódu jsou předávány ze zařízení, které vznesl dotaz pro ověření, přes servery třetích stran, až na server uzis.cz. Obával se zneužití osobních údajů. Z odkazu, který obsahuje QR kód, je však zřejmé, že pro přenos dat je použit protokol „https“, tedy přenášená data včetně osobních údajů putují v zašifrované podobě. Úřad tak dospěl k závěru, že ke zpřístupnění osobních údajů při přenosu nedochází, a v tomto smyslu byl stěžovatel vyrozuměn. Následně však další podatel upozornil na možné související zpracování osobních údajů, a sice, že osobní údaje obsažené v QR kódu zůstávají v historii zařízení, které je použito jako čtečka kódu. V dané věci tak Úřad zahájil kontrolu.

V době, kdy nebylo právním předpisem nařízeno zaměstnavatelům povinné testování zaměstnanců na onemocnění COVID-19, Úřad obdržel podnět, v němž byl namítán postup zaměstnavatele, který zaměstnancům uložil povinnost při vstupu na pracoviště informovat zaměstnavatele o skutečnosti, zda byli očkovaní proti nemoci COVID-19, prodělali onemocnění COVID-19, či zdali byli testováni s negativním výsledkem. Úřad se dotázal správce, zda v souvislosti s opatřením dochází k vedení evidence osobních údajů a pokud ano, ke sdělení dalších informací o takovém zpracování osobních údajů. Správce uvedl, že evidenci vytváří, a to na základě čl. 6 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 9 odst. 2 písm. b) obecného nařízení. Osobní údaje k testování a prodělané nemoci jsou mazány tři měsíce po skončení bezinfekčnosti. K době uchování pak sdělil, že osobní údaje k očkování plánuje uchovávat po dobu pandemického nebezpečí vyhlášeného Světovou zdravotnickou organizací. Co se týká rozsahu osobních údajů v takové evidenci, konkretizoval zpracovávané údaje v tomto rozsahu: jméno, příjmení, pracovní e-mailová adresa, osobní číslo zaměstnance, datum, čas a výsledek provedeného testu, příp. identifikace odběrového místa, datum vakcinace. Účelem takového zpracování osobních údajů zaměstnanců má být snaha udržet pracoviště bezpečným místem pro zaměstnance i klienty. Vstup na pracoviště byl tak podmíněn prokázáním dokončeného očkování, proděláním nemoci COVID-19 a neuplynutím ochranné lhůty,

nebo předložením negativního testu provedeného v dané lhůtě.

Lze konstatovat, že zaměstnavatel je dle ustanovení § 102 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodné organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Právě o toto ustanovení předmětný zaměstnavatel (stejně jako další v obdobných podnětech a stížnostech) napadené zpracování osobních údajů zaměstnanců opírá.

K provádění testů zaměstnanců na COVID-19 od 1. července 2021, tzn. v době, kdy danou problematiku neupravovalo mimořádné opatření, se na svých webových stránkách vyjádřilo jak Ministerstvo práce a sociálních věcí, jako gestor zákoníku práce, tak Ministerstvo zdravotnictví. Obě ministerstva zhodnotila testování jako vhodný postup v rámci plnění povinnosti zaměstnavatele vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky pro zaměstnance a souladné se zákoníkem práce, je-li upraveno v interních předpisech týkajících se BOZP. Byť není Úřad gestorem zákoníku práce, považuje daný výklad ustanovení § 102 odst. 1 zákoníku práce za poměrně extenzivní, a proto ve věci opakovaně oslovil Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jeho reakci však doposud neobdržel. Úřad v dané záležitosti uplatňuje i nadále své vyšetřovací pravomoci.

Kontrolní činnost (Zpracování osobních údajů osob, jimž byla nařízena karanténa)

Úřad podrobil kontrole zpracování osobních údajů osob, jimž byla nařízena karanténa. Kontrolou (ukončenou v červnu 2021 marným uplynutím lhůty pro podání námitek) bylo zjištěno, že v rámci kontrolou sledovaného období do 31. března 2021 byly Policii ČR ze strany České správy sociálního zabezpečení a též ze strany krajských hygienických stanic a Hygienické stanice hlavního města Prahy předávány osobní údaje osob, jimž byla nařízena karanténa.

Dle vyjádření Policie ČR učiněného v rámci kontroly měly být tyto osobní údaje zpracovávány za účelem poskytnutí součinnosti orgánům ochrany veřejného zdraví k realizaci opatření na ochranu veřejného zdraví ve smyslu § 69 odst. 2 věty druhé zákona č. 258/2000 Sb.,

kdy takovéto zpracování osobních údajů spadá do režimu obecného nařízení.

Úřad pak konstatoval, že Policie ČR neprokázala takovou součinnost s orgány ochrany veřejného zdraví, jakou předpokládá § 69 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. V důsledku toho Úřad předně konstatoval, že Policie ČR nedisponovala relevantním zákonným titulem, na základě kterého docházelo k předmětnému zpracování osobních údajů.

Kontrolovaná osoba námítky proti kontrolním zjištěním nepodala.

S ohledem na uvedené bylo v režimu obecného nařízení zahájeno správní řízení, jehož primárním účelem bylo zastavit předmětné zpracování osobních údajů. V jeho průběhu účastník řízení uvedl (kromě dříve uvedeného právního titulu zpracování prováděného za účelem součinnosti poskytované orgánům ochrany veřejného zdraví) jako další zákonný titul pro předmětné zpracování osobních údajů též předcházení trestné činnosti s tím, že šíření nemoci COVID-19 může být kvalifikováno jako trestný čin²⁰.

Na základě uvedených skutečností pak Úřad dospěl k závěru, že Policie ČR prováděla zpracování osobních údajů i v režimu hlavy III zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, která transponuje do českého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV. Tyto skutečnosti pak nebyly v průběhu kontroly vůbec uváděny.

Tyto nové skutečnosti založily potřebu zahájit správní řízení, jehož předmětem bylo zajistit naplnění povinnosti dle § 38 hlavy III zákona č. 110/2019 Sb., tedy aby Policie ČR podala žádost o projednání řešeného zpracování osobních údajů, což je v určitých případech základní povinnost spravujícího orgánu před započítáním zpracování osobních údajů v režimu hlavy III zákona č. 110/2019 Sb. Příkaz nabyl ke konci roku 2021 právní moci.

Úřad v této souvislosti předně uvádí, že laická veřejnost do jisté míry zavádějícím způsobem

²⁰ Šíření nakažlivé lidské nemoci, §§ 152 a 153 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

vní má oblast ochrany osobních údajů upravenou pouze obecným nařízením. Toto má však výluky ze své působnosti, například právě pro zpracování osobních údajů prováděné příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení. Toto specifické zpracování osobních údajů je upraveno, jak je výše uvedeno, směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680, která je do českého práva transponována hlavou III zákona č. 110/2019 Sb., přičemž Úřad má tímto zákonem založenou působnost i pro tuto oblast zpracování osobních údajů. Oba režimy pak upravují problematiku zpracování osobních údajů do jisté míry odlišně.

Prezentovaný případ pak jasně ukazuje na různé klíčové role Úřadu v oblasti ochrany osobních údajů. Úřad neprovádí jen kontroly či nevede jen správní řízení, ale též mimo jiné pro správce (či spravující orgány terminologií hlavy III zákona č. 110/2019 Sb.) je místem, kde mají probíhat povinné předchozí konzultace dle obecného nařízení či projednání dle hlavy III. zákona č. 110/2019 Sb. Vztaženo na konkrétní případ by naplnění zákonem předpokládaného institutu projednání mohlo předejít nejistotě na straně Policie ČR ve vztahu k právnímu režimu zpracování osobních údajů, navíc by Úřad prostřednictvím svého zapojení ještě před počátkem zpracování mohl zajistit důsledný soulad s požadavky relevantní právní úpravy. Což by ostatně byl v daném případě výrazně efektivnější proces nastavení předmětného zpracování osobních údajů, nežli je zjišťování podrobností tohoto zpracování skrze provedenou kontrolu a následná správní řízení.

Konzultace k tématům souvisejícím s pandemií

Zvláště významný podíl obdržených dotazů v roce 2021 se týkal testování zaměstnanců i žáků na nákazu COVID-19 a dalších mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví. Otázky spojené s povinným testováním zaměstnanců vyplývaly z legislativních nedostatků mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví. Ze strany Úřadu byla nabídnuta forma pomoci správcům prostřednictvím sdělení, které obsahovalo i specifické vzory záznamů o činnostech

zpracování apod., jakkoliv se v něm pozastavil nad právními deficity mimořádného opatření.

V období od července do listopadu byla praxe testování zaměstnanců na COVID-19 nařízeného mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví pozastavena, přesto se řada zaměstnavatelů rozhodla v testování zaměstnanců pokračovat. Úřad oslovil Ministerstvo práce a sociálních věcí, zda je možno dle ustanovení zákoníku práce ve vztahu k ochraně zdraví při práci nadále testovat zaměstnance a výsledky těchto testů evidovat. Ani po více než třech měsících však neobdržel odpověď.

Více informací k tomuto tématu naleznete v kapitole Obdržené podněty a stížnosti na straně 20.

Při řešení otázek spojených s mimořádným opatřením v souvislosti s prokazováním bezinfekčnosti při poskytování služeb se Úřad vyjádřil kriticky, a to s ohledem na obsah i kvalitu jeho odůvodnění. Potřeba prokazování bezinfekčnosti při poskytování služeb byla v mimořádném opatření odůvodněna, avšak v tomto i následných mimořádných opatřeních nadále přetrvávaly nedostatky, např. absence stanovení doby uchování záznamů.

V souvislosti s pandemií byla častým tématem dotazů, zejména rodičů, také distanční výuka na školách. U nich Úřad odkazoval na metodické vedení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Právo zaměstnavatele vyžadovat informaci o očkování zaměstnance

V souvislosti s pandemií COVID-19 se objevila otázka, zda zaměstnavatel smí vyžadovat informaci o podstoupeném očkování zaměstnance, resp. zavést povinnost testování i v případě, že taková povinnost není uložena mimořádným opatřením. Primární otázka, zda je zaměstnavatel oprávněn k takovému požadavku, není otázkou ochrany osobních údajů, nýbrž výkladu pracovněprávních předpisů. Pokud by z nich takové oprávnění plynulo, potom teprve vyvstává otázka, zda a v jakém rozsahu lze zpracovávat osobní údaje.

Pokud zaměstnavatel pouze vizuálně kontroluje certifikát o absolvovaném očkování zaměstnance bez toho, aniž by tuto informaci dále zaznamenával v evidenci zaměstnavatele, nespadá taková otázka do působnosti obecného nařízení, neboť se nejedná o zpracování osobních údajů.

Jestliže však zaměstnavatel hodlá osobní údaje z certifikátu zaměstnance, resp. o výsledcích testu ve svých evidencích zpracovávat, musí mu k tomu svědčit právní důvody vycházející z čl. 6 a čl. 9 obecného nařízení.

Jestliže je v případě zvláštní kategorie osobních údajů vypovídajících o zdravotním stavu zvažována výjimka podle čl. 9 odst. 2 písm. b) obecného nařízení, tedy zpracování nezbytné pro plnění povinností v oblasti pracovního práva, je podmínkou zákonný základ, v němž se stanoví vhodné záruky týkající se základních práv a zájmů subjektu údajů. Zákoník práce ukládá zaměstnavateli povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce. Současně však zakazuje vyžadovat od zaměstnance informace, které bezprostředně nesouvisí s výkonem práce. Při uvažování o aplikaci uvedené výjimky je tak podle názoru Úřadu nezbytné, aby příslušná ustanovení právních předpisů ve vztahu k ochraně zdraví na pracovišti byla ze strany státních orgánů podložena udržitelným výkladem nebo doznala legislativních změn směřujících k zavedení právního základu pro tyto záruky.

Další příklady z kontrolní činnosti Úřadu

Zpracování osobních údajů v rámci věrnostních programů maloobchodních řetězců

Úřad v roce 2021 realizoval kontrolní akci zaměřenou na vybrané maloobchodní prodejce (řetězce), směřovanou především do oblasti zpracování osobních údajů v rámci věrnostních programů. V průběhu roku bylo v této souvislosti ukončeno pět kontrol. Kontrolované osoby byly vybrány na základě svého postavení na trhu (velikosti); kontrola se tedy zaměřila na prodejce, u kterých byl předpoklad zpracování údajů stovek tisíců zákazníků.

Předmětem těchto kontrol bylo široké spektrum zásad a povinností vyplývajících z obecného nařízení při provozu věrnostního programu pro zákazníky, prakticky byly kontroly zaměřeny na to, v jakém rozsahu jsou osobní údaje zpracovávány, po jakou dobu, jak jsou zabezpečeny či

jak kontrolované osoby přistupují k výkonu práv subjektů údajů (např. práva na výmaz).

Co se týče rozsahu osobních údajů, tyto zahrnovaly u kontrolovaných osob standardně titul, jméno a příjmení, datum narození a adresu, platební údaje, e-mailovou adresu a telefonní číslo, číslo zákaznické karty s tím, že v některých případech byl zpracováván též údaj o pohlaví, jakkoliv byl nepovinný. Řetězce dále zpracovávaly osobní údaje v podobě informací o provedených nákupech, obecně lze říci, že se jednalo o údaje o nakoupeném zboží, použité platební metodě, času provedeného nákupu, případně též o identifikaci prodejny, v níž byl nákup učiněn, informace o využitých promoakcích subjektem údajů či množství bodů věrnostního programu. Nad rámec uvedeného někteří prodejci též zpracovávali osobní údaje typu domovský obchod, počet členů domácnosti (v režimu nepovinně uváděného údaje). Rozsah těchto údajů shledal Úřad jako přiměřený stanovenému účelu.

U dvou prodejců byla konstatována dílčí pochybení. První z těchto prodejců předně uchovával osobní údaje týkající se nákupu po dobu tří let, přičemž Úřad shledal, že takto určená doba zpracování prováděného v souvislosti s uskutečněnými nákupy členů věrnostního programu byla nepřiměřená, zejména pak s ohledem na to, že ve velkém množství případů se jedná o údaje o nákupu potravinářského zboží. Úřad v této souvislosti doporučil omezení doby zpracování osobních údajů, a to podle účelu, pro který jsou osobní údaje zpracovávány, např. v případě záznamů o zakoupeném zboží na dobu, kdy je možné u tohoto zboží uplatnit reklamaci, nebo na dobu, kdy je potřeba tyto údaje zpracovávat pro marketingové účely. Tentýž prodejce pak označoval určitý druh osobních údajů souhrnně jako „nákupní chování“, aniž by řádně informoval fyzické osoby při udělení souhlasu s obsahem tohoto termínu (který zahrnoval identifikační kód hypermarketu, datum nákupu, číslo zákaznické karty, název, cenu a množství zakoupeného artiklu a historii bonusů), což Úřad klasifikoval jako pochybení.

Obdobně druhý prodejce měl nastavenou dobu uchování „nákupních a transakčních údajů“ v délce tří let. Úřad tuto dobu vyhodnotil jako nepřiměřenou, zejména pak s ohledem na to, že ve velkém množství případů se jedná o údaje o nákupu potravinářského/drogistického zboží

a reklamační lhůta u tohoto zboží je nepoměrně kratší. V případě, kdy se základní údaje o čle- nu věrnostního programu automaticky mažou po dvou letech od posledního použití karty, se zpracovávání transakčních a nákupních údajů po dobu tří let jeví jako bezpředmětné. Dílčí pochybení u tohoto prodejce bylo Úřadem shle- dáno stran informační povinnosti, kdy informa- ce poskytované prodejcem obsahovaly již ne- aktuální skutečnosti či ne zcela transparentní nastavení dob uchování určitých osobních úda- jů (konkrétně prodejce uváděl, že osobní údaje jsou zpracovávány po různě dlouhou dobu v zá- vislosti na tom, proč jsou osobní údaje zpra- covávány, jak jsou staré, zda existuje právní/ regulační důvod pro jejich uchování a zda jsou potřeba k činnosti prodejce nebo jeho ochra- ně, přičemž Úřad konstatoval, že takto urče- ná kritéria pro stanovení doby zpracování jsou nedostatečná, jelikož není možné z takto po- psaných kritérií zjistit alespoň přibližnou dobu zpracování).

Ve vztahu k těmto kontrolám maloobchodních řetězců lze uvést, že kontrolované osoby všech- ny dílčí problémy napravily buď již v rámci kont- roly, či krátce po ní. Žádná z kontrolovaných osob nepodala námitky proti kontrolním zjištěním. S ohledem na nápravu závadného stavu pak ne- bylo nutné přistupovat k sankčnímu řízení.

Úřad k tomuto dodává, že osobní údaje týkající se (zjednodušeně řečeno) nákupního chování jsou velmi cenné, kdy teoreticky lze na jejich základě profilovat subjekty údajů za účelem zvýšení zisku konkrétních prodejců. I z tohoto důvodu se na takto rozsáhlá zpracování osob- ních údajů Úřad zaměřuje, a to předně z hle- diska rozsahu zpracováváných údajů, jejich uží- vání pouze k legitimním a jasně deklarovaným účelům, doby uchování a též na plnění infor- mační povinnosti.

Zpracování osobních údajů respondentů veřejného průzkumu spokojenosti obyvatel

Předmětem kontroly byl postup kontrolované osoby (města) při realizaci tzv. průzkumu spo- kojenosti obyvatel s životem ve městě. V rámci průzkumu město vyžadovalo vyplnění osobních údajů v rozsahu datum narození respondenta a číslo občanského průkazu. Poskytnuté osobní údaje měly sloužit k ověření, zda má respondent

v daném městě trvalý pobyt nebo zde vlast- ní nemovitost. Průzkum pak měl být zaměřen pouze na osoby s takovýmto vztahem k městu a dotazníky vyplněné jinými osobami měly být z veřejného průzkumu vyřazeny. Dotazník bylo možno vyplnit v elektronické či listinné podobě.

Přes uvedený záměr města byly do výsledků veřejného průzkumu zahrnuty i vyplněné dotaz- níky osob, které nejsou jeho občany ani zde ne- vlastní nemovitost. Účel, pro který byly osobní údaje shromažďovány, tak byl překročen, při- čemž město ani neprokázalo zákonný titul pro zpracování osobních údajů, čímž porušilo základ- ní zásady zpracování osobních údajů dle obec- ného nařízení (spočívající v zásadě zákonnosti a v zásadě, že osobní údaje jsou shromažďovány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nesmějí být dále zpracovávány způsobem, kte- rý je s těmito účely neslučitelný).

Město provádělo zpracování osobních údajů prostřednictvím soukromé společnosti. S tímto zpracovatelem však neuzavřelo zpracovatelskou smlouvu. I v důsledku toho pak nebyla sjednána žádná závazná pravidla pro předmětné zpra- cování osobních údajů. Nad rámec toho nebyly do- loženy ani žádné předané pokyny mezi městem (správcem) a zpracovatelem, na základě kterých by mělo probíhat zpracování osobních údajů. Do zpracování byl též zapojen další zpracovatel, přičemž ani toto zapojení nebylo řádně smluvně zajištěno dle obecného nařízení.

Dotazník byl navíc v elektronické podobě vy- plňován prostřednictvím online cloudové služby, přičemž ani k využití této technologie nebyla ze strany správce nastavena pravidla. Ačkoliv mě- sto deklarovalo, že ověření oprávnění účastnit se průzkumu je realizováno anonymně, v praxi k žádné anonymizaci nedocházelo.

Ohledně uvedených skutečností pak Úřad předně shledal, že město porušilo obecné naří- zení ve vztahu k povinnostem týkajícím se na- stavení vztahu mezi správcem a zpracovatelem, mezi které patří i povinnost písemného uzavře- ní zpracovatelské smlouvy. Další pochybení se týkala toho, že město nedoložilo přijetí technic- kých a organizačních bezpečnostních opatření, a to zejména pro operace zpracování, v rámci kterých byly osobní údaje zpracovávány mimo interní informační systém města.

Kromě výše uvedeného nebyla městem ve vztahu ke zpracování osobních údajů z vypl- něného dotazníku řádně plněna ani informační

povinnost, a to předně ve vztahu k tomu, kdo jsou příjemci osobních údajů, či že jsou do zpracování osobních údajů zapojeni mimo město (tj. správce) i zpracovatelé.

Proti kontrolním zjištěním město nepodalo námitky. V rámci navazujícího správního řízení pak byly městu uloženy konkrétní povinnosti k nápravě závadného stavu, k jejichž splnění následně přistoupilo.

Úřad v této souvislosti doplňuje, že uzavření zpracovatelské smlouvy mezi správcem a zpracovatelem je klíčová povinnost dopadající na správce, která upřesňuje povinnosti zpracovatele a obecně posiluje transparentnost zpracování osobních údajů. Ve vztahu k informační povinnosti Úřad dále uvádí, že její důsledné plnění má zásadní význam pro subjekty údajů, neboť jen při jejím řádném naplnění se může subjekt údajů dozvědět o šíři zpracování a zodpovědně se následně rozhodnout, zdali bude souhlasit, aby jeho osobní údaje byly zpracovávány (v případě zpracování založeném na souhlasu). Zapojení dalších zpracovatelů je pak zásadním faktorem při takovém rozhodování.

Zpracování osobních údajů zaměstnanců v informačních a komunikačních systémech

Předmětem kontroly bylo dodržování povinností stanovených kontrolované osobě (ministerstvu) obecným nařízením a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, v souvislosti se zpracováním osobních údajů zaměstnanců v informačních a komunikačních systémech.

Kontrolováno bylo zpracování osobních údajů zaměstnanců ve 21 samostatných informačních a komunikačních systémech a aplikacích využívaných ministerstvem, včetně zvláštních kategorií osobních údajů ve smyslu čl. 9 odst. 1 obecného nařízení (údaje o zdravotním stavu, biometrické údaje), a činnost zpracovatele postupujícího podle smlouvy naplňující požadavky obecného nařízení. Kontrolující ověřili zákonnost zpracování ve smyslu čl. 6 odst. 1, resp. též ve smyslu čl. 9 odst. 2 obecného nařízení ve vztahu ke zvláštní kategorii osobních údajů.

Úřad konstatoval, že kontrolovaná osoba poskytuje subjektům údajů všechny informace, které jsou čl. 13 obecného nařízení předpokládány. Nebylo zjištěno ani porušení

povinností odpovídajících právům subjektů údajů dle obecného nařízení.

Drobné formální nedostatky byly zjištěny v oblasti zabezpečení zpracovávaných osobních údajů (např. formální neaktuálnosti v některých interních předpisech), tyto nicméně nedosahovaly úrovně neplnění stanovených povinností vztahujících se k zabezpečení.

V průběhu kontroly Úřad zjistil, že pověřenec pro ochranu osobních údajů nebyl nijak zapojen v rámci plnění povinností kontrolované osoby vztahujících se k zabezpečení osobních údajů a ani ve vztahu k realizaci práv subjektů údajů. Pověřenci nebyly předkládány informace, které jsou pro výkon této funkce nezbytné (např. auditní zprávy), ani zdroje k plnění jeho úkolů, a to zejména zdroje časové a personální. Kromě plnění úkolů pověřence mu totiž byly systematicky ukládány další úkoly s touto funkcí nesouvisející.

Kontrolovaná osoba ve svém důsledku porušila povinnost podle čl. 38 odst. 1 obecného nařízení tím, že nezajistila, aby byl pověřenec náležitě a včas zapojen do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů zaměstnanců. Porušila též povinnost dle čl. 38 odst. 2 obecného nařízení tím, že pověřenci neposkytla zdroje nezbytné k plnění jeho úkolů, jakož i k přístupu k osobním údajům a operacím zpracování.

Kontrolovaná osoba proti kontrolním zjištěním neuplatnila námitky a v návaznosti na uvedená zjištění přistoupila k nápravě závadného stavu.

K této kontrole Úřad doplňuje, že pověřenec pro ochranu osobních údajů je jedním z klíčových institutů v oblasti zpracování osobních údajů, přičemž tento musí být náležitě a včas zapojen do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů. Pověřenci pro ochranu osobních údajů jsou zněním čl. 39 obecného nařízení uloženy úkoly, které je povinen vykonávat. Aby však pověřenec mohl svěřené úkoly plnit, je nezbytné, aby správce osobních údajů zajistil náležitě a včasné zapojení pověřence do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů a aby mu poskytl zdroje, které pověřenec potřebuje k plnění stanovených úkolů a taktéž k udržování odborných znalostí.

Zpracování osobních údajů v rámci plnění povinností podle § 2 a § 8 odst. 3 zákona č. 253/2008 Sb. ve věci politicky exponovaných osob

Kontrola byla zahájena na základě podnětů osob, které jsou politicky exponované ve smyslu zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Tyto osoby obdržely oznámení, že jejich osobní údaje budou kontrolovanou osobou zpracovány za účelem plnění povinností podle § 2 a § 8 odst. 3 zákona č. 253/2008 Sb., a to zejména za účelem zjištění a zaznamenání, zda osoba není politicky exponovaná, zda vůči ní Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, a zda jsou údaje o politicky exponovaných osobách vedené v národních sankčních seznamech.

Úřad konstatoval, že kontrolovaná osoba není v případě zpracování osobních údajů politicky exponovaných osob povinnou osobou ve smyslu § 2 zákona č. 253/2008 Sb., které mají povinnost zpracovávat osobní údaje politicky exponovaných osob, a kterým tedy svědčí právní titul dle čl. 6 písm. c) obecného nařízení – tedy zpracování osobních údajů za účelem plnění právní povinnosti.

S ohledem na toto zjištění Úřad konstatoval, že kontrolovaná osoba zpracovává osobní údaje bez řádného právního titulu ve smyslu čl. 6 obecného nařízení. Kontrolovaná osoba podala proti zjištěním Úřadu námitky. V rámci těchto především uvedla, že ke zpracování osobních údajů dochází na základě oprávněného zájmu třetích stran, jimiž jsou povinné osoby ve smyslu zákona č. 253/2008 Sb. plnící povinnosti uložené v některém § 8 odst. 3 posledně připomenutého zákona, zpracování tak má být v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. f) obecného nařízení. Kontrolovaná osoba zdůraznila, že složkou tohoto zájmu třetích stran je i zájem plnit předmětnou povinnost co nejefektivněji, a že na neexistenci určitého zájmu nelze usuzovat jen z toho, že tento není výslovně zmíněn v právních předpisech, ať na ústavní či podústavní úrovni.

Předseda Úřadu námitky v celém rozsahu zamítl, přičemž mimo jiné uvedl, že k aplikaci ustanovení čl. 6 odst. 1 písm. f) obecného nařízení je třeba především doložit existenci oprávněného zájmu správce nebo třetí strany. Takovýto zájem

kontrolovaného jakožto správce ovšem v daném případě nepřipadal v úvahu, jelikož není nositelem žádné z povinností uložených zákonem č. 253/2008 Sb. a kontrolovaný nedoložil ani žádný zájem ze strany institucí, jimž jsou předmětné povinnosti uloženy.

S kontrolovanou osobou bylo zahájeno správní řízení ve věci uložení opatření k nápravě zjištěných nedostatků a řízení o přestupku. Řízení o nápravných opatřeních již Úřad dokončil, přičemž uložená nápravná opatření byla splněna. Řízení o přestupku nebylo k poslednímu dni roku 2021 ukončeno.

Úřad k tomuto doplňuje, že při užívání právního titulu „oprávněného zájmu“ /čl. 6 odst. 1 písm. f) obecného nařízení/ musí správce důsledně dbát na to, aby tento zájem byl zákonný (tj. v souladu s platnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy), aby byl formulován dostatečně jasně, aby umožnil provést ověření vyváženosti zájmů a základních práv subjektu údajů (tj. musí být dostatečně konkrétní) a aby představoval skutečný a trvající zájem (tj. nesmí být spekulativní).

Zpracování osobních údajů v souvislosti s registrací pojištěnců

Úřad v roce 2021 provedl dvě kontroly zdravotních pojišťoven, ve kterých se zaměřil na zpracování osobních údajů souvisejících s registrací pojištěnců.

Kontrola u první zdravotní pojišťovny byla zahájena na základě podnětů a stížností osob, které uvedly, že byly neoprávněně bez jejich vědomí přihlášeny k registraci za pojištěnce této zdravotní pojišťovny.

V rámci kontroly byla prověřena neoprávněná přeregistrace čtyř osob. Uvedené osoby se o tom dozvěděly až v době, kdy jim původní zdravotní pojišťovna oznámila, že jsou přeregistrovány ke kontrolované osobě nebo v době, kdy jim byla doručena písemná informace, že jsou nově registrovány u kontrolované osoby. Spolu s uvedenou informací obdržely také nový Evropský průkaz zdravotního pojištění. O přeregistraci nevěděly a přihlášky k registraci u kontrolované osoby nepodepsaly²¹. Z pohledu pravidel pro zpracování

---

21 Pro úplnost lze doplnit, že po intervencích dotčených osob byly neoprávněné registrace ve všech uvedených případech zrušeny.

osobních údajů se především jednalo o porušení čl. 6 obecného nařízení, neboť přeregistrace probíhaly bez předchozího informování nových pojištěnců (tedy bez jejich vědomí). Jednalo se tedy o zpracování osobních údajů bez jakéhokoli právního titulu k takovému zpracování, přičemž v průběhu roku 2020 sama kontrolovaná osoba evidovala 264 obdobných případů neoprávněných přeregistrací.

Kontrola byla ukončena vyřízením námitek kontrolované osoby ke konci roku 2021, přičemž v návaznosti na to bylo zahájeno správní řízení za účelem zamezení popsaného závažného problému a uložení nápravy.

Kontrola u druhé zdravotní pojišťovny byla zahájena na základě stížnosti, ve které stěžovatel uvedl, že nikdy neučinil žádné úkony směřující ke změně zdravotní pojišťovny, přesto obdržel písemné potvrzení o své přeregistraci ke kontrolované osobě.

Úřad v této souvislosti zjistil, že pojišťovna sice eviduje vyplněnou a podepsanou přihlášku pojištěnce (stěžovatele), avšak osoba, která údajně s využitím občanského průkazu stěžovatele přihlášku podepsala, nebyla totožná se stěžovatelem. Tento nezákonný stav nastal mj. v důsledku toho, že pojišťovna nepřijala interní předpis ani pracovní postup, které by upravovaly vnitřní kontrolní mechanismy a vhodná technicko-organizační opatření zabraňující tomu, aby bez vědomí dotčených osob mohlo docházet ke zpracování jejich osobních údajů na základě pouhého vyplnění formuláře. Úřad předně konstatoval, že pojišťovna porušila povinnost správce osobních údajů dle čl. 25 odst. 1 obecného nařízení tím, že nezavedla organizační, nebo technická opatření k naplnění zásady přesnosti osobních údajů.

V navazujícím správním řízení pak byla pojišťovně uložena konkrétní opatření k nápravě závadného stavu, zejména nastavení interních mechanismů, které zamezí „divokým“ nezákonným přeregistracím.

Úřad k tomuto doplňuje, že popsaný problém poukazuje na důležitost důsledného dodržování principu záměrné ochrany osobních údajů (též známý jako *privacy by default*), dle kterého je třeba, aby správci posuzovali pravděpodobný důsledek zpracování osobních údajů pro práva a svobody fyzických osob již před zahájením předmětného zpracování.

Zpracování osobních údajů a plnění povinností při výkonu práv subjektů

Kontrolovanou osobou byla právnická osoba podnikající v oblasti online aukcí, přičemž kontrola byla zahájena na základě stížnosti. Kontrolovaná osoba neposkytla stěžovateli informaci o zpracování jeho osobních údajů a na jím vznesený požadavek na vymazání z její evidence řádně a aktivně nereagovala, pouze umožňovala subjektům údajů, aby se přihlásily do svých uživatelských účtů a své osobní údaje tam samy vymazaly.

Úřad v rámci kontroly konstatoval, že je povinností správce realizovat práva subjektů údajů, obrátí-li se na něj subjekt údajů s uplatněním daného práva.

Zjištěné porušení obecného nařízení bylo ze strany kontrolované osoby zhojeno ještě v průběhu řízení, tzn. že kontrolovaná osoba jako správce osobních údajů zavedla mechanismus, jímž vždy řádně reaguje na žádost subjektů údajů.

Úřad v této souvislosti připomíná, že je primární odpovědností správce odpovídajícím způsobem zajistit plnění práv subjektů údajů dle obecného nařízení (např. právo na výmaz či právo na opravu osobních údajů). Této povinnosti se při poskytování obchodu a služeb nelze ani částečně zbavovat. Zejména ji nelze přenášet na subjekty údajů tak, jak to nastavila kontrolovaná osoba, když odkazovala subjekty údajů v případě uplatnění práva na výmaz na přihlášení do jejich uživatelských účtů s tím, aby své údaje samy vymazaly, aniž by sama k zajištění tohoto práva na základě žádosti aktivně přistoupila.

Nakládání s osobními údaji státních zaměstnanců

Úřad v roce 2021 oslovil ústřední správní úřady ve věci zpracování osobních údajů státních zaměstnanců. Učinil tak formou odlišnou od kontroly, standardně prováděné podle kontrolního řádu, a to dotazníkem zaměřeným na podstatné náležitosti zpracování osobních údajů. Cílem bylo zmapovat různé způsoby vedení agendy spojené s výkonem státní služby, kterou sice v základu upravuje jeden zákon, ale praktické nastavení a postupy, včetně zpracování osobních údajů, jsou předmětem dalších právních předpisů. Navíc je často běžné, že výkon takové

agendy je upřesněn množstvím vnitřních předpisů, které se týkají administrativy, spisové služby, výpočetní techniky atd.

Dotazy byly zaměřeny na několik tematických okruhů. Především na praktický způsob a formu vedení dokumentace spisů zaměstnanců a státních zaměstnanců, dále na existenci pravidel pro přístup ke spisům, pravidla a podmínky technicko-organizačního zabezpečení při fyzické manipulaci se spisy i s dokumenty, vč. jejich uchovávání, stejně jako v elektronické evidenci. V neposlední řadě také na to, jaký soubor konkrétních vnitřních předpisů upravuje agendu a stanoví přesné pokyny pro zpracování údajů. Vzhledem k tomu, že agenda státní služby až na ojedinělé případy neobsahuje pokyn pro stanovení doby uchovávání údajů obsažených v osobních spisech nebo v další související dokumentaci, samostatný dotaz směřoval na nastavení lhůt pro uchovávání materiálů obsahujících osobní údaje.

Cílem průzkumu bylo mj. zmapovat dostatečnost a přiměřenost pravidel za situace, kdy je zřejmé, že ani souhrn právních předpisů aplikovaných při komplexním zabezpečení agendy státní služby detailně neupravuje základní náležitosti zpracování osobních údajů, jak požaduje obecné nařízení. Osloveny byly proto především všechny ústřední instituce na úrovni ministerstev, z nichž mnohé jsou současně gestory agend pracovní legislativy, zaměstnanosti, státní služby, administrativy a spisové služby.

Z obdržených odpovědí vyplývá, že při vedení agendy státní služby jsou v zásadě zohledněny rozdílné účely, resp. sekundární účely zpracování osobních údajů a tomu odpovídající způsoby a režimy zpracování. Vedle evidence osobních spisů existují zvláštní režimy a interní pravidla pro samostatná, resp. funkčně a procesně oddělená zpracování údajů při výběrových řízeních, evidenci dovolených, úřednických zkouškách, projednávání náhrad škody na majetku a zdraví, stížnostech atp. Vedle klasické, listinné podoby, je věnována zvýšená pozornost elektronickým evidencím a zpracováním dat, včetně nastavení a omezení přístupu k „citlivým“ personálním agendám, velmi často alespoň základním rozdělením rolí (referent, vedoucí, sekretariát) nebo klasifikací dokumentů („neveřejný dokument“).

Výraznější rozdíly se ukázaly v nastavení bezpečnostních a technicko-organizačních opatření.

Za méně vhodné lze přitom považovat univerzální řešení pomocí souhrnné vnitřní „směrnice na ochranu osobních údajů“, která se většinou snaží postihnout řadu rozdílných agend a zcela odlišných účelů zpracování údajů, tedy nejen pro státní službu a pracovněprávní agendu. Ve výsledku taková směrnice, byť sebeobjemnější, vyznívá často spíše obecně a její pravidla fakticky jen nepřímo novelizují starší předpisy, než aby je jasně doplňovala. Lze proto doporučit, aby při provádění každé agendy a s tím souvisejícím posuzováním dopadů do soukromí a do ochrany osobních údajů²² byla provedena revize stávajících předpisů. Požadavky na administrativu, práci s výpočetní technikou, uchovávání a přístup k dokumentům by pak měly být především upraveny v existujících organizačních, provozních, spisových, skartačních, pracovních, bezpečnostních a jiných interních předpisech.

Poznatky vyplývající z výše uvedeného průzkumu jsou určeny ke konzultacím s příslušnými gestory legislativy a agendy státní služby, zejména s Ministerstvem vnitra, v první polovině roku 2022. Záměrem Úřadu je, aby v návaznosti na provedené konzultace byly závěry a upřesněná zjištění a doporučení k jednotnému provádění agendy státní služby z hlediska zpracování osobních údajů a příklady různých „best practices“, jak nakládat s dokumenty a s daty, promítnuty do metodických materiálů pro všechny ostatní veřejné úřady.

Další častá témata přijatých podnětů a stížností

Zpracování osobních údajů v rámci telemarketingu

Obdobně jako v předchozích letech i v roce 2021 se cca čtvrtina přijatých stížností, které vyřizuje oddělení podnětů a stížností, týkala zpracování osobních údajů pro marketingové účely, přitom téměř desetina telefonických marketingových hovorů, které jsou uskutečňovány bez vazby na předchozí vztah mezi volaným a volajícím, a jež dotčené osoby vnímaly jako

²² Tzv. DPIA, ať již bylo pečlivě provedeno a zapsáno do důvodové zprávy k jednotlivým zákonným ustanovením upravujícím zpracování osobních údajů, nebo je prováděno až dodatečně, při zavádění nebo změně agendy.

velmi obtěžující. Konkrétně podatelé v případě jedné telemarketingové společnosti uváděli, že společnost reagovala neadekvátně nebo na výkon jejich práv nereagovala vůbec. Společnost po uplatnění práva na přístup k osobním údajům dle čl. 15 obecného nařízení na tyto žádosti subjektů údajů nereagovala, případně uváděla jako zdroj osobních údajů pouze náhodné generování telefonního čísla. Na vznesení námítky proti zpracování osobních údajů dle čl. 21 obecného nařízení, event. po uplatnění práva na výmaz dle čl. 17 obecného nařízení, společnost buď nereagovala, anebo přislíbila ukončení zpracování osobních údajů pro účel marketingu, avšak i po uplynutí měsíční lhůty pro přijetí opatření (dle čl. 12 odst. 3 obecného nařízení) byli podatelé znovu kontaktováni s telefonickou obchodní nabídkou.

S ohledem na předchozí obdržená podání týkající se nevyžádaných telefonických hovorů od této společnosti, nejasný právní důvod pro zpracování osobních údajů a nejasný zdroj telefonických kontaktů týkající se stejného správce, uplatnil Úřad vůči telemarketingové společnosti své dozorové pravomoci a u společnosti provedl kontrolu.

V rámci této kontroly bylo následně zjištěno, že předmětná společnost (kontrolovaná osoba) nevystupuje v pozici správce osobních údajů, nýbrž zpracovatele; jinými slovy svou činnost provádí dle pokynů správců, pro které zajišťuje službu telemarketingu. V rámci kontroly pak bylo zjištěno, že kontrolovaná osoba porušila povinnost stanovenou v čl. 15-21 obecného nařízení, jelikož neposkytla subjektům údajů (žadatelům) relevantní informace týkající se zpracování jejich osobních údajů. Konkrétně toto porušení spočívalo v tom, že kontrolovaná osoba při poskytování informací subjektům údajů odpovídala unifikovaným způsobem, aniž by zohlednila fakt, že byla v postavení zpracovatele. Kontrolovaná osoba též ve svých odpovědích žadatelům neuvedla účel volání, tedy, že telefonický hovor byl učiněn za účelem poskytnutí marketingové nabídky jiného subjektu (smluvního klienta); dále bylo ve většině odpovědí uvedeno, že zákonným titulem pro využití telefonního čísla byl oprávněný zájem kontrolované osoby jako správce osobních údajů. Kontrolou však bylo zjištěno, jak je uvedeno výše, že společnost byla při tomto zpracování v pozici zpracovatele.

Dotčené osoby pociťují marketingová volání jako mnohem větší zásah do soukromí než obchodní sdělení zasílaná elektronicky (e-mailem, SMS). Vyžadují totiž bezprostřední reakci volaného (odmítnutí hovoru/přijetí hovoru), na rozdíl např. od e-mailové zprávy, nebo SMS, na kterou může adresát zprávy reagovat v čase podle svého rozhodnutí. Přesto výrazně méně obtěžující (nevyžádaná) obchodní sdělení zasílaná elektronicky (SMS, e-mailem) byla dosud mnohem více regulována, vizte ustanovení § 7 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti. Podmínkou zasílání obchodního sdělení elektronicky je souhlas, pokud se nejedná o zákazníka (u něhož lze předpokládat očekávatelnost další nabídky, tedy zpracování osobních údajů založené na oprávněném zájmu správce nebo třetí osoby), který se může bránit vyjádřením nesouhlasu. Porušení obecného nařízení ve vztahu k telemarketingu je dotčeno osobou obtížněji doložitelné než v případě zasílání nevyžádaných obchodních sdělení. Reálná oprávnění subjektu údajů odmítnout zpracování osobních údajů pro účel telemarketingu byla v rámci dosud platné právní regulace tohoto segmentu marketingu často iluzorní. Zpracování osobních údajů v rámci telemarketingu si proto zasluhuje regulaci srovnatelnou alespoň s regulací obchodních sdělení zasílaných elektronicky.

Změnu v této oblasti přináší aktuální znění novely zákona o elektronických komunikacích, účinné od počátku roku 2022, neboť tato novela zavádí v souladu s evropskou právní úpravou tzv. „opt-in“ princip. To znamená, že kontaktován bude moci být pouze ten účastník, který k tomu poskytne předem souhlas. Předmětnou novelou zákona o elektronických komunikacích jsou i tzv. generovaná čísla považována za „účastnický seznam“ a tedy i na generovaná čísla se vztahuje „opt-in“ princip pro možnost jejich kontaktování. Tato úprava se však nedotkne těch kontaktů, kde mezi účastníky již došlo k uskutečnění obchodního vztahu.

Úřad se ve spolupráci s Českým telekomunikačním úřadem a Ministerstvem průmyslu a obchodu podílel na výkladovém stanovisku k novým pravidlům pro telemarketingové hovory, které zveřejnil na svých webových stránkách.

Zpracování osobních údajů prostřednictvím souborů cookies

Úřad i v roce 2021 posuzoval podněty a stížnosti týkající se vyžadování souhlasu se zpracováním osobních údajů pomocí souborů cookies na různých webových stránkách. Ohledně cookies lišt byla namítána jejich velikost (např. přes půl obrazovky), či nemožnost vyjádřit nesouhlas (lišta obsahovala jen tlačítko souhlasu), případně zde bylo jen tlačítko „rozumím“ a též frekvence opakovaného vyskakování lišty („pop up“ okno), což subjekt údajů reálně nutilo k poskytnutí souhlasu.

Úřad při posouzení těchto podnětů a stížností vycházel ze skutečnosti, že dosud byla právní regulace cookies dílčím způsobem obsažena v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (dále jen „ZEK“), konkrétně se jedná o ustanovení § 89 odst. 1 a 3 ZEK, a též ustanovení § 87 odst. 2 ZEK. Obsahují-li cookies osobní údaje uživatele, je však třeba aplikovat též obecné nařízení. Dle § 89 odst. 3 ZEK je každý, kdo hodlá používat nebo používá síť elektronických komunikací k ukládání údajů nebo k získávání přístupu k údajům uloženým v koncových zařízeních účastníků nebo uživatelů, povinen tyto účastníky nebo uživatele předem prokazatelně informovat o rozsahu a účelu jejich zpracování a je povinen nabídnout jim možnost takové zpracování odmítnout. Tato povinnost neplatí pro technické ukládání nebo přístup výhradně pro potřeby přenosu zprávy prostřednictvím sítě elektronických komunikací nebo je-li to nezbytné pro potřeby poskytování služby informační společnosti, která je výslovně vyžádána účastníkem nebo uživatelem. Zpracování cookies bylo v národní úpravě (ZEK) dosud založeno na principu „opt-out“. Reálně to tedy znamenalo, že cookies lišta byla používána k informování uživatele o využívání cookies a o možnosti využívání odmítnout.

Úprava cookies v ZEK dosud neodpovídala evropské úpravě, dle které je ke zpracování prostřednictvím cookies nutný souhlas uživatelů webových stránek. Dne 1. ledna 2022 nabyla účinnosti novela ZEK, která pro zpracování cookies nastavuje režim „opt-in“, tedy souladný s unijní úpravou, tzn. že uživatel musí poskytnout se zpracováním cookies souhlas, výjimka se vztahuje na technické ukládání nebo přístup výhradně pro potřeby přenosu

zprávy prostřednictvím sítě elektronických komunikací nebo je-li to nezbytné pro potřeby poskytování služby informační společnosti, která je výslovně vyžádána účastníkem nebo uživatelem.

Vzhledem k aktualizované právní úpravě využívání cookies se Úřad na svých webových stránkách v rámci rubriky „Poradna“ vyjádřil i k obsahu cookies lišty.

Úřad zde konstatuje, že aby měl subjekt údajů (uživatel stránek) možnost svobodné volby, mělo by být odmítnutí souhlasu stejně jednoduché jako jeho udělení. Ideálně by tedy tlačítko odmítnutí mělo být na stejné úrovni jako tlačítko souhlasu. Provozovatelé webových stránek tak nyní budou povinni v přiměřené době přizpůsobit své cookies lišty tak, aby odpovídaly jak úpravě ZEK, tak obecnému nařízení.

Poradenská a konzultační činnost

Obrazové a zvukové záznamy zásahu zdravotnické služby

Úřad obdržel žádost jedné zdravotnické záchranné služby o stanovisko k záměru pořizovat obrazové a zvukové záznamy z jejích zásahů.

Zákon č. 372/2011 Sb., o poskytování zdravotních služeb, ani vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, která se v příloze 1. bodě 6 věnuje zdravotnické dokumentaci pořízené zdravotnickou záchrannou službou, na pořizování audiovizuálních záznamů celého procesu poskytování zdravotních služeb v rámci přednemocniční zdravotní péče nepamatují. Takto plošné vymezení účelu, tedy pořizování nahrávek každého poskytnutí zdravotní služby zdravotnickou záchrannou službou, v rámci daného i nezletilým osobám, nelze bez dalšího aprobovat.

Úřad doporučil obrátit se primárně na Ministerstvo zdravotnictví, které má metodicky vést oblast poskytování zdravotních služeb a vedení zdravotnické dokumentace. Je však připraven poskytnout konzultaci, pokud budou naplněny podmínky čl. 36 obecného nařízení či pokud bude vyzván ke konzultaci legislativního opatření, jež se v dané věci jeví jako vhodnější nástroj, který přinese dostatečné záruky při zpracování osobních údajů.

Vyřizování žádosti subjektu údajů o přístup podle čl. 15 k „veškerým osobním údajům“

Při vyřizování uvedené žádosti je správce povinen subjektu údajů poskytnout rozsah informací uvedených v čl. 15 odst. 1 obecného nařízení (účel zpracování, kategorie dotčených osobních údajů apod.). I v případě, že obec provádí pouze zpracování, která jsou jí stanovena zvláštními právními předpisy (např. zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, či zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), není v souladu s uvedeným dostačující obecné konstatování, že správce zpracovává osobní údaje subjektu údajů výhradně na základě zákonných předpisů. Je zde nutné konkretizovat, o jaké předpisy se jedná, co je účelem zpracování apod. Většinu informací však již správce vede v rámci záznamů o činnostech zpracování dle čl. 30 obecného nařízení.

Rovněž lze uvést, že v recitálu 62 obecného nařízení je uvedeno, že povinnost poskytnout informace není třeba ukládat v případech, kdy subjekt údajů již uvedené informace má nebo kdy zaznamenání či zpřístupnění osobních údajů je výslovně stanoveno právními předpisy, nebo kdy poskytnutí těchto informací subjektu údajů není možné nebo by vyžadovalo neúměrné úsilí. To by nastalo zejména tehdy, pokud by bylo zpracování prováděno pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely. V tomto ohledu by se mělo přihlídnout k počtu subjektů údajů, ke stáří osobních údajů a k přijatým vhodným zárukám.

Dále je v dané věci vhodné konstatovat, že dle recitálu 63 obecného nařízení platí, že pokud správce zpracovává velké množství informací týkajících se subjektu údajů, měl by mít možnost ho před poskytnutím informací požádat, aby konkrétně uvedl, kterých informací nebo činností zpracování se jeho žádost týká.

Je možné také uvést, že dle čl. 12 odst. 5 obecného nařízení je stanoveno, že pokud jsou žádosti podané občany zjevně nedůvodné nebo nepřiměřené, zejména protože se opakují, má správce dvě možnosti. Buď uloží přiměřený poplatek zohledňující administrativní náklady spojené s poskytnutím požadovaných informací, nebo odmítne žádosti vyhovět. Obecně platí, že odmítnutí či zpoplatnění uvedené žádosti by mělo být relevantně odůvodněno.

Vydání publikace k výročí školy s uvedením seznamu absolventů

K vydání ročenky k výročí školy s uvedením jmenného seznamu absolventů všech tříd školy vyjádřil Úřad ve shodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy tento názor:

Je zřejmé, že zdrojem pro vydání ročenky má být školní matrika vedená podle § 28 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, jako evidence dětí, žáků nebo studentů. Jde tak o neautomatizované zpracování těch osobních údajů, které jsou obsaženy v evidenci, spadající do věcné působnosti obecného nařízení podle čl. 2 odst. 1.

K zařazení seznamu absolventů do ročenky tak škola musí mít právní důvod, kterým může být oprávněný zájem školy připomenout významné výročí školy vydáním ročenky mapující její historii. Pro naplnění tohoto důvodu podle čl. 6 odst. 1 písm. f) obecného nařízení však platí, že před ním nemají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů. Současně platí zásada, že osobní údaje shromážděné do školní matriky nesmějí být dále zpracovávány způsobem, který je s účelem vedení matriky neslučitelný.

Pokud bude ročenka zveřejněna v tištěné podobě v omezeném nákladu určeném pouze samotným absolventům nebo jejich rodinným příslušníkům, v minimálním rozsahu osobních údajů: jméno, příjmení, třída a rok absolvování, nebudou uvedené zásady porušeny a vydání ročenky je i bez souhlasu jednotlivých absolventů školy možné.

Právo na ochranu osobních údajů absolventů by mělo přednost v případě, že by ročenka měla být zveřejněna prostřednictvím internetu neomezenému okruhu příjemců, kdy je riziko dalšího zpracování zveřejněných osobních údajů s propojením na další osobní údaje absolventů získávané z jiných zdrojů mnohem vyšší. V takovém případě by byl jediným právním důvodem ke zveřejnění souhlas subjektů údajů.

Stejně řešení by škola musela použít v případě, že by ročenka byla ve větším nákladu pro komerční účely prodávána širokému okruhu potenciálních zájemců.

Evropská a mezinárodní spolupráce

Vydávání osvědčení o ochraně osobních údajů (certifikační mechanismy)

Základním předpokladem pro to, aby celý mechanismus certifikací mohl být uveden do života, je vytvořit a zveřejnit požadavky na akreditaci subjektů pro vydávání osvědčení. To je úkolem Úřadu.

Požadavky na akreditaci subjektů pro vydávání osvědčení již Úřad předložil ke stanovisku EDPB. Připomínky uvedené v rámci stanoviska byly zapracovány a výsledné znění požadavků na akreditaci pro vydávání osvědčení připravené ještě v roce 2020 sloužilo jako podklad pro návrh vyhlášky o požadavcích na akreditaci subjektů pro vydávání osvědčení vytvořené na základě § 54 odst. 1 písm. d) zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Vyhláška byla rozeslána do připomínkového řízení v září 2021. Připomínky EDPB a připomínky vzešlé z meziresortního připomínkového řízení ovšem odhalily problém neslučitelnosti požadavků na strukturu a obsah dokumentu dle EDPB a Legislativních pravidel vlády ČR. V připravovaném návrhu novely zákona o zpracování osobních údajů se zvažují varianty, které by nahradily dosavadní povinnost Úřadu vydat akreditační požadavky vyhláškou.

Jak z výše uvedeného vyplývá, do přijetí vyhlášky, nebo schválení jiného způsobu vyhlášení „Požadavků na akreditaci subjektů pro vydávání osvědčení“ není možné zahájit vydávání osvědčení certifikačním orgánem. Není totiž zatím možné, aby jakýkoliv subjekt pro vydávání osvědčení (certifikační orgán) požádal Český institut pro akreditaci (ČIA) o akreditaci. Oprávnění Úřadu vydávat osvědčení v souladu s čl. 42 odst. 5 obecného nařízení tím není dotčeno.

Stejnou schvalovací procedurou by měla kromě akreditačních požadavků na certifikace projít též certifikační kritéria, což znamená opakované řešení téhož problému. V případě certifikačních kritérií se spíše předpokládá, že nebudou jedna univerzální certifikační kritéria (byť právě jedna taková, předložená lucemburským dozorovým úřadem, jsou momentálně ve schvalovacím řízení u EDPB), ale tato kritéria budou navržena oborově (např. účetnictví, umělá inteligence), odvětvově (školství, zdravotnictví) nebo po operacích zpracování (uchovávání, skartování apod.). To znamená, že se

může vyvinout celá množina různých certifikačních kritérií, přičemž se vždy předpokládá jejich schválení ze strany EDPB.

Kodexy chování

Aby mohl být jakýkoliv kodex schválen ze strany Úřadu, je nezbytné vytvořit a zveřejnit „Požadavky pro akreditaci subjektů pro monitorování kodexů chování“. Obdobně jako v případě certifikací je tento úkol obecným nařízením uložen dozorovým úřadům.

Úřad předložil návrh Požadavků EDPB v květnu 2021. Po projednání a vydání jeho stanoviska byly připomínky uvedené ve stanovisku zapracovány a výsledné znění v srpnu 2021 znovu předloženo EDPB. Po jeho posouzení a schválení bude text „Požadavků pro akreditaci subjektů pro monitorování kodexů chování“ považován za definitivní s tím, že by u nich měl proběhnout stejný postup jako u „Požadavků na akreditaci subjektů pro vydávání osvědčení“, tj. převedení do formy vyhlášky. Vznikly by pravděpodobně stejné problémy jako v případě akreditačních požadavků na certifikace (neslučitelnost požadavků na dokument ze strany EDPB a požadavků na tvorbu právních předpisů). V návrhu novely zákona o zpracování osobních údajů se předpokládá stejná úprava jako v případě certifikací.

V roce 2021 nebyl Úřadu předložen žádný návrh kodexu ke schválení. Vzhledem k neexistenci schválených „Požadavků pro akreditaci subjektů pro monitorování kodexů chování“ není prozatím možné žádat Úřad o schválení kodexů chování, resp. není možné ustanovit monitorující subjekty a bez toho není schvalování kodexů chování celistvé.

Zůstává ale možnost požádat o konzultaci k řešení připravovaného kodexu. V minulosti se Úřad vyjadřoval např. k bankovní asociaci předloženému soft standardu „Rámcový výklad některých ustanovení GDPR v bankovním sektoru“, který má většinu náležitostí kodexu chování, k „Samoregulačním standardům ČAP k uplatňování obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)“ a dalším.

Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA)

Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů musí podle obecného nařízení provádět každý správce, jehož záměr související se zpracováním

osobních údajů lze hodnotit jako vysoce rizikový z hlediska zásahu do práv a svobod fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů. Podobnou povinnost ukládá i zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, pro spravující orgán. V souvislosti s touto povinností Úřad v minulosti vydal materiál „K povinnosti správců provádět posouzení vlivu na ochranu osobních údajů“ a metodiku obecného posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. Zatímco prvně jmenovaný materiál popisuje, v jakých případech zpracování je nutné DPIA učinit, předkládaná metodika poskytuje návod, jak při DPIA postupovat.

Chyby, kterých se správci při provádění DPIA dopouštěli, se opakovaly i v roce 2021. Jedná se především o tyto nedostatky:

- chybí nebo není dostatečně propracován popis zajištění práv subjektů údajů,
- popis přijatých technických a organizačních opatření bývá obecný a často není zřejmé, jak předkladatel k jejich návrhu dospěl (není využita metodika zpracovaná Úřadem a vlastní metodika předkladatele zřejmá není); důsledkem je, že nelze ověřit, zda jsou přijatá opatření přiměřená a úplná,
- u návrhů právních předpisů nebývají dostatečně propracována navrhovaná technická a organizační opatření tak, aby byla dostatečně návodná pro správce (a to ani v případech, kdy má upravované zpracování osobních údajů jediného správce),
- problematicky provedený balanční test, u kterého není možno ověřit potřebnost, vhodnost a přiměřenost zpracování osobních údajů.

Předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodním organizacím

Nejočekávanějším z koncepčních a výkladových dokumentů byly v roce 2021 schválené a k veřejné konzultaci předložené **Pokyny EDPB 5/2021 ke vzájemné souhře mezi čl. 3 a ustanoveními o předávání osobních údajů kapitoly V obecného nařízení**. Tento dokument

je vyváženým výsledkem pětiletého složitého hledání správného výkladu a řešení historicky rozdílných přístupů členských států k problematice předávání. Podstatou dokumentu je definice předání osobních údajů sestávající ze tří kritérií, která musí být splněna, aby přenos nebo zpřístupnění osobních údajů mohly být považovány za předání osobních údajů do třetích zemí ve smyslu páté kapitoly obecného nařízení. Tato kritéria lze shrnout následovně:

- Ten, kdo posílá nebo zpřístupňuje údaje z daného zpracování do třetí země mimo EU, musí být pro dané zpracování **správce nebo zpracovatelem podléhajícím obecnému nařízení podle čl. 3** (bez ohledu na to, zda je v EU nebo ve třetí zemi).
- Takový správce nebo zpracovatel (vývozce) přitom musí poslat nebo zpřístupnit údaje z tohoto zpracování **jinému správci nebo zpracovateli**, případně společnému správci (dovozci).
- **Dovozce je ve třetí zemi nebo je mezinárodní organizací**, a to bez ohledu na to, jestli tento dovozce pro dané zpracování podléhá nebo nepodléhá obecnému nařízení podle čl. 3.

Stanovená kritéria jsou pro správce (vývozce) údajů důležitá z pohledu řešení konkrétních životních situací, jako například:

- Druhé kritérium zajišťuje, že zpřístupnění údajů zaměstnanci do notebooku na zahraniční cestě není předáním. Stejně tak zajišťuje, že ani přenos dat z jedné provozovny správce do jiné provozovny správce podle čl. 3 odst. 1 obecného nařízení není předáním.
- Ve vztahu k čl. 3 odst. 1 obecného nařízení tato kritéria primárně zajišťují, že pokud údaje poslané v rámci jednoho správce, např. z provozovny správce ve Švédsku do provozovny správce v Singapuru (a proto stále podléhající obecnému nařízení podle čl. 3 odst. 1 a nezakládající předání), budou provozovnou v Singapuru zpřístupněny jiné entitě v Singapuru, půjde o předání se všemi důsledky.

- Ve vztahu k čl. 3 odst. 2 obecného nařízení tato kritéria primárně zajišťují, že pokud evropský zpracovatel posílá data subjektů monitorovaných podle čl. 3 odst. 2 obecného nařízení správci ve třetí zemi (např. data účastníků klinické studie zadané americkou společností tomuto zpracovateli), tak jde o předání osobních údajů, ačkoliv správce ve třetí zemi zároveň ve vztahu k danému zpracování plně podléhá obecnému nařízení.

Doporučení EDPB 1/2020 k opatřením doplňujícím stávající nástroje předávání osobních údajů pro zajištění EU úrovně ochrany osobních údajů přináší návod, jakým způsobem mají vývozci osobních údajů aplikovat rozhodnutí SDEU ve věci C-311/18 Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited a Maximilian Schrems (tzv. Schrems II).

V uvedeném doporučení EDPB v několika krocích popisuje, jak má postupovat správce (příp. zpracovatel), který hodlá předávat osobní údaje do třetí země s nedostatečnou úrovní ochrany osobních údajů, aby zajistil předaným údajům „v zásadě rovnocennou“ s unijní úrovní ochrany osobních údajů, jak ji vyžaduje ustanovení čl. 46 obecného nařízení vyložené uvedeným rozhodnutím SDEU. V podskupině jsou vyměňovány praktické zkušenosti jednotlivých dozorných úřadů při aplikaci rozhodnutí SDEU ve věci Schrems II.

Pro správce (vývozce) údajů bylo velkým přínosem přijetí **nových standardních smluvních doložek Evropskou komisí**, které nahrazují dosud používané standardní smluvní doložky vzniklé ještě v režimu směrnice 95/46/ES. Od 27. června 2021 je možné používat nové standardní smluvní doložky podle rozhodnutí Komise 2021/914. Starší smluvní doložky podle rozhodnutí Komise 200/497/ES a 2010/87/ES bylo možné uzavírat až do 27. září 2021. Tyto doložky jsou považovány za poskytující vhodné záruky do 27. prosince 2022, za předpokladu, že operace zpracování, které jsou předmětem této smlouvy, zůstávají beze změny a že spoléhání se na tyto doložky zajistí, že se na předávání osobních údajů budou vztahovat vhodné záruky. Nejpozději do 27. prosince 2022 bude nutné starší doložky nahradit novými.

Pro správce nebo zpracovatele, který zamýšlí předávat osobní údaje do třetích zemí,

bude nicméně výhodnější nespoléhat na starší znění doložek, byť je možné je i nadále využívat. Bude však potřeba zvolit doložky nové, jež reagují na rozhodnutí SDEU z července 2020, které zrušilo Štít soukromí (Schrems II), a poskytují propracovanější záruky pro bezpečné předávání do třetích zemí.

Nové standardní smluvní doložky jsou jedním z nástrojů pro vytvoření vhodných záruk ochrany osobních údajů ve třetí zemi s nedostatečnou úrovní ochrany osobních údajů. Pokud tedy vývozce údajů uzavře s dovozcem údajů standardní smluvní doložky, splní tak svou povinnost vybrat pro předávání do třetí země některý z bezpečných nástrojů. Nicméně to samo o sobě nezabývá smluvní strany povinnosti provést předem analýzu přiměřenosti s cílem řešit případné dopady právních předpisů třetí země na dodržování doložek ze strany dovozce. Zejména se jedná o problematiku, jak vyřídit závazné žádosti orgánů veřejné moci třetí země týkající se zpřístupnění předávaných osobních údajů. Proto i Komise ve svém rozhodnutí o standardních smluvních doložkách vybízí správce a zpracovatele k poskytování dodatečných záruk prostřednictvím smluvních závazků, které standardní smluvní doložky doplní. Přijetí dodatečných záruk, pokud to bude nezbytné, bude muset být určeno případ od případu.

Jedná se o univerzální standardní smluvní doložky pokrývající všechny běžné scénáře předávání (předání správce-správci, správce-zpracovatel, zpracovatel-zpracovatel, zpracovatel-správci), a to tím způsobem, že vedle obecných doložek, které mají stejné ustanovení pro všechny scénáře, jsou zde modulární doložky, jejichž znění se pro jednotlivé scénáře liší, takže vývozce osobních údajů musí vybrat modul odpovídající jeho předávání.

Evropská komise v roce 2021 vydala tři **rozhodnutí o odpovídající ochraně osobních údajů ve Velké Británii a Jižní Koreji** znamenající, že správce (vývozce) údajů pro předávání do těchto zemí nemusí poskytnout žádné další vhodné záruky podle čl. 46 obecného nařízení.

- Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 28. června 2021 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o odpovídající ochraně osobních údajů ve Spojeném království.

- Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 28. června 2021 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 o odpovídající ochraně osobních údajů **ve Spojeném království**.
- Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 17. prosince 2021 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o odpovídající ochraně osobních údajů v **Korejské republice** podle korejského zákona o ochraně osobních informací.

V případě Korejské republiky rozhodnutí konstatuje, že korejský *Personal Information Protection Act*, v kombinaci s některými sektorovými vyhláškami, a s dodatečnými zárukami, které jsou součástí rozhodnutí Komise jako její příloha I, poskytuje odpovídající úroveň ochrany osobních údajů podle čl. 45 obecného nařízení.

Výjimku představují pouze tři případy, které nejsou pokryty uvedeným korejským zákonem:

- předání osobních údajů náboženským organizacím v rozsahu, v jakém zpracovávají osobní údaje pro svou misijní činnost,
- předání osobních údajů politickým stranám v rozsahu, v jakém zpracovávají osobní údaje v souvislosti s nominací kandidátů,
- předání osobních údajů správcům, kteří podléhají dohledu Komise pro finanční služby na základě jimi prováděného zpracování osobních údajů o úvěru podle zákona o úvěrových informacích, v rozsahu, v jakém tyto údaje o úvěru zpracovávají.

Legislativní témata

Reforma digitálního prostředí EU

Úřad se v rámci resortních koordinačních skupin (RKS) Ministerstva průmyslu a obchodu a Úřadu vlády věnoval návrhům normativních právních aktů – nařízení EU – pro reformu digitálního prostředí v EU, která vychází ze Strategie pro jednotný digitální trh²³. Obecně lze říci, že všechny navrhované předpisy mají nevyjasněný vztah ke stávajícím [obecné nařízení, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1807 ze dne 14. listopadu 2018 o rámci pro volný tok neosobních údajů v Evropské unii] i navrhovaným předpisům navzájem.

Základem je návrh **nařízení o soukromí a elektronických komunikacích (ePR)** z 10. ledna 2017, kde za portugalského předsednictví byl 10. února 2021 schválen mandát pro jednání s Evropským parlamentem. Poté však již nedošlo k žádnému pokroku. Cílem je zvýšení důvěry a posílení bezpečnosti v oblasti digitálních služeb, je nahrazením směrnice o soukromí a elektronických komunikacích s cílem poskytnout uživatelům služeb elektronických komunikací vysokou úroveň ochrany soukromí a nastolit rovné podmínky pro všechny účastníky trhu. Tento návrh nařízení přezkoumává směrnici o soukromí a elektronických komunikacích, přičemž zohledňuje cíle strategie pro jednotný digitální trh a zajišťuje soulad s obecným nařízením. Od poslední revize směrnice o soukromí a elektronických komunikacích v roce 2009 došlo na trhu k důležitému technologickému a hospodářskému vývoji. Spotřebitelé a podniky namísto tradičních komunikačních služeb stále více spoléhají na nové internetové služby umožňující interpersonální komunikaci, jako například VoIP, výměnu rychlých zpráv (instant messaging) a webové e-mailové služby. Tyto komunikační služby „Over-the-Top“ („služby OTT“) obecně nepodléhají stávajícímu unijnímu rámci pro elektronické komunikace, včetně směrnice

²³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě, COM(2015) 192 final.

o soukromí a elektronických komunikacích. Směrnice tedy nedrží krok s technologickým vývojem, což má za následek absenci ochrany komunikací uskutečňovaných prostřednictvím nových služeb.

Z evropské strategie pro data vychází návrh **aktu o správě dat** (DGA). Jedná se o návrh nařízení, které se snaží usnadnit mechanismy sdílení dat s cílem podpořit dostupnost dat veřejného sektoru pro podporu inovací a pokročilých řešení, včetně umělé inteligence, chytré výroby, mobility a zdravotnictví. Mělo by umožnit opětovné použití některých kategorií chráněných dat veřejného sektoru (jako jsou obchodní tajemství, osobní údaje a data chráněná právy duševního vlastnictví), poskytne rámec pro tzv. služby zprostředkování dat pro sdílení a usnadní tzv. datový altruismus. V rámci RKS k návrhu rámcové pozice Ministerstva průmyslu a obchodu upozornil Úřad na to, že DGA neobsahuje dostatek záruk, které by omezily nekontrolované sdílení dat bez právního základu. Obecné nařízení totiž neumožňuje veřejným úřadům používat jako právní základ zpracování osobních údajů *oprávněný zájem*.

Balíček digitálních služeb představuje návrh **aktu o digitálních službách** (DSA), který má přinést nové nástroje pro regulaci dominantních internetových platforem (VLOP) a upravit pravidla pro odpovědnost za obsah vytvořený uživateli a ochranu soukromí uživatelů v personalizované reklamě. V rámci RKS k návrhu rámcové pozice Ministerstvo průmyslu a obchodu upozornilo Úřad na to, že DSA má řadu problematických míst. Dne 25. listopadu 2021 Rada schválila obecný přístup k DSA.

Neméně důležitý je návrh **aktu o digitálních trzích** (DMA), který reguluje dveřníky pro přístup k infrastrukturním službám. V rámci RKS k návrhu rámcové pozice Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) upozornil Úřad na množství legislativně technických problémů DMA, které je třeba dořešit. DMA zatím schválil gesční výbor EP.²⁴

Mimo stojí návrh **aktu o umělé inteligenci** (AIA), který počítá s úplným zákazem používání vybraných technologií, které představují nepřijatelné riziko, například manipulace s lidským chováním nebo sociální hodnocení

lidí. Zakázané má být – až na výjimky – také používání systémů pro biometrické sledování lidí ve veřejném prostoru. Další, méně rizikové technologie pak budou muset projít certifikací. V rámci RKS k návrhu rámcové pozice Úřadu vlády se Úřad dostal do sporu s Ministerstvem financí, které navrhuje z působnosti zcela vyloučit finanční sektor – pro hodnocení bonity a důvěryhodnosti klienta, a Ministerstvem vnitra, které požaduje výjimky pro bezpečnostní sbory. Rada i EP zatím AIA neprojednaly.

Prvním schváleným normativním aktem v této oblasti je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1232 ze dne 14. července 2021 o dočasné odchylce od některých ustanovení směrnice 2002/58/ES, pokud jde o používání technologií poskytovateli interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech ke zpracování osobních a jiných údajů pro účely boje proti pohlavnímu zneužívání dětí on-line (CSAMR), kde se Úřad stal dozorovým úřadem nad automatickým plošným prověřováním veškeré elektronické komunikace, včetně chatu. CSAMR je prozatímní a mělo by být nahrazeno trvalou právní úpravou.

Poznatky ze soudního přezkumu

Stejně jako v předchozích letech, i v roce 2021 byla některá rozhodnutí Úřadu předmětem soudního přezkumu. Pokud jde o poznatky z rozhodovací praxe správních soudů, lze poukázat zejména na rozsudky, jež se týkají:

- odpovědnosti za zpracování osobních údajů v souvislosti s pojišťovnictvím,
- základních interpretačních východisek právní úpravy šíření obchodních sdělení.

Odpovědnost za zpracování osobních údajů v souvislosti s pojišťovnictvím

(Pokud zpracovatel v postavení vázaného zástupce ve své činnosti pochybí, konečnou odpovědnost za správné zpracování osobních údajů má správce, jímž je subjekt, v jehož prospěch vyvíjí činnost).

Nejvyšší správní soud svým rozsudkem č. j. 7 As 146/2021-26 ze dne 7. října 2021 zamítl kasační stížnost společnosti SMS finance, a.s. (dále jen „společnost“), proti rozsudku

²⁴ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20211118IPR17636/digital-markets-act-ending-unfair-practices-of-big-online-platforms>.

Městského soudu v Praze č. j. 9 A 153/2019-48 ze dne 21. dubna 2021, kterým tento soud pro nedůvodnost zamítl správní žalobu společnosti proti rozhodnutí předsedkyně Úřadu č. j. UOOU-09633/18-35 ze dne 24. září 2019. Uvedeným rozhodnutím předsedkyně Úřadu potvrdila prvostupňové rozhodnutí Úřadu, kterým bylo společnosti uloženo provést výmaz osobních údajů vztahujících se k osobám, vůči kterým je v postavení správce, a k jejichž zpracování nedoložila adekvátní právní titul podle čl. 6 obecného nařízení. Jednalo se zejména o osobní údaje získané prostřednictvím vázané zástupkyně této společnosti (spolupracovnice poskytující a propagující služby jménem společnosti), která oslovila potenciálního klienta na základě dat, k jejichž zpracování nebyla společnost schopna doložit řádný právní titul.

Ve správní žalobě podané k Městskému soudu v Praze společnost brojila proti právnímu závěru Úřadu, že se v rámci zpracování osobních údajů prováděného jejími vázanými zástupci nachází v postavení správce. Společnost postavila svou obranu na argumentu, že za nesprávně zpracovávané osobní údaje neodpovídá ona, nýbrž její spolupracovníci jako vázaní zástupci, kteří jsou samostatnými podnikatelskými subjekty. Městský soud v Praze se však s tímto názorem neztotožnil a správní žalobu společnosti zamítl.

Argumentaci Městského soudu v Praze přisvědčil i Nejvyšší správní soud v zamítavém rozsudku, ve kterém zejména uvedl, že i když zpracovatel (v tomto případě ona vázaná zástupkyně) ve své činnosti pochybí, konečnou odpovědnost za správné zpracování osobních údajů má správce, v jehož prospěch zpracovatel vyvíjí činnost, přičemž je nerozhodné, že vztah správce a zpracovatele je vztahem mezi dvěma podnikatelskými subjekty.

Nejvyšší správní soud dále v souladu s názorem Městského soudu v Praze konstatoval, že Úřad v daném případě oprávněně považoval společnost za správce osobních údajů, když uvedl, že: „[...] vázaný zástupce oslovuje potenciálního klienta za účelem nabídnutí služeb zastoupeného, neboť právě v tom zprostředkování dle § 2 písm. e) zákona o distribuci pojištění tkví. Ani kasačnímu soudu není nadto zřejmé, z jakého důvodu by měly být zprostředkovatelské služby nabízeny jen jako takové

(samy o sobě). Aby totiž mohl kdokoli nabízet své vlastní, zprostředkovatelské služby, musí k tomu mít „co zprostředkovávat“. Jak dále uvedl Nejvyšší správní soud, vázaná zástupkyně společnosti „[...] v rámci své činnosti zprostředkovávala služby stěžovatele, v rámci čehož docházelo i ke shromažďování osobních údajů potenciálních klientů, které shromažďovala a zpracovávala právě za účelem určeným stěžovatelem.“

Základní interpretační východiska právní úpravy šíření obchodních sdělení

(Při výkladu právní úpravy šíření obchodních sdělení nelze pomíjet právní úpravu ochrany osobních údajů).

Společnost B2M.CZ s.r.o. se rozsáhlou žalobou, v níž ve svém důsledku popírala dosavadní náhledy uplatňované Úřadem, domáhala přezkoumání rozhodnutí předsedkyně Úřadu č. j. UOOU-01178/17-265 ze dne 4. dubna 2019, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Úřadu, jímž byla uznána vinnou ze spáchání přestupku dle § 11 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, a za tento přestupek jí byla uložena pokuta ve výši 380 000 Kč. Tuto žalobu Městský soud v Praze rozsudkem č. j. 9 A 66/2019-92 ze dne 13. října 2021 zamítl.

V této souvislosti v rozsudku mj. uvedl, že zasílání nevyžádaných obchodních sdělení je v zásadě nežádoucí, neboť zasahuje do soukromí a narušuje ochranu soukromí před obtěžujícími sděleními. Tímto rozhodnutím Městský soud v Praze navázal na svou dřívější judikaturu (např. rozsudek č. j. 14 A 242/2018-40, ve kterém mj. judikoval, že za subjekt, který šíří obchodní sdělení, nelze považovat pouze přímého odesílatele sdělení, nýbrž i subjekt, který jeho odeslání inicioval a jehož jménem došlo k jeho šíření – podrobněji viz Výroční zpráva Úřadu za rok 2020) a znovu připomněl, že ochranu soukromí při elektronické komunikaci zajišťuje množství zákonů (vedle dále zmíněných např. občanský zákoník nebo zákon o regulaci reklamy). V případě zasílání marketingových nabídek prostřednictvím elektronické pošty, jiných internetových komunikačních systémů, textových zpráv na mobilní telefony apod., je v prvé řadě nutno aplikovat zákon o některých službách informační společnosti.

Ten z hlediska ochrany soukromí vystupuje v postavení zvláštního zákona, který má aplikační přednost před zákonem obecným, tedy pro tento případ před zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který obecně upravoval, za jakých okolností je možné zpracovávat osobní údaje za účelem nabízení obchodu nebo služeb (§ 5 odst. 5 citovaného zákona).

Ačkoli oba tyto zákony upravovaly ochranu soukromí před obtěžujícími sděleními, zákon o některých službách informační společnosti cílí výhradně na úzkou skupinu obchodních sdělení šířených elektronickými prostředky. Zákon o ochraně osobních údajů (v současné době primárně obecné nařízení) jakožto obecný právní předpis upravující rovněž ochranu soukromí jednotlivce před obtěžujícími reklamními a marketingovými sděleními však není možno při výkladu zákona o některých službách informační společnosti pominout, což se týká zejména záležitostí spojených s udělením souhlasu se zasíláním obchodních sdělení a jeho odvolání. Soud také nepřisvědčil tvrzením společnosti ohledně nepřiměřené výše, nedostatečného zdůvodnění a likvidační povahy uložené pokuty.

Předmětným rozsudkem, který nebyl napaden kasační stížností, tak byly potvrzeny dosavadní náhledy Úřadu.

Z rozhodnutí předsedy Úřadu

Předseda Úřadu rozhoduje o rozkladech, tedy opravných prostředcích proti rozhodnutí Úřadu, jakožto ústředního správního úřadu. Pokud účastník správního řízení považuje jeho prvostupňové rozhodnutí za nezákonné či nesprávné, může podat rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu na návrh rozkladové komise.

Z rozhodnutí vydaných předsedou Úřadu vybíráme ta, jež se týkala:

- neoprávněného zpracování osobních údajů vlastníků průmyslových práv z veřejných rejstříků,
- šíření obchodních sdělení.

Neoprávněné zpracování osobních údajů získaných z veřejných databází průmyslových práv

Na základě podnětu Úřadu průmyslového vlastnictví (dále ÚPV) řešil Úřad případ zasílání nevyžádaných nabídek, které byly zasílány přihlašovatelům a vlastníků průmyslových práv s nabídkou registrace jejich průmyslového práva za úplatu na internetových stránkách oslovujícího subjektu, kterým byla obchodní společnost.

Osobní údaje oslovovaných osob přitom obviňovaná společnost získávala z veřejných databází průmyslových práv vedených ÚPV a v oslovovaných subjektech (zejména začínající podnikatelé, včetně cizinců) se snažila vyvolat dojem, že jde o oficiální státní instituci (ÚPV) a oficiální rejstřík. Společnosti byla uložena pokuta 120 000 Kč.

Za zásadní je v tomto případě potřeba považovat požadavek na doložení právního důvodu zpracování osobních údajů podle čl. 6 odst. 1 písm. a) obecného nařízení. V případě získání osobních údajů oslovovaných osob z veřejných databází průmyslových práv vedených ÚPV nejde o zpracování na základě souhlasu subjektu údajů, zpracování osobních údajů nezbytné pro účely oprávněných zájmů správce podle čl. 6 odst. 1 písm. f) obecného nařízení, ani o zpracování osobních údajů ve veřejném zájmu podle čl. 6 odst. 1 písm. e) obecného nařízení /chybí zmocnění zvláštním právním předpisem nebo právem Evropské unie, jak to vyžaduje čl. 6 odst. 3 písm. e) obecného nařízení/.

Ohledně možné aplikace právního titulu podle čl. 6 odst. 1 písm. b) obecného nařízení ke zpracování pro plnění smlouvy předseda Úřadu shledal, že společnost tento titul ve vztahu k „registraci“ mezinárodního patentu osloveným subjektem nedoložila. Doložení právního titulu je přitom povinností správce.

Úřad v této souvislosti upozorňuje, že před obdobnými nevyžádanými nabídkami na uzavření smlouvy dlouhodobě varuje na svých stránkách i ÚPV, včetně seznamu takových podvodně jednajících společností, s nimiž se již setkal.

Šíření obchodních sdělení

Úřad uložil pokutu ve výši 300 000 Kč společnosti provozující mimo jiné e-shopy s rouškami za opakované šíření obchodních sdělení

elektronickými prostředky, ke kterému uživatelé elektronických adres nedali předchozí souhlas. V zaslaných obchodních sděleních navíc nebyla uvedena totožnost odesílatele, jehož jménem se komunikace uskutečňuje, a také většina zaslaných zpráv nebyla zřetelně a jasně označena jako obchodní sdělení. Obviněná společnost v rámci správního řízení argumentovala tím, že nebyla jejich odesílatelem.

Úřad v rozhodnutí konstatoval, že za osobu, jež šíří obchodní sdělení elektronickými prostředky, nelze považovat pouze jejich přímého odesílatele, nýbrž též osobu, která jejich odeslání iniciovala, dala k němu příkaz či z něj také profitovala.

Jelikož cílem zákonodárce byla především ochrana adresátů obchodních sdělení před obtěžujícími marketingovými akcemi, musí výklad dotčených právních norem odpovídat tomuto záměru. Za šířitele obchodních sdělení se pak považuje především ten, jehož výrobky či služby jsou propagovány.

Každé obchodní sdělení musí obsahovat informaci o odesílateli, jehož jménem se komunikace uskutečňuje, resp. v jehož prospěch je obchodní sdělení šířeno. Zákonodárce tedy předpokládá, že subjekty mohou obchodní sdělení šířit nejen vlastními silami, ale i prostřednictvím jiného subjektu, případně i prostřednictvím fyzické osoby.

Za šíření obchodních sdělení je kromě samotného faktického odesílatele obchodních sdělení odpovědný také subjekt, v jehož prospěch byla obchodní sdělení zasílána, resp. šířena. Ve vztahu k právnické osobě proto není třeba zkoumat zavinění vzniklého protiprávního stavu a není možné se této odpovědnosti zprostit prostým přenesením na jinou osobu prostředky soukromého práva.

Právě z tohoto důvodu a z důvodu naplnění vůle zákonodárce, tj. chránit soukromí v co nejširší možné míře, je třeba za šířitele obchodních sdělení považovat také ty osoby, které k faktickému odeslání udělily pokyn, příkaz, uzavřely smlouvu či jiným způsobem faktické odeslání obchodních sdělení iniciovaly. Proto je třeba, aby si šířitelé obchodních sdělení, ať už jde o zadavatele (objednatele) či faktické rozesílatele, vždy dostatečně prověřili, zda adresáti obchodních sdělení udělili souhlas pro taková zasílání, resp. v obecnosti, zda rozesílka probíhá zákonným způsobem.

Společnosti, v jejichž prospěch byla obchodní sdělení odesílána, se tak nezbavují své odpovědnosti, naopak tyto musí být i přesto schopny doložit souhlasy adresátů obchodních sdělení, nebo musí být schopny zajistit tyto souhlasy prostřednictvím společnosti, která obchodní sdělení odeslala.

Přezkumná a odvolací řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím

S účinností od 2. ledna 2020 byla nově založena celostátní působnost Úřadu v agendě svobodného přístupu k informacím. Účelem nových pravomocí bylo sjednotit a urychlit rozhodování o opravných prostředcích ve věcech svobodného přístupu k informacím a odbřemenit tím správní soudy od žalob žadatelů o informace.

Působnost Úřadu v agendě svobodného přístupu k informacím

Úřad naplňuje svou působnost v řízeních dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve třech oblastech:

- V **přezkumném řízení** Úřad z moci úřední přezkoumává pravomocná rozhodnutí jiných nadřízených orgánů o odvolání proti rozhodnutí o žádosti o informace, a to v případech, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že to je v souladu s právními předpisy. Tento tzv. dozorčí prostředek zákonodárce nově připustil za účelem nápravy nezákonných rozhodnutí povinného subjektu a jeho nadřízeného orgánu.
- Úřad se dále stal vůči některým povinným subjektům sám přímo **nadřízeným orgánem**, který rozhoduje o odvoláních a stížnostech. Jedná se o ty povinné subjekty, u nichž nelze určit nadřízený orgán podle pravidel stanovených správním řádem. Oproti předpokladům zákonodárce je tento režim rozhodování převažující náplní odboru práva na informace.
- Konečně působnost Úřadu přijímat **opatření proti nečinnosti** nadřízených orgánů dává žadatelům o informace jednoduchý a rychlý nástroj k tomu, aby se domohli včasného rozhodnutí nadřízených orgánů.

Právo na informace bylo těmito legislativními změnami pozitivně podpořeno možností objektivního posouzení vyřízení žádosti o informace mimo strukturu povinného subjektu a stejně

tak možností rychlého posouzení rozhodnutí nadřízených orgánů jiným orgánem. Povinné subjekty tak právní úprava motivuje k důslednějšímu posouzení žádosti a kvalitnějšímu odůvodnění rozhodnutí.

Významným institutem v oblasti práva na informace je **informační příkaz**. Ten je vydáván, je-li nepochybné, že povinný subjekt požadovanou informaci disponuje nebo má disponovat a zároveň neexistuje zákonný důvod pro její odepření. Úřad získal pravomoc, která do 2. ledna 2020 příslušela jen soudům. Stále však platí, že tato působnost nemá soudy nahradit. Jejím účelem je otevřít prostor před podáním správní žaloby tak, aby k soudnímu řízení vůbec nemuselo dojít. Pro občana tedy zůstává zachována možnost přístupu k soudu, jedná se o jeho základní právo.

Rozhodování Úřadu je však z podstaty věci rychlejší, a tedy i efektivnější než soudní řízení. Některé povinné subjekty se s jeho rolí jakožto svého nařízeného orgánu po novele provedené zákonem č. 111/2019 Sb. ne vždy smířily a brojí proti jeho rozhodnutím u soudu, případně volí obstrukční taktiku, což využití institutu informačního příkazu brání.

Chod odboru práva na informace

Zákonodárce novou působnost pro Úřad založil bez dostatečného personálního zajištění, přičemž tento stav se v roce 2021 zásadním způsobem nezměnil. Nutno zdůraznit, že rozhodovací činnost podle zákona o svobodném přístupu k informacím je vázána na krátkou lhůtu patnácti dnů. Vysoké pracovní vytížení a nároky na odbornost jsou zároveň důvodem obtížné obsaditelnosti systemizovaných míst. Přesto se dařilo zajistit rozhodovací činnost bez nepravidelností a v zákonem stanovených lhůtách.

Úřad je nadřízeným (odvolacím) orgánem pro řádově stovky povinných subjektů, což zahrnuje rozhodování o odvolání a o stížnostech, a přezkumným orgánem pro odhadem 15 000 povinných subjektů (jejich nadřízené orgány).

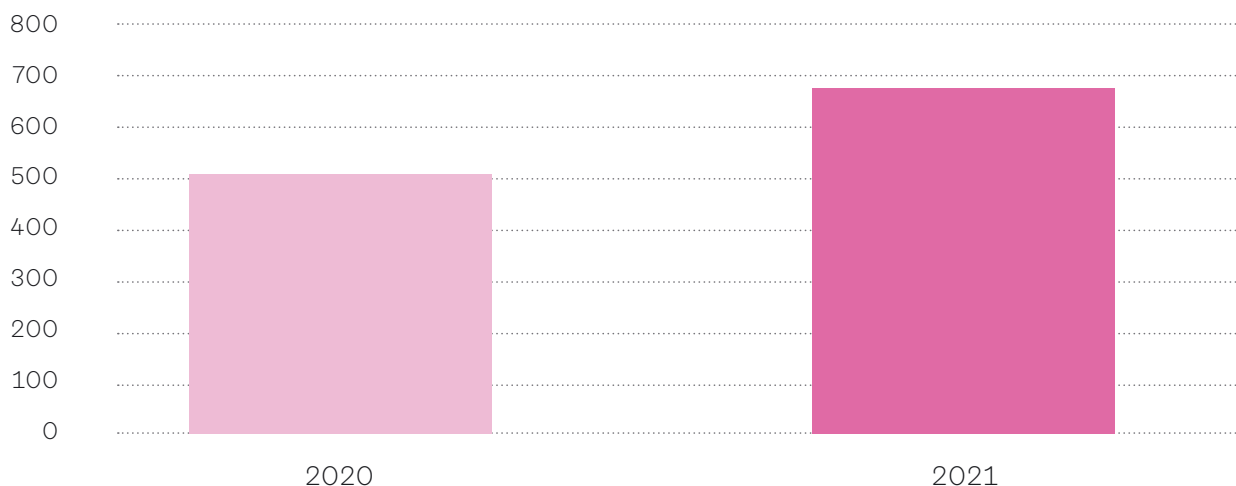
Stávající nápad, tedy počty vyřizovaných věcí, převyšuje nejen původní odhady řádově, ale

výrazně převyšuje i dosavadní rozhodování v původní agendě Úřadu, tj. v ochraně osobních údajů. Celkem má Úřad k vyřizování této agendy k dispozici pouze devět systemizovaných míst státních zaměstnanců, z toho pouze čtyři místa byla Úřadu pro tuto agendu nově vytvořena a pět dalších míst bylo převedeno po redukci jiných útvarů.

Vývoj nápadu podle § 20 odst. 4 a § 16b zákona č. 106/1999 Sb.

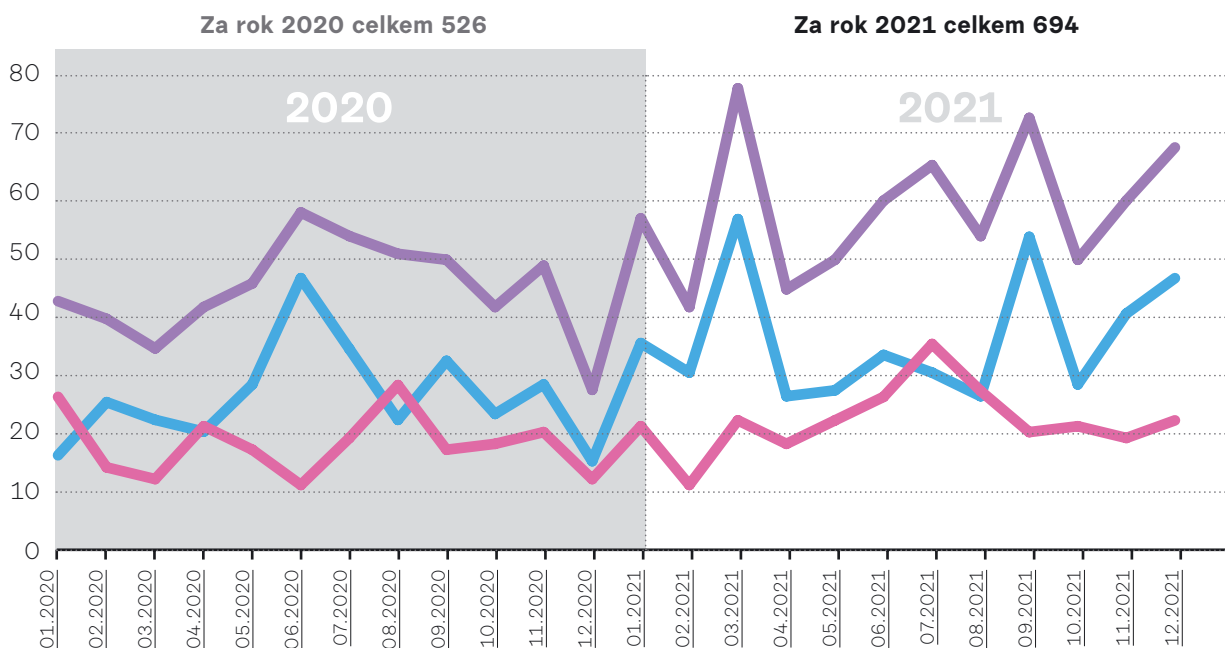
O rostoucím počtu podání vyřizovaných Úřadem v jednotlivých řízeních vypovídá příložený graf. Meziroční nárůst nápadu oproti roku 2020 činí 32%.

Meziroční srovnání nápadu v agendě dle zákona č. 106/1999 Sb.

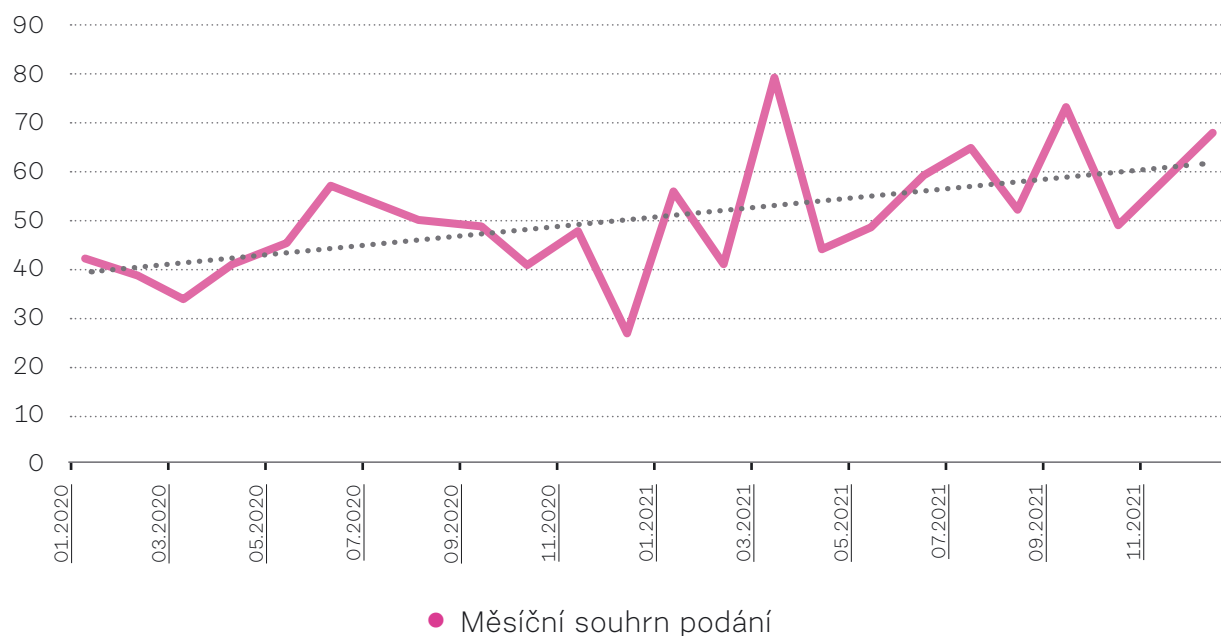
Úřad jako odvolací orgán podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Nápad dle zákona č. 106/1999 Sb.

- podání dle § 16b (nečinnost nadřízeného orgánu, přezkum)
- podání dle § 20 odst. 5 (odvolání, stížnosti)
- Měsíční souhrn podání

Vývoj měsíčního nápadu agendy podle zákona č. 106/1999 Sb. v letech 2020 a 2021

Příklady z odvolací a přezkumné praxe

Posouzení oprávněnosti úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání

Dle ustanovení § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat i úhradu za *mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, musí však být dodržena dikce zákona*. V případě rozhodování o stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím. Úřad posoudí, zda povinný subjekt doložil, resp. prokázal mimořádnou rozsáhlost vyhledání, zda při stanovení vyšel ze svého řádně uveřejněného sazebníku a zda povinný subjekt řádně postupoval dle ustanovení § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím – tedy zda byl žadatel náležitě informován o důvodech požadavku povinného subjektu pro vyčíslení úhrady. Pro určení, zda se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledání, musí povinný subjekt náležitě prokázat časovou náročnost, náročnost na počet zaměstnanců, které pro daný úkol musí vyčlenit a prokázat další obtíže (např.

nutnost vyhledávání v archivu umístěném na odlišném místě od jeho sídla). V oznámení je nutné uvést všechny tyto skutečnosti, aby je mohl zhodnotit Úřad jako nadřízený orgán a zejména žadatel.

Střet zákona o svobodném přístupu k informacím a zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Úřad se v roce 2021 setkal s několika případy, kdy povinný subjekt posuzoval žádost o poskytnutí informace směřované do oblasti životního prostředí nepatřičně v režimu zákona č. 106/1999 Sb. Úřad v případech, které projednával v roli odvolacího orgánu a v roli orgánu příslušného k opatření proti nečinnosti ve smyslu § 16b odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, dospěl k závěru, že povinné subjekty v konkrétních případech nereflektují při vyhodnocení obsahu žádostí zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, jenž nepochybně představuje speciální právní úpravu vůči informačnímu zákonu. Úpravu zákona o svobodném přístupu k informacím nelze aplikovat mechanicky, bez zvážení působnosti zvláštního zákona.

Poskytování informací o dosaženém vzdělání

Úřad hodnotil, zda informace o studijním oboru dosaženého vzdělání zaměstnance vykonávajícího státní službu u ústředního správního úřadu v rámci služebního zákona, je informací poskytnutelnou na základě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to i v souvislosti s tím, že na dané služební místo je stanoven požadavek dosaženého vysokoškolského vzdělání magisterského stupně. Konkrétní údaj o dosaženém vysokoškolském vzdělání považuje Úřad za informaci o zaměstnanci veřejné správy, která vypovídá o veřejné nebo úřední činnosti dotčené osoby, jenž zásadně podléhá poskytnutí. V daném ohledu veřejný zájem na dostatečně jasném postupu při obsazování pozic ve veřejné správě převažuje nad zájmem na ochranu soukromí dotčené osoby. Tato problematika byla přitom předmětem přezkumného řízení vedeného Úřadem, který v této věci vydal příkaz k poskytnutí požadované informace o studijním oboru dosaženého vysokoškolského vzdělání.

Faktická nečinnost rozkladové komise při projednávání návrhu na rozhodnutí

Úřad se při řešení nečinnostního podnětu setkal se situací, kdy byly v rozkladovém řízení způsobovány průtahy z důvodu nezbytnosti projednání věci rozkladovou komisí, která nezasedala v dostatečné periodicitě. Úřad v roli orgánu rozhodujícího o nečinnosti ministra v této souvislosti shledal, že faktické průtahy, které vznikaly projednáváním rozkladové komise, nejsou relevantní z hlediska odpovědnosti nadřízeného orgánu za vydání rozhodnutí ve lhůtě. Faktické průtahy způsobené projednáváním věci rozkladovou komisí nemohou jít k tíži účastníka rozkladového řízení, proto Úřad shledal, že v takovém případě se jedná o nečinnost nadřízeného orgánu. Ministr má přitom k dispozici dostatečné nástroje, kterými může činnost rozkladové komise usměrňovat.

Vyluka rozhodnutí o stížnosti z přezkumného řízení

Úřad se setkává s podněty k provedení přezkumného řízení vůči rozhodnutím o stížnostech vydaných ve smyslu § 16 odst. 6 a odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím. Dle názoru Úřadu tato rozhodnutí v přezkumném řízení nelze přezkoumávat z důvodu, že se nejedná

o meritorní rozhodnutí. Konstantní judikatura rozhodnutí o stížnosti nepovažuje za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Úřad rozhodnutí o stížnosti nepovažuje za rozhodnutí vydané ve věci, nýbrž za rozhodnutí vydané v procesní otázce, kterou může být rozhodováno o postupu povinného subjektu při zveřejnění informace způsobem uvedeným v § 6 zákona o svobodném přístupu k informacím, o nečinnosti povinného subjektu nebo o výši úhrady spojené s vyřizováním žádosti o informace.

Pokud nadřízený orgán o těchto stížnostech pravomocně rozhodne a vydá v těchto procesních otázkách rozhodnutí, jedná se podle názoru Úřadu o situace, kdy nebylo o předmětu žádostí žadatelů rozhodováno meritorně. Stížnost mimo jiné navíc představuje v řízení vedeném podle zákona o svobodném přístupu k informacím specifický prostředek ochrany proti nečinnosti povinných subjektů. Věcným projednáním se rozumí situace, kdy by předmětná žádost byla odmítnuta, respektive ústavně zaručené právo na informace vyplývající z čl. 17 Listiny základních práv a svobod bylo omezeno. V situacích, kdy Úřad obdrží podnět k přezkumnému řízení a je zřejmé, že přezkoumávaným rozhodnutím má být rozhodnutí o stížnosti, pak nelze takovým podnětům vyhovět, respektive ani na základě těchto podnětů přezkumné řízení zahájit.

Úřad podatele podnětu o této skutečnosti zpravidla vyrozumívá, pokud možno v kratších lhůtách, než mu ukládá ustanovení § 94 odst. 1 správního řádu, aby žadatelé byli srozuměni s limitací přezkumného řízení, neboť uvedená praxe Úřadu nemusí být původcům podnětu patrná z doslovné dikce ustanovení §16b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

K výkladu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb.

Úřad v roli přezkumného orgánu zaznamenal několik případů, v nichž povinné subjekty odmítly poskytnout na žádosti žadatelů informace s odkazem na ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. Výklad tohoto ustanovení, které se na první pohled zdá být jednoznačný, však činí v praxi povinným subjektům potíže, jde-li o odůvodnění, zda požadovaná informace spadá pod pojem „rozhodovací činnost

soudů“, a tedy pod ochranu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím.

Povinné subjekty dosud vycházely z výkladu tohoto ustanovení, kdy svoji argumentaci opírají mj. zejména o rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 13. prosince 2012, č.j. 6 Ca 114/2009-52 a ze dne 16. srpna 2018 pod č.j. 11 A 171/2017-25. Úřad v tomto ohledu pro praktické využití povinnými subjekty, jejichž je nadřízeným orgánem, vyhodnotil za příhodné následující dva rozsudky. Jedná se o rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. února 2021, č.j. 30 A 51/2019-48, kde bylo na konkrétním případě demonstrováno, která konkrétní informace spadá pod výše uvedený neurčitý právní pojem. Z tohoto rozsudku rovněž vyplývá právní věta, jenž uvádí konkrétní příklad informace spadající pod pojem „rozhodovací činnosti soudů“: „Analýza oddělení dokumentace a analytiky Nejvyššího správního soudu zpracovaná jako podklad pro rozhodnutí v konkrétní věci představuje informaci o rozhodovací činnosti soudu ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.“

Příhodným se dále jeví rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. října 2020, č.j. 10 As 115/2020-44, jenž v bodech 12 až 15 restriktivně zúžil výklad pojmu „rozhodovací činnost soudů“, který se výlučně týká právě a jen soudů, nikoli jiných povinných subjektů. Ostatně právní věta tohoto rozsudku stanoví, že „[u]stanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, podle něhož povinné subjekty neposkytnou s výjimkou rozsudků informace o rozhodovací činnosti soudů, chrání nezávislost rozhodovací činnosti soudů. Nedopadá na rozhodovací činnost správních orgánů, včetně rozhodovací činnosti finančního arbitra“.

Pojem veřejné instituce podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.

Úřad vystupuje na základě rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. ledna 2021, č.j. 29 A 66/2019-157, jako nadřízený orgán obchodní společnosti. Soud v bodě 16 svého rozsudku rozšířil dosavadní soudní praxi a společnost označil za veřejnou instituci, a tedy povinný subjekt, ačkoliv zmíněná akciová společnost není vlastněna ze 100% veřejnoprávní korporací.

Informační systém ORG

Na základě zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, a jeho změně zákonem č. 100/2010 Sb., bylo Úřadu pro ochranu osobních údajů uloženo do 30. června 2012 vytvořit Informační systém ORG jako součást systému základních registrů, která by zajišťovala procesy spojené s identifikací fyzických osob a se zabezpečením jejich osobních údajů. Informační systém ORG provozuje Úřad jako součást systému základních registrů a od roku 2018 také jako součást kritické informační infrastruktury státu a eGovernmentu České republiky.

Zákonem č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti, byl ORG určen jako informační systém kritické infrastruktury. Správce takového systému je povinen plnit technická opatření stanovená ve vyhlášce č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat.

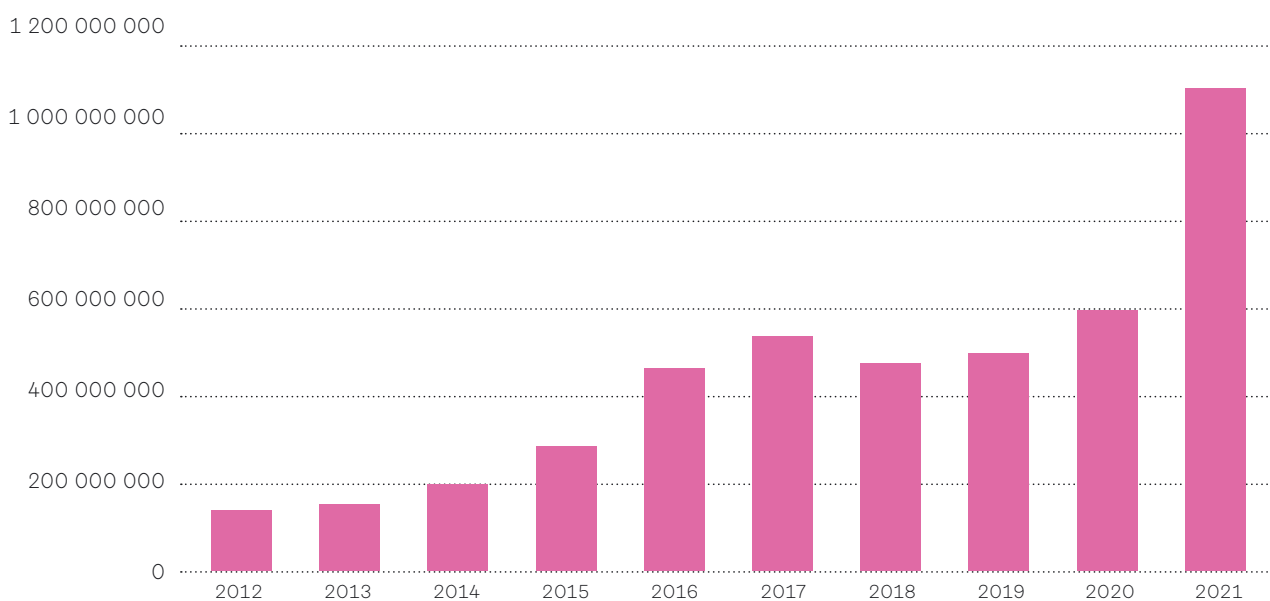
Od roku 2012 do konce roku 2021 **stoupl počet provedených transakcí ročně 6,6krát**. Systém základních registrů se ve státní správě využívá stále víc. Spolu s tím roste i jeho význam a provozní zatížení IS ORG. Data ze základních registrů byla použita při sčítání obyvatel, přípravě parlamentních voleb, očkování obyvatel proti viru COVID-19 a agendách pro zvládnutí probíhající pandemie.

V listopadu roku 2021 proběhla rozsáhlá obnova HW, která pomohla bezproblémovému provozu IS ORG.

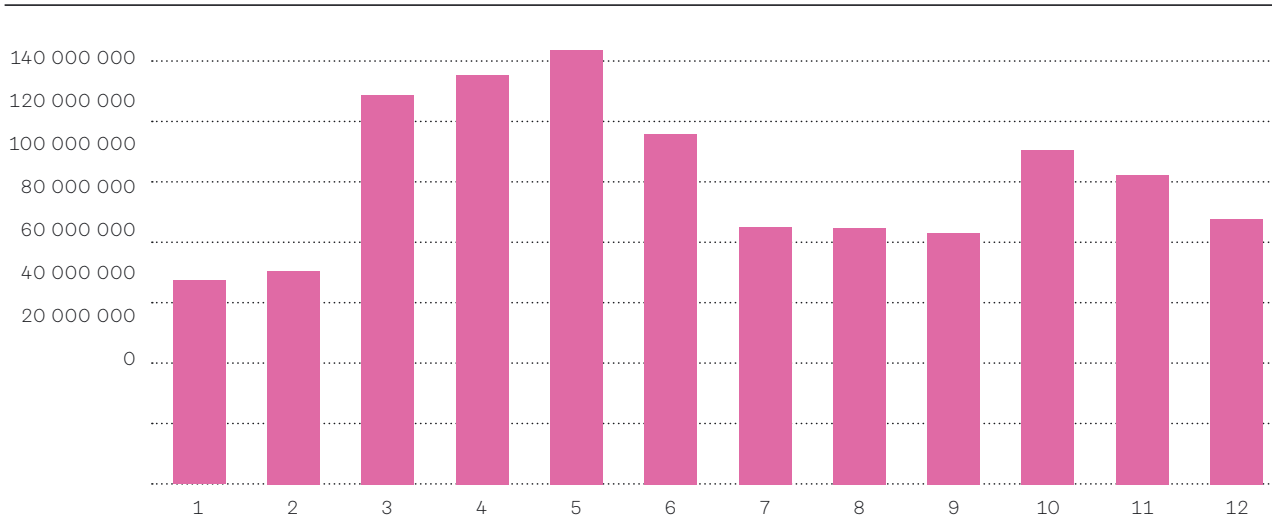
V listopadu 2021 rovněž proběhl audit IS ORG a systém byl úspěšně recertifikován bez nálezu neshody.

O významu systému základních registrů a tím i IS ORG vypovídá maximální měsíční počet transakcí. Zatímco v roce 2013 jich bylo 27 509 854, v roce 2021 již 125 844 141. V celoročním porovnání pak šlo o 150 444 102 transakcí v roce 2013, zatímco v roce 2021 o 996 261 726 transakcí. Toto číslo představuje 71% nárůst oproti roku 2020.

Celkový počet transakcí v letech 2012–2021

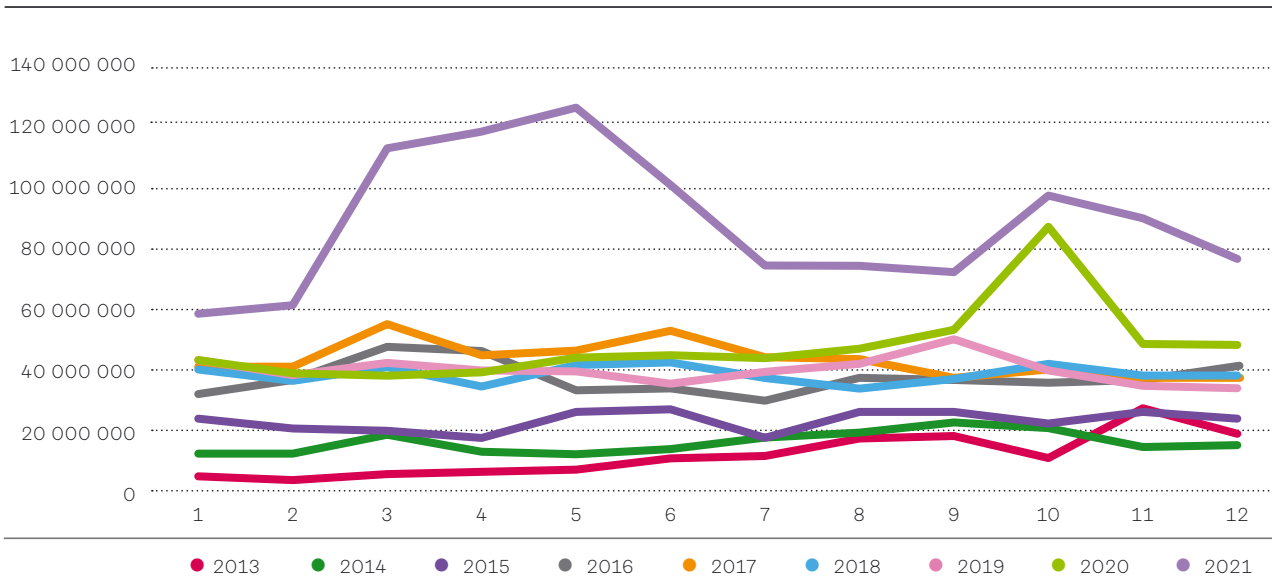

Měsíční počet transakcí v roce 2021

I v roce 2021 byla tzv. „jarní špička“. Trvala však od března do června, kdy měsíční počty transakcí přesahovaly hodnotu 100 000 000. Tato špička byla oproti minulým rokům posílena sčítáním obyvatel od 27. března do 11. května. Poprvé měli obyvatelé možnost elektronického vyplnění a odeslání požadovaných formulářů. Podzimní špička dosahovala hodnot přes 97 000 000 v říjnu a listopadu.

Počet transakcí v měsících roku

Začlenění dalších subjektů ze státního i soukromého sektoru do systému základních registrů, budoucí začlenění IS ORG do systému základních registrů ZR 2.0 a neustále se zvyšující vytížení IS ORG vyžaduje rozšíření jeho kapacity a dokončení obnovy HW.

Fungování a ostatní agendy Úřadu

Kontrolní činnost

Úřad v roce 2021 prošel zásadní změnou, která se dotkla jeho kontrolního aparátu. K 31. květnu 2021 skončilo až na jednu výjimku funkční období inspektorů, kteří nesli primární tíhu kontrolní činnosti na základě předchozí právní úpravy (tj. zákona č. 101/2000 Sb.). Tato změna přenesla těžiště činnosti na tři oddělení, a to na oddělení kontroly veřejného sektoru, oddělení kontroly soukromého sektoru a oddělení všeobecné kontroly. Skončilo tak přechodné období, v rámci kterého vedle sebe paralelně existovala tato kontrolní oddělení s narůstající agendou a končící inspektoři se svým administrativním aparátem. Poslední inspektorkou je JUDr. Jiřina Rippelová, jejíž mandát skončí v roce 2023.

V průběhu roku 2021 bylo zahájeno 52 kontrol, ukončeno jich bylo 43. Oddělení pak v návaznosti na kontroly zahájila v roce 2021 celkem 22 správních řízení, z nichž 17 bylo pravomocně ukončeno²⁵.

Nad rámec těchto čísel je pak nutné uvést, že Úřad prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) dostává množství dotazů a žádostí o šetření od dozorových úřadů ostatních členských zemí EU. V roce 2021 obdržel žádostí o šetření deset, z nichž devět vyřídil.

Schengenská spolupráce

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2021 plnil Úřad roli vnitrostátního dozorového orgánu, kterému přísluší dohled nad zpracováním osobních údajů v rozsáhlých evropských informačních systémech provozovaných v rámci schengenské spolupráce. V této roli dohlíží na dodržování příslušných právních předpisů a napomáhá k ochraně základních práv a svobod osob, jejichž údaje jsou v takových systémech zpracovávány. V roce 2021 byly zahájeny kontroly zařazené do plánu kontrol pro rok 2021 v této oblasti, konkrétně kontrola databáze otisků prstů Eurodac, kontrola Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II) a kontrola národní jednotky Europolu. Ukončena byla v tomto období kontrola národní součásti Vízového informačního

systému (VIS). Nad rámec uvedeného přísluší Úřadu též dohled nad zpracováním osobních údajů v Celním informačním systému (CIS).

Zástupci Úřadu se v průběhu roku 2021 zúčastnili všech (celkem devíti) jednání koordinačních skupin k výše uvedeným informačním systémům.

Úřad je ze své pozice též příslušný k vyřizování podnětů vztahujících se ke zpracování osobních údajů ve zmíněných informačních systémech. V roce 2021 tak obdržel a vyřídil celkem 40 podnětů týkajících se zpracování údajů v SIS II (stížnosti, žádosti o konzultaci či žádosti o přístup k osobním údajům, jejich opravu či výmaz). Tento nárůst oproti předchozímu roku je patrně způsoben obnovující se mezinárodní mobilitou dosud utlumenou pandemickou situací.

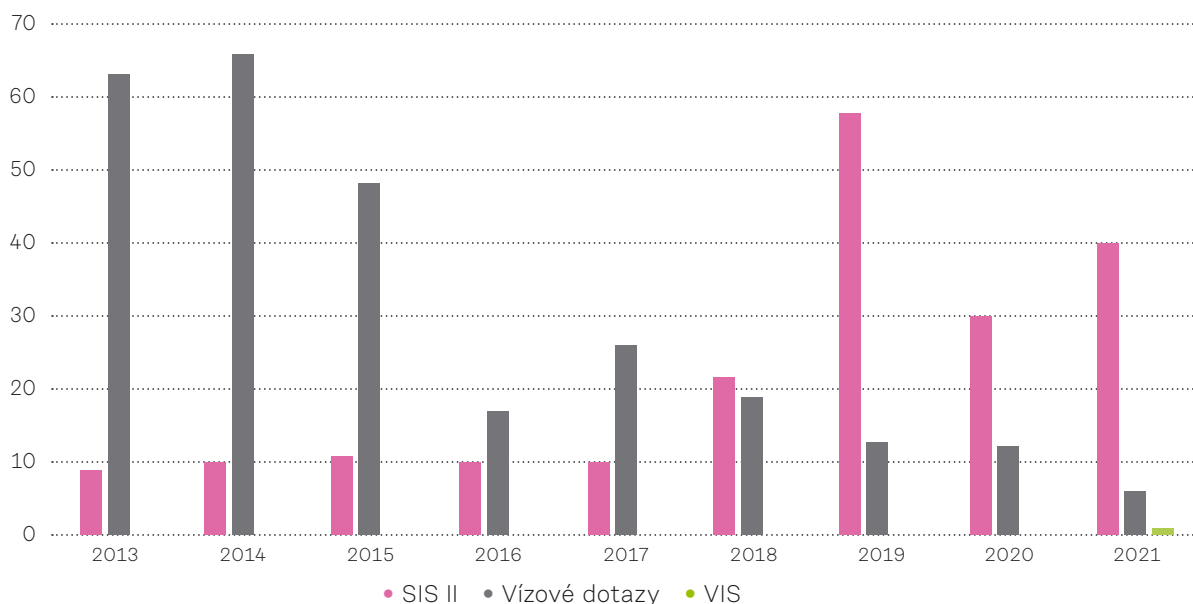
Nadto Úřad vyřídil jedno podání týkající se zpracování osobních údajů ve Vízovém informačním systému.

Dlouhodobě naopak klesají počty dotazů týkajících se vízové problematiky, které jsou Úřadu adresovány i přesto, že tato oblast není v jeho působnosti. Za rok 2021 bylo takových dotazů doručeno celkem šest. Ve všech případech Úřad jednotlivým žadatelům objasnil své zákonné kompetence a poskytl relevantní informace a kontaktní údaje s cílem pomoci žadatelům s řešením jejich životní situace. K tomu lze doplnit, že podněty jsou mu zasílány jak v českém jazyce, tak např. i v jazyce anglickém či ukrajinském, ve všech případech se však Úřad vždy snaží poskytnout žadatelům potřebné informace.

	SIS II	Vízové dotazy	VIS
2021	40	6	1
2020	30	12	0
2019	58	13	0
2018	22	19	0
2017	10	26	0
2016	10	17	0
2015	11	48	0
2014	10	66	0
2013	9	63	0

²⁵ Podrobnější statistika je uveřejněna v části „Úřad v číslech“.

Schengenská spolupráce (počty za období 2013–2021)

Správní řízení

Těžiště této činnosti v oblasti ochrany osobních údajů spočívá především v řešení případů, které nevyžadují provedení kontroly ve smyslu zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole.

Typicky jde o případy, kdy je porušení obecného nařízení zjevné např. již ze stížnosti či podnětu, nebo prostou analýzou webu správce osobních údajů. Nejčastěji se pak v roce 2021 jednalo o nedostatečné plnění informační povinnosti ze strany správce ve smyslu čl. 12 a čl. 13 obecného nařízení či nedostatečné umožnění výkonu práv subjektů údajů dle čl. 15-21 obecného nařízení. Samostatným útvarům pak bylo zahájeno v roce 2021 celkem 22 správních řízení (řízení o přestupku či řízení o uložení nápravného opatření), z nichž bylo 17 pravomocně ukončeno.

Úřad pak obdržel velké množství podnětů stran provozování kamerového systému, kdy v drtivé většině případů z nich nebylo nijak zřejmé porušení obecného nařízení. Ve 14 případech byly postoupeny obecním úřadům pro podezření z možného spáchání přestupku proti občanskému soužití podle zákona o některých přestupcích. V této souvislosti je třeba dodat, že jakkoliv zpracování osobních údajů prostřednictvím kamerového systému může spadat do působnosti obecného nařízení, není tomu tak vždy. Z těchto důvodů Úřad postupuje část

podnětů týkajících se kamerových systémů obecním úřadům.

Dále Úřad řešil přestupky dle § 61 zákona č. 110/2019 Sb. spočívající v porušení zákazu zveřejnění osobních údajů stanovených jiným právním předpisem. Nejčastěji se jednalo o oznámení přestupku ze strany Policie ČR. Ve všech případech se jednalo o neoprávněné zveřejnění osobních údajů osob zúčastněných v rámci trestního řízení, zejména formou zveřejnění úředních záznamů o podání vysvětlení na Policii ČR, ať již prostřednictvím sociálních sítí, webových stránek, e-mailové pošty nebo zaslaných poštou. V této souvislosti zahájil Úřad v roce 2021 celkem osm správních řízení, z nichž sedm dokončil.

Oddělení konzultací

Konzultanty Úřadu také v roce 2021 nejvíce zaměstnávaly dotazy týkající se zpracování osobních údajů v rámci opatření proti šíření pandemie COVID-19. Více podrobností je uvedeno v kapitole Konzultace k tématům souvisejícím s pandemií na straně 23.

Další podstatný podíl dotazů a žádostí o konzultace představovalo provozování kamerových systémů. Vedle přiměřené ochrany vlastního

majetku z hlediska rozsahu monitorovaného prostoru se častěji projevují i tendence k monitorování veřejného prostoru s velkým počtem zaznamenávaných osob, které z hlediska rozsahu může podléhat povinnosti provést posouzení vlivu podle čl. 35 obecného nařízení. Tomu však ze strany správců často bohužel není věnována pozornost, resp. posouzení nereflektuje práva subjektů údajů odpovídajícím způsobem.

K dalším tématům v rámci dotazů veřejnosti stále patří problematika dlužnických registrů a doby uchovávání údajů v těchto registrech. Velkou pozornost budí i téma pořizování a uchovávání kopií občanských průkazů v bankách a dalších povinných subjektech podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Odlišné názory Úřadu a Finančního analytického úřadu k výkladu této problematiky obě instituce projednávaly.

Vzhledem k pandemické situaci poskytlo oddělení konzultací jen šest osobních konzultací v budově Úřadu. Týkaly se projektu pro průzkum dopravy na území České republiky, který má sloužit ke statistickým výstupům za účelem popsat dopravní proud ve sledované oblasti, nebo problematiky nahrávání telefonických hovorů ze strany obchodníků s cennými papíry upravené zákonem o podnikání na kapitálovém trhu, či projektu SmartTrain. Problematika zpracování osobních údajů v oblasti školství byla komplexně pojednána na konzultaci s pověřencem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tématem byla rovněž konzultace k rozesílání obchodních sdělení v souladu s podmínkami

stanovenými zákonem o některých službách informační společnosti. Rozvíjela se rovněž spolupráce s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost.

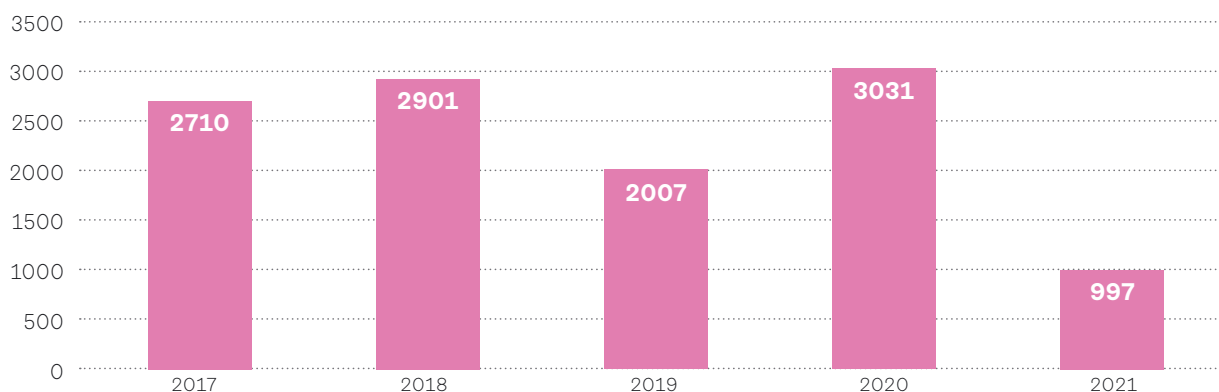
Ani v roce 2021 neobdrželo oddělení žádost, která by splňovala požadavky na poskytnutí předchozí konzultace podle čl. 36 obecného nařízení.

Dozorová činnost v oblasti šíření obchodních sdělení

Dozorovou činností v oblasti šíření obchodních sdělení se v Úřadu zabývá oddělení obchodních sdělení. Toto oddělení přijímá a dále zpracovává podané stížnosti, k čemuž slouží především vytvořený webový formulář.

Oddělení obchodních sdělení se kromě dozorové činnosti (více viz níže) věnuje také osvětové činnosti. Jedná se především o formu spolupráce s ostatními správními úřady (především úřady na ochranu spotřebitele, Českým telekomunikačním úřadem apod.), poskytování konzultací, ale též zveřejňování výsledků o kontrolách, včetně doporučení. V neposlední řadě rovněž o zasílání upozorňujících dopisů, které obsahují výkladovou část příslušných ustanovení zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, a posouzení konkrétního případu, kdy je dané společnosti vysvětleno, jak při zasílání obchodních sdělení postupovat, či jak napravit nedostatky. Statistické shrnutí podávaných stížností v oblasti šíření obchodních sdělení za posledních pět let:

Podané stížnosti na šíření nevyžádaných obchodních sdělení

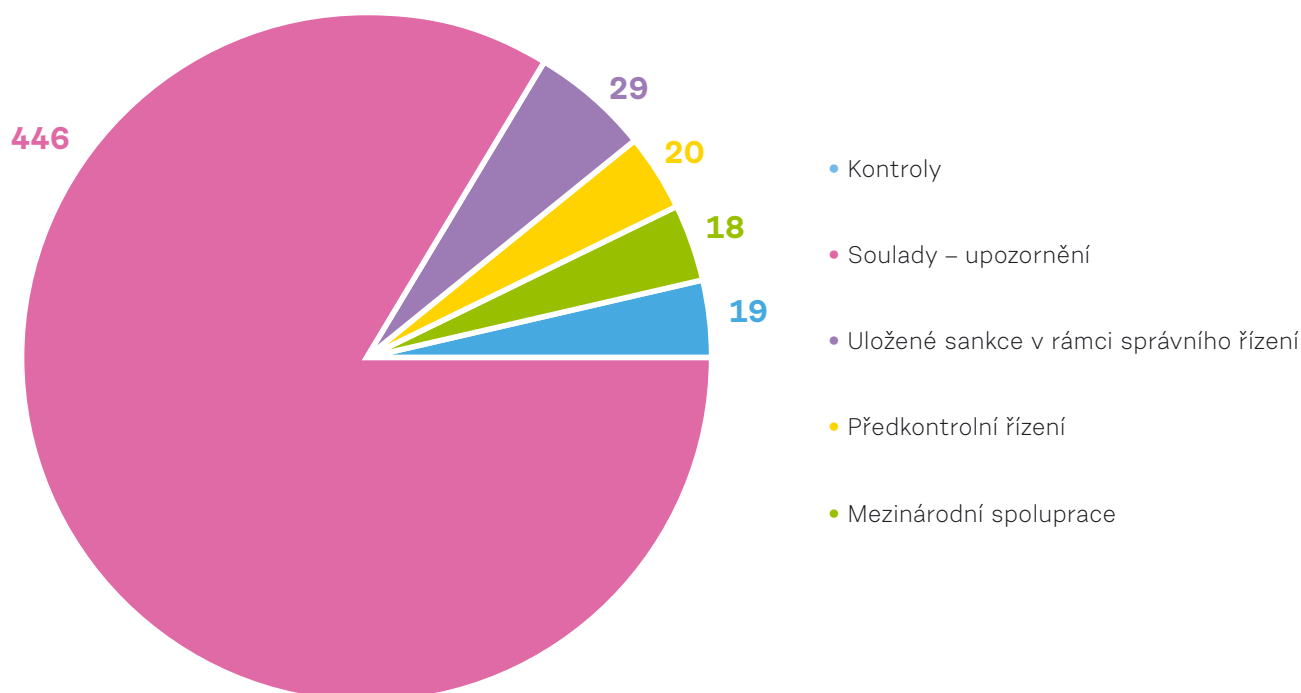
Jak je z grafu patrné, došlo v roce 2021 k významnému snížení počtu podávaných stížností. Tento pokles mohl být důsledkem dlouhodobé pandemické situace, která ovlivnila jak jednotlivé společnosti, tak i adresáty případných obchodních sdělení.

Dozorová činnost v této oblasti představuje jak předkontrolní činnost, která byla řešena ve 20 případech, tak také případy jednotlivých stížností na subjekty, se kterými Úřad doposud nevedl příslušné řízení. Tyto subjekty jsou na podmínky, za kterých lze obchodní sdělení elektronickými prostředky zasílat, upozorňovány a vyzývány k uvedení jejich zasílání do souladu se zákonem č. 480/2004 Sb., což bylo řešeno ve 466 případech.

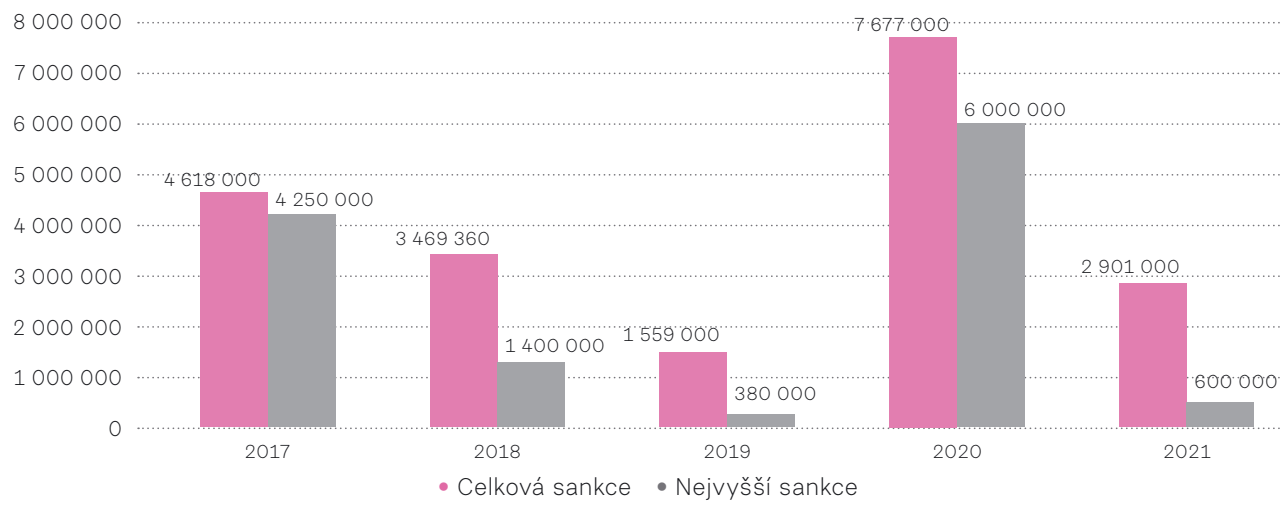
Páteř dozorové činnosti je pak v samotných kontrolních řízeních, kterých bylo 19 (z toho 13 bylo v roce 2021 již ukončeno), a v řízeních správních, kdy v roce 2021 byla pravomocně uložena sankce 29 subjektům v souhrnné výši 2 901 000 Kč.

Nejvyšší sankce v roce 2021 byla ve výši 600 000 Kč. Vzhledem k tomu, že zasílání obchodních sdělení nezná hranic, jsou v rámci mezinárodní spolupráce takové stížnosti řešeny součinností s příslušnými úřady prostřednictvím systému IMI (část týkající se ochrany spotřebitele). Tímto způsobem bylo zahraničním úřadům předáno 12 případů a šest případů bylo přijato a následně oddělením obchodních sdělení řešeno.

Statistické shrnutí dozorové činnosti v oblasti šíření obchodních sdělení za rok 2021

Celková výše uložených pokut v Kč za posledních 5 let

Nejčastějším prohřeškem bylo zasílání obchodních sdělení bez právního titulu, případně s využitím jiného právního titulu. V takovém případě docházelo k tomu, že šířitelé obchodních sdělení využívali právního titulu souhlasu namísto právního titulu oprávněného zájmu (tedy zasílání obchodních sdělení vlastním zákazníkům), přičemž o těchto skutečnostech subjekty údajů (držitele příslušných elektronických kontaktů) nesprávně informovali v rámci svých obchodních podmínek či v rámci informací zveřejňovaných v souvislosti s nákupem.

Stále častěji se vyskytovala i porušení v oblasti jednotlivých náležitostí obchodních sdělení, tedy nesprávné označení takových zpráv, či chybějících informací o tom, v čí prospěch je obchodní sdělení odesíláno nebo dokonce i neuvádění možností odhlášení, které se projevilo především v případě obchodních sdělení zasílaných prostřednictvím SMS zpráv. V několika případech bylo konstatováno také opakované porušení, kdy i přes jednou či vícekrát uloženou sankci společnosti opětovně zasílaly obchodní sdělení v rozporu s příslušnými ustanoveními.

Evergreenem je pak nesprávné využívání třetích stran k rozesílkám obchodních sdělení, většinou prostřednictvím různých affiliate partnerů či jiných subjektů, bez toho, aby tato spolupráce byla kontrolována společnostmi, v jejichž prospěch jsou obchodní sdělení touto cestou zasílána. Tito partneři pak, zřejmě s vidinou většího zisku, porušují pravidla pro zasílání obchodních sdělení, což samozřejmě následně jde též k tíži dané společnosti.

Dozorová činnost v oblasti obchodních sdělení byla v roce 2021 částečně ovlivněna změnami v oblasti regulace elektronických komunikací, a to v souvislosti se zásadní novelizací zákona o elektronických komunikacích provedenou zákonem č. 374/2021 Sb. Uvedená novela do této oblasti promítla požadavky obecného nařízení a potvrdila postupy, které dodržují zásady a povinnosti při zpracování osobních údajů, např. při sběru a používání cookies a zejména při nastavení pravidel pro zpracování údajů v souvislosti s účastnickými seznamy a jejich využíváním pro volání a v rámci telemarketingu. Novela mj. potvrdila platnost jednotných zásad zpracování a pravidel pro zpracování osobních údajů v online prostředí a při elektronických jednáních založených na poskytování řádné informace o zpracování, a to před zahájením zpracování a získávání souhlasu od osob dotčených zpracováním před jeho zahájením.

Uvedenými změnami tak dochází ke značnému sjednocení dosud odlišných pravidel pro reklamu provozovanou různými technologiemi, ať se jedná o zasílání elektronických zpráv nebo telefonická volání.

Z hlediska agendy obchodních sdělení lze výše uvedené změny přivítat, neboť přispívají ke kultivaci reklamních praktik a podporují férové nakládání s osobními údaji. Důsledkem schválení novely zákona o elektronických komunikacích a související společenské debaty o nastávajících změnách, účinných od 1. ledna 2022, může být podstatně snížený nápad

stížností na zasílání obchodních sdělení v roce 2021.

Doplnění a sjednocení pravidel pro zpracování údajů za účelem reklamy mj. účinněji řeší pozadí nedovolených obchodních sdělení z hlediska zpracování osobních údajů v rozesílacích databázích. Jinými slovy umožňuje precizovat metody získávání údajů a vytvoří tlak na „šedou zónu“ jejich přeprodávání, nezákonného sběru kontaktů na internetu a generování čísel.

Vyřizování stížností podle § 175 správního řádu

Správní řád umožňuje těm, kteří nejsou spojeni s výstupy správních orgánů, včetně Úřadu pro ochranu osobních údajů, podat stížnost podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Konkrétně se mohou dotčené osoby obracet na správní orgány se stížnostmi proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu. Takovou možnost mají stěžovatelé v případě, neposkytuje-li jim správní řád jiné prostředky ochrany, tj. zejména odvolání nebo další řádné či mimořádné opravné prostředky.

Úřad v roce 2021 obdržel celkem 58 nových podání podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., a to 46 stížností a 12 žádostí o přešetření vyřízení stížnosti. Ve většině případů byli stěžovatelé nespokojeni s vyřízením jejich předchozího podnětu týkajícího se možného porušení právních předpisů v oblasti ochrany osobních údajů, zejména tehdy, pokud byla vznesená podezření vyhodnocena jako nedůvodná a podnět odložen bez dalších opatření. Přibližně jednou čtvrtinou se na celkovém počtu podílely stížnosti směřující do relativně nové agendy svobodného přístupu k informacím.

Ve stejném období Úřad vyřídil celkem 57 podání podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., a to 47 stížností a 10 žádostí o přešetření vyřízení stížnosti. Z tohoto počtu bylo 5 stížností vyhodnoceno jako důvodných nebo částečně důvodných, jedna byla vyřízena jiným způsobem a všechny žádosti o přešetření stížnosti byly vyhodnoceny jako nedůvodné. Typickým opatřením v případě důvodné stížnosti je podle povahy věci v takových případech následně nové posouzení původního podnětu a uplatnění dozorových postupů. Dvěma stížnostmi

a třemi žádostmi o přešetření z roku 2021 se bude Úřad zabývat v roce 2022.

Stejně jako v přechodících letech, ani v roce 2021 nesměřoval žádný podnět, které Úřad obdržel od stěžovatelů, proti nevhodnému chování úředních osob.

Ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů

V roce 2021 Úřad obdržel 294 ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů, tedy srovnatelně s rokem 2020 (292).

Obsah ohlášení byl opět různorodý, od odcizení služebního telefonu či notebooku, vloupání do učebny, neanonymizace osobních údajů bývalých žáků školy, po ztrátu zdravotnické dokumentace. Jedno ohlášení mělo přímou souvislost s tornádem na jižní Moravě v červnu 2021, kdy v důsledku živelní pohromy došlo ke ztrátě a v některých případech i k trvalému zničení části dokumentace mzdové a personální agendy.

Nejčastější příčinou porušení zabezpečení osobních údajů byly nadále hackerské útoky, ať už se jednalo o phishing, ransomware, nebo jiné napadení virem.

Významný počet případů porušení zabezpečení byl způsoben nedostatečným poučením a proškolením zaměstnanců správce, následkem jejichž pochybení, např. neuvážlivou manipulací s elektronickou poštou, došlo ke zpřístupnění údajů nebo umožnění narušení systému (např. phishingový útok).

Rok 2021 byl opět ovlivněn protiepidemickými opatřeními a s tím narůstala potřeba kvalitnějšího zabezpečení internetové sítě v souvislosti se stále více rozšířenou prací z domova a s distanční výukou.

Pozitivním trendem je skutečnost, že ohlašovatelé incidentu zpravidla učinili kroky k nápravě a zamezení nežádoucích účinků. Většina ohlášení také splňovala požadavky ustanovení čl. 33 obecného nařízení, případně tyto požadavky byly naplněny po vyžádání doplňujících podkladů. Pro posouzení závažnosti incidentu a adekvátnosti přijatých opatření nebylo zpravidla nutné uplatnit nápravné pravomoci Úřadu.

Na druhou stranu správci osobních údajů v řadě případů nepovažují za nezbytné či žádoucí informovat o vzniklém porušení subjekty údajů, ať už z důvodu ohlašovatelem vyhodnoceného nízkého rizika pro tyto dotčené fyzické

osoby, nebo z obavy utrpění na své dobré pověsti. V těchto případech však Úřad může uplatnit čl. 34 odst. 4 obecného nařízení a požadovat po správci, aby tak dodatečně učinil.

- *Společnost, která řídí poskytovatele zdravotních služeb, ohlásila porušení zabezpečení osobních údajů. Příčinou byl hackerský útok na servery zpracovatele. Ohlášení obsahovalo informaci, že pacienti budou o incidentu informováni na webových stránkách konkrétních poskytovatelů zdravotních služeb. Následně Úřad obdržel podání, v němž se podatel jako pacient obrátil na poskytovatele zdravotních služeb s žádostí o přístup k osobním údajům a požadoval informace k předmětnému kybernetickému útoku. Správce podateli poskytl pouze rámcovou informaci, když mu sdělil, že napadení směřovalo na kompletní IT infrastrukturu dodavatele IT služeb, cílem útoku bylo „pouhé“ zašifrování dat s následným vymáháním finanční částky a po provedených kontrolách lze uvést, že útok nebyl úspěšný a společnost má všechna data k dispozici. Úřad při posouzení věci vycházel ze skutečnosti, že konkrétní informace o způsobu zabezpečení osobních údajů sice nepatří mezi informace poskytované subjektu údajů na jeho žádost podle čl. 15 obecného nařízení, nicméně obsah veřejného sdělení o incidentu na webu poskytovatele zdravotních služeb, které měl správce učinit dle čl. 34 obecného nařízení, již nebyl dostupný. Úřad v této věci aktuálně uplatňuje své dozorové pravomoci.*
- *Úřad se zabýval ohlášením nemocnice, která uvedla, že porušení zabezpečení osobních údajů spočívalo v možném neoprávněném zpřístupnění PACS snímků týkajících se několika tisíc pacientů. Snímky obsahovaly jména, příjmení, rodná čísla a data narození pacientů ve spojení se zvláštní kategorií osobních údajů, tj. údaji o jejich zdravotním stavu (zobrazení snímku). K neoprávněnému zpřístupnění snímků dle ohlášení správce mohlo dojít v důsledku neodborné změny nastavení serveru s datovým úložištěm ze strany servisní společnosti. Důsledkem změny bylo nastavení neřízeného sdílení složky obsahující snímky.*

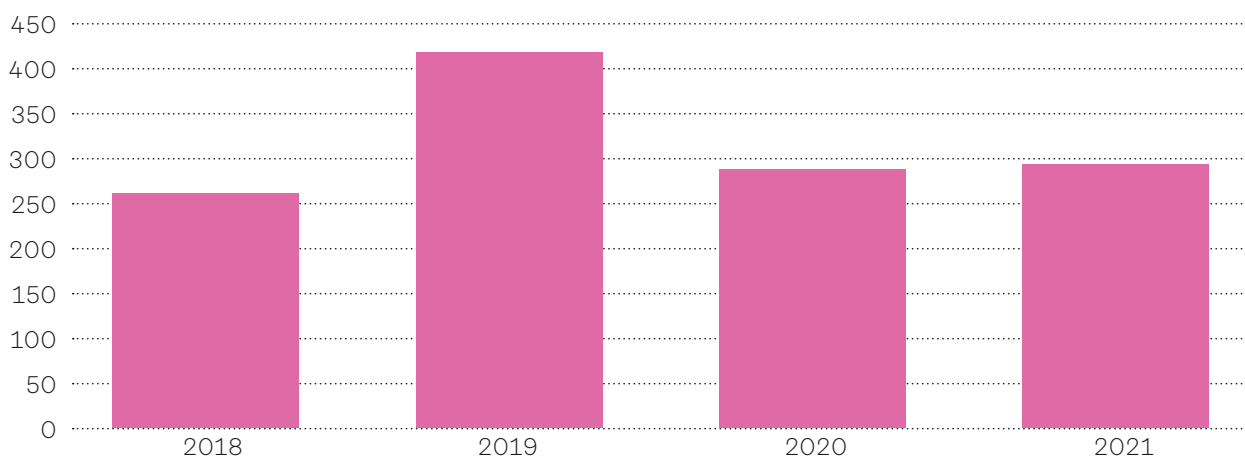
Úřad ohlašovatele vyzval k objasnění, zda bylo zjištěno, kolik osob reálně do sdílené složky obsahující snímky přistoupilo a zdali byly informovány subjekty údajů (dotčené osoby). Dále požádal o bližší popis přístupu do programu – zda je opatřen heslem, zdali se jedná o vícefaktorové přihlašování atd. Ohlašovatel k tomu uvedl, že nelze bohužel zjistit, kolik osob reálně do sdílené složky obsahující snímky přistoupilo. S ohledem na skutečnost, že ohlašovatel neměl zavedený logovací mechanismus a zároveň se jedná o zpracování zvláštní kategorie osobních údajů, které jsou zvýšeně chráněny, Úřad ve věci uplatní své dozorové pravomoci.

- *Správce v ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů počátkem srpna 2021 uvedl, že došlo k neoprávněnému stažení osobních údajů klientů z informačního systému prostřednictvím aktivovaného robota. K bezpečnostnímu incidentu došlo podle ohlašovatele prostřednictvím přístupu do informačního systému osoby spolupracující se správcem. Správce uvedl, že okamžitě ukončil spolupráci s dotyčnou osobou, vypnul přístup do informačního systému, incident ohlásil a podal trestní oznámení. Po výzvě Úřadu k doplnění správce uvedl, že riziko pro práva a svobody dotčených subjektů údajů není vysoké, a proto nebude provádět ohlášení subjektům údajů dle čl. 34 odst. 1 obecného nařízení. Téměř totožné prvotní ohlášení obdržel Úřad od téhož správce 20. srpna 2021, přičemž ohlášení se liší pouze spolupracující osobou, která měla porušení zabezpečení způsobit. S ohledem na skutečnost, že se jedná o opakovaný incident v krátkém časovém úseku, a též s přihlédnutím k úrovni součinnosti správce s dozorovým úřadem (neúplné ohlášení, reakce správce na výzvu k doplnění ohlášení až po urgenci), vzniklo podezření na systémové porušení povinností tohoto správce při zpracování osobních údajů, proto Úřad v této věci uplatňuje své další vyšetřovací pravomoci.*
- *Z ohlášení vyplývá, že společnost poskytující telekomunikační služby ve svých prodejnách pořizuje vedle kamerového záznamu*

těž audionahrávky zákazníků. Správce osobních údajů tuto skutečnost potvrdil, když uvedl, že vybraná prodejní místa v rámci jeho poboček jsou vybavena záznamovým zařízením, jímž jsou (údajně) po upozornění zaznamenávány interakce s návštěvníky prodejny. V záznamovém zařízení je zvuk ukládán na SD kartu, která je v pravidelných intervalech měněna. Správce uvedl, že SD karty jsou převáženy ke zpracovateli, kde dochází k „analýze zaznamenaných interakcí za účelem zvyšování zákaznické

zkušenosti“. Předmětem ohlášení byla ztráta SD karty na nejištěném místě. Nad rámec ohlášení vzniká podezření, že správce ke kontinuálnímu pořizování audiozáznamů fyzických osob (zákazníků i zaměstnanců) v prodejně nedisponuje právním důvodem. Nadto není zřejmé, v jaké míře a jak o předmětném zpracování osobních údajů správce zaznamenané osoby informuje. S ohledem na uvedené Úřad poznatky z tohoto ohlášení využije v rámci plánované kontrolní činnosti.

Porušení zabezpečení osobních údajů (data breach) v letech 2018–2021

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Úřad poskytoval i v roce 2021 údaje o své činnosti v rozsahu, který ukládá orgánům veřejné moci zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Základní informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím zpřístupňuje Úřad několika způsoby: na svých webových stránkách na adrese www.uouu.cz a na úřední desce umístěné v sídle na adrese Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7. Níže uvedené informace se vztahují k postavení Úřadu jako povinného subjektu a jsou zveřejňovány ve smyslu § 18 zákona o svobodném přístupu k informacím.²⁶

Úřad za rok 2021 eviduje 101 písemných žádostí podaných podle zákona o svobodném přístupu k informacím, což představuje mírný 2% nárůst oproti roku 2020. Tento počet ovšem přímo nekorresponduje s počtem informací skutečně poskytnutých, neboť žádosti obsahují více položek, chápaných Úřadem jako samostatné dotazy. Je tak běžné, že v jedné žádosti je požadováno poskytnutí značného množství různorodých informací, vzájemně nesouvisejících. Lze konstatovat, že i v roce 2021 pokračoval trend z předchozích let projevující se v souvislosti s účinností obecného nařízení, tedy trend zvyšujícího se zájmu o činnost Úřadu ze strany veřejnosti, který se promítl mimo jiné i do nárůstu počtu žádostí o informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Žadatelé tradičně pocházeli z řad laické, ale i odborné veřejnosti, přičemž žádosti se různorodě dotýkaly jak činnosti Úřadu coby

²⁶ Zde není zohledněno specifické postavení Úřadu podle ustanovení § 16b a § 20 zákona o svobodném přístupu k informacím, které se nachází v kapitole Přezkumná a odvolací řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím na straně 41.

dozorového úřadu, tak také dalších informací o Úřadu jako takovém a rovněž informací vztahujících se k jeho specifickému postavení jako přezkumného orgánu podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Z obsahového hlediska měli žadatelé obdobně jako v minulých letech největší zájem o informace v podobě výstupů ve formě rozhodnutí či kontrolních protokolů z Úřadem provedených správních řízení a kontrol. Ve vztahu k dozorové činnosti žadatele zajímaly obecné a statistické údaje o počtu provedených kontrol či správních řízení za různá časová období nebo informace o doposud nejvyšší uložené pokutě za porušení obecného nařízení. Žadatelé se v rámci práva na svobodný přístup k informacím zajímali například i o vnitřní uspořádání Úřadu ve formě interních předpisů. Poskytnuté informace byly standardně zpřístupňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup dle § 5 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím na webových stránkách Úřadu.

Naprostou většinu požadovaných informací poskytl Úřad v roce 2021 bezplatně. Disponuje však sazebníkem úhrad za poskytování informací – směrnici č. 8/2018 – respektující možnosti poskytované zákonem. V roce 2021 došlo k vyměření úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání a poskytnutí informací ve dvou případech. Výše stanovených úhrad činila celkem 32 400 Kč. Jelikož jeden žadatel na výzvu k úhradě nereagoval, byla jeho žádost po uplynutí zákonem stanovené lhůty odložena, ve druhém případě lhůta ještě běží.

Není-li možné, aby Úřad žádosti o informace vyhověl, a nejedná-li se současně o situaci, kdy ji pouze odloží, neboť se nevztahuje k jeho působnosti (takových bylo v loňském roce 5), je povinen reagovat vydáním správního rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně její části. Podle organizačního řádu vydává takové rozhodnutí v prvním stupni ředitel odboru legislativy a metodiky. O odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí rozhoduje předseda Úřadu.

V roce 2021 bylo vydáno 25 rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace. Převažujícím důvodem, pro který byly žádosti zcela či alespoň částečně odmítány, byla v loňském roce zákonná výluka dle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, kdy se žadatelé domáhali právních rad či návodů, jak

se domoci svých práv, výkladu právních předpisů, „dovysvětlení“ konkrétních rozhodnutí Úřadu anebo jejich analýzy. Takové požadavky je nutno v souladu s platnou právní úpravou vyhodnotit jako dotazy na názor, případně informace neexistující, které dle § 2 odst. 4 a § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím informační povinnosti nepodléhají. Avšak ani v případech, kdy požadované informace spadají do zákonné výlučky z práva na informace, není postupováno zcela mechanicky a žádosti z těchto důvodů nejsou bez dalšího odmítány, a to tehdy, kdy se jedná o obecné dotazy spadající pod působnost obecného nařízení nebo zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. V těchto případech jsou žádosti předávány oddělení konzultací, které požadovanou informaci poskytne.

Proti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti byly v roce 2021 podány pouze 4 rozklady. Předseda Úřadu jako nadřízený orgán ve dvou případech odvolání svým rozhodnutím zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Ve dvou případech pak rozhodnutí povinného subjektu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

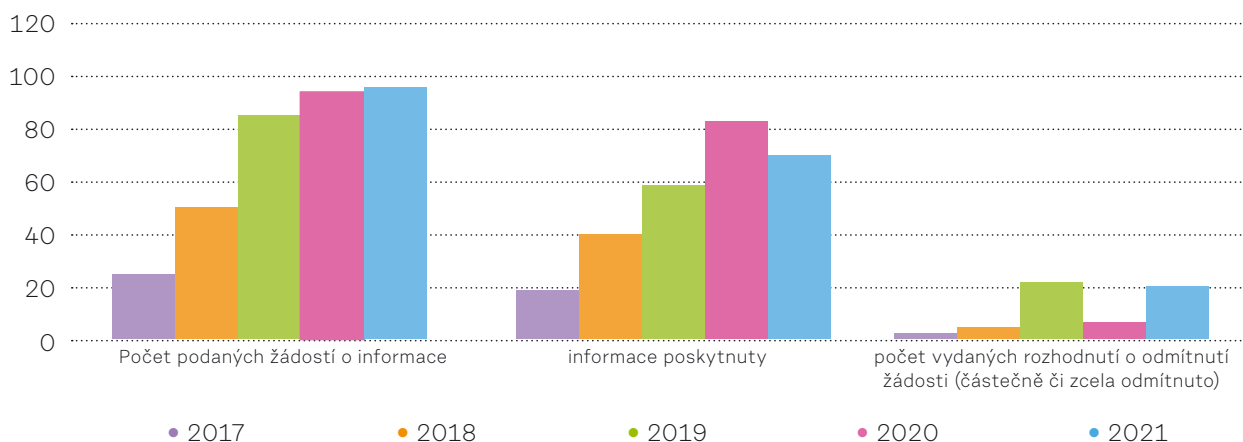
V roce 2021 nebyly Úřadem poskytnuty žádné výhradní licence.

V tomto období obdržel také dvě stížnosti dle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím. Důvodem pro podání první stížnosti bylo to, že žadatelce nebyla poskytnuta informace v požadovaném rozsahu, přičemž rozhodnutím bylo stížnosti vyhověno a povinnému subjektu příkázáno do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí vyřídít původní žádost (tedy poskytnout protokol o kontrole, v němž budou anonymizovány pouze osobní údaje, případně informace, které jsou předmětem ochrany obchodního tajemství anebo ochrany utajovaných skutečností). Důvodem pro podání druhé stížnosti bylo neposkytnutí požadované informace v rozsahu, v jakém žadatel očekával, a nedodržení zákonem stanové lhůty; rozhodnutím byl postup povinného subjektu potvrzen.

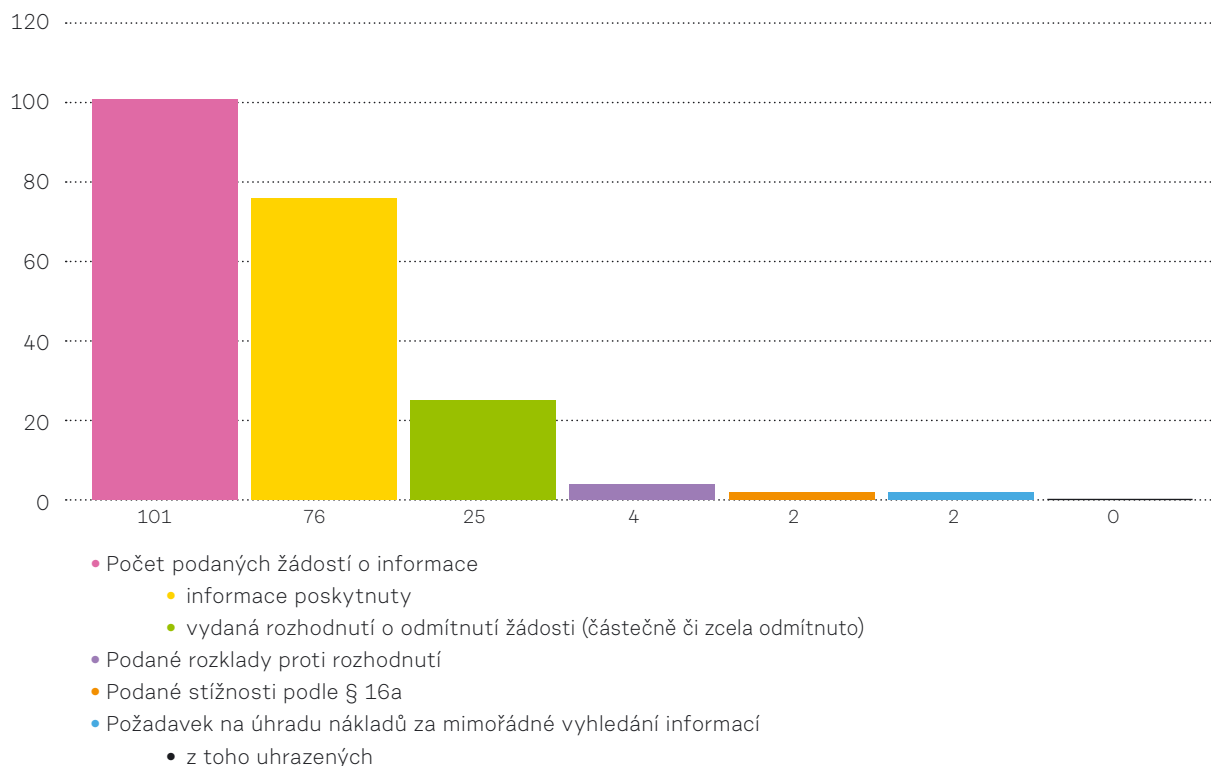
V roce 2021 neeviduje Úřad v případech, kdy byl povinným subjektem, podání žaloby ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.

Žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím v letech 2017–2021

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Evropská a mezinárodní spolupráce

Mezinárodní činnost Úřadu je v podstatném rozsahu na každodenní bázi určována přímo obecným nařízením, jímž byl zřízen EDPB. Jedná se o nezávislý evropský subjekt, který přispívá k jednotnému uplatňování pravidel ochrany údajů v celé Evropské unii a prosazuje spolupráci mezi evropskými úřady pro ochranu osobních údajů. EDPB je složen ze zástupců vnitrostátních úřadů pro ochranu údajů a Evropského inspektora ochrany údajů (EDPS). Činnost dozorových úřadů v tomto evropském schématu spočívá v průběžné výměně informací a koordinaci při řešení případů i abstraktních otázek, a to na základě povinných procedur či dobrovolné spolupráce. Další úkoly EDPB jsou vedle toho stanoveny směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů.

Na nejvyšší úrovni zasedá EDPB v plénu, jež bylo v roce 2021 svoláno patnáctkrát (vždy za účasti zástupce Úřadu). Vedle toho proběhlo cca 140 distančních schůzí odborných skupin, kde účast nominovaných odborníků Úřadu dosáhla takřka 85 procent.

V souladu s dosavadním aktivním přístupem převzal Úřad odpovědnost za přípravu stanoviska EDPB k návrhu slovenského dozorového úřadu ohledně národních požadavků pro akreditaci subjektů pro monitorování dodržování kodexů chování, a to v roli vedoucího návrhového týmu (tzv. zpravodaj). Osmkrát byl pak Úřad členem týmu hodnotícího závazná podniková pravidla (BCR) předložená EDPB ke schválení a v osmi případech figuroval v návrhovém týmu (spolupracující zpravodaj). Podílel se na přípravě zprávy pro Evropský parlament (výbor LIBE) o personálním a finančním vybavení členských dozorových úřadů EDPB, a spolupracoval také na zprávě EDPB pro hodnocení směrnice 2016/680 Evropskou komisí podle čl. 62 této směrnice. Přispěl k formulaci závazného rozhodnutí č. 1/2021 podle čl. 65 odst. 1 obecného nařízení ve věci sporu o návrh rozhodnutí irského dozorového úřadu ohledně WhatsApp Ireland.

Další formu spolupráce představovala účast v dotazníkových šetřeních, kterých ve sledovaném období plénum EDPB vypsal celkem šest.

Zahraniční spolupráce Úřadu potvrdila v roce 2021 novou linii. Vedle spolupráce s partnerskými úřady v rámci EDPB, která představuje zcela podstatnou část zahraničních aktivit, se Úřad v rostoucí míře připojoval k činnosti Světového shromáždění pro ochranu soukromí (Global Privacy Assembly, GPA).

Účast v GPA, které je od roku 2019 globální platformou v oblasti ochrany osobních údajů a soukromí, chápe Úřad jako další impuls a příležitost svého uplatnění na mezinárodním poli. Příspěvek k činnosti GPA probíhal prostřednictvím sběru právních, statistických i praktických informací, jejichž účelem bylo shromáždit poznatky a zkušenosti od členských úřadů jakožto zdrojový podklad pro přípravu tematicky zaměřených dokumentů. Úřad takto poskytl podklady v osmi případech, například pro zpracování přehledu dobré praxe v souvislosti s ochranou dat u opatření k potírání COVID-19, pro dokument zabývající se zacházením s osobními údaji ve veřejném sektoru či souhrnnou statistickou zprávu o členských orgánech ochrany osobních údajů. V říjnu se uskutečnila, za distanční účasti zástupkyně Úřadu, tradiční výroční konference GPA organizovaná mexickým dozorovým úřadem, který také převzal na další období výkon sekretariátu GPA.

Shromáždění schválilo pět rezolucí, vymezujících činnost GPA a jeho členů do budoucna a reagujících na aktuální trendy v ochraně soukromí a osobních údajů v celosvětové perspektivě. Přílohou páté rezoluce je základní programový dokument na období let 2021 až 2023, v němž se koncept volného pohybu osobních údajů přes hranice s důvěrou, koncept sdílení dat pro veřejné dobro, řešení přístupu vlád k osobním údajům pro účely národní a veřejné bezpečnosti a nově formulovaná digitální práva dětí jako dominující trendy promítají.

V dalších dotazníkových průzkumech, které jsou stále častěji používány jako účinný způsob získávání informací, byl Úřad respondentem pro různé mezinárodní organizace, včetně EDPS.

Mechanismus jednotnosti a spolupráce podle obecného nařízení

Obecné nařízení upravuje různé mechanismy, v jejichž rámci Úřad může, resp. v některých případech je povinen, postupovat v souladu

s ostatními evropskými dozorovými úřady a jinak s nimi spolupracovat. Nejčastější formu této spolupráce představuje žádost podle čl. 61 obecného nařízení. Může se jednat o případy výměny informací ke konkrétním případům a stížnostem, případně o dotazy legislativního a výkladového charakteru. Těchto žádostí Úřad v uplynulém roce obdržel celkem 139. Sám jich odeslal třináct.

Dalším často užívaným postupem je tzv. mechanismus jediného kontaktního místa (one-stop-shop). Využívá se v případech přeshraničního zpracování osobních údajů, tj. takového zpracování, které probíhá buď v souvislosti s činností provozovanou správcem či zpracovatelem ve více než jednom členském státě, anebo zpracováním dochází či pravděpodobně dojde k podstatnému dotčení práv a svobod subjektů údajů ve více než jednom členském státě. V takovém případě je nejprve v souladu s čl. 56 obecného nařízení určen vedoucí dozorový úřad, který se stává jediným kontaktním místem. Ten poté fakticky vede vyšetřování, v jehož rámci provádí další procesní kroky vůči správci či zpracovateli, a postupuje spolu s dotčenými dozorovými úřady podle čl. 60 obecného nařízení.

Úřad na základě obdržení podnětů inicioval celkem čtyři procedury podle čl. 56 obecného nařízení, kdy navrhl příslušnost některého ze zahraničních dozorových úřadů, aby se věci zabýval z pozice vedoucího dozorového úřadu. Naopak do této role byl navržen celkem v jedenácti případech, přičemž doposud přijal deset z nich. Ve zbývajícím případě nebylo o vedoucím dozorovém úřadu zatím rozhodnuto.

Akreditace a předávání

Oddělení akreditací a předávání (APU) je součástí sekce mezinárodní spolupráce a práva na informace. Schvaluje kodexy chování a rozhoduje o udělení akreditace subjektu pro monitorování kodexů chování. Vypracovává, předkládá návrh EDPB a následně, na základě jeho připomínek, zpracovává konečnou verzi „Požadavků pro akreditaci subjektů pro monitorování kodexů chování“, „Požadavků na akreditaci subjektů pro vydávání osvědčení a certifikačních kritérií“. Sleduje a vyhodnocuje kritéria pro sestavení druhů operací zpracování relevantních z hlediska posouzení vlivu a zpracovává metodiky. Zaštiťuje agendu předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodních organizací. V rámci toho vede řízení o povolení předávání do třetích zemí, posuzuje

závazná podniková pravidla, účastní se odborných debat a konferencí, řeší problematiku předávání osobních údajů v rámci expertní podskupiny EDPB pro mezinárodní předávání.

Oblast kodexů chování

V květnu 2021 Úřad přijal roli hlavního zpravodaje zodpovědného za koncipování a správnost textu stanoviska EDPB k návrhu akreditačních požadavků subjektů pro monitorování kodexů chování. Ten EDPB předložil slovenský dozorový úřad v rámci mechanismu jednotnosti podle čl. 64 odst. 1 písm. c) obecného nařízení. Zástupce Úřadu vedl práci týmu spoluzpravodajů, vypořádal jejich komentáře a doporučení, a následně spolupracoval se sekretariátem EDPB na definitivní redakci výsledného *Stanoviska EDPB 24/2021 k návrhu rozhodnutí příslušného dozorového úřadu Slovenské republiky o schválení požadavků pro akreditaci subjektů pro monitorování kodexů chování podle čl. 41 obecného nařízení*. To EDPB přijal 20. července 2021.

Oblast posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA)

Úřad se v roce 2021 zabýval celou řadou návrhů na posouzení vlivu. Posuzoval například několik DPIA zpracovaných v rámci návrhů právních předpisů. Ze soukromoprávních správců, kteří konzultovali správný postup při provádění DPIA, lze zmínit České dráhy – zpracování v rámci projektu SmartTrain, Google LLC – zpracování v rámci Google Street View.

Oblast předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodních organizací

Úřad se aktivně účastní řešení problematiky předávání osobních údajů do třetích zemí v EDPB, a to především v rámci expertní podskupiny pro mezinárodní předávání. Tato podskupina pracuje průběžně prostřednictvím elektronické komunikace, přičemž cca jednou měsíčně řeší aktuální problémy v rámci videokonferenčních schůzí. V roce 2021 se Úřad podílel na přípravě Pokynů EDPB 4/2021 ke kodexům chování jako nástrojům předávání, jejichž znění nyní upravuje na základě připomínek vzešlých z veřejné konzultace. Zároveň podskupina dopracovává paralelní Pokyny k certifikacím jako nástrojům předávání. Hlavním přínosem obou dokumentů pro správce (vývozce) údajů je, že budou představovat základní vodítko pro vznik kodexů chování a certifikačních

schémat, které umožní dovozcům ve třetích zemích aktivně vytvořit vhodné záruky pro předávání podle čl. 46 odst. 2 písm. e) a čl. 46 odst. 2 písm. f) obecného nařízení.

Oblast závazných podnikových pravidel (BCR)

V rámci podskupiny EDPB pro mezinárodní předávání se Úřad zapojoval do hodnocení jednotlivých návrhů závazných podnikových pravidel vypracovaných konkrétními skupinami podniků. V roce 2021 pak nově přijal a aktivně vykonával roli spolutvůrce u BCR společností Accenture, MOL, Antolin, v pěti případech pokračovala jeho role spolutvůrce z minulých let u BCR společností Colgate-Palmolive, InnerWorkings, Servier, Fresenius, Vestas, v dalších třech případech spolutvůrce přislíbil. Pro vyjasnění konkrétních nejasností jednotlivých návrhů se jednou až dvakrát měsíčně konají specializované video schůze podskupiny, kterých se zástupce Úřadu pravidelně účastní. Hodnocení, komentáře a doporučení podskupiny mají zajistit, aby do procedury podle čl. 64 odst. 1 písm. f) obecného nařízení byly přijímány pouze již dobře propracované návrhy.

Osvětová činnost Úřadu v oblasti předávání údajů do třetích zemí, DPIA a hodnocení shody v roce 2021

V rámci osvětové činnosti vystoupili pracovníci Úřadu v roce 2021 na konferencích a seminářích, kde prezentovali jeho názory a postoje k řešeným tématům.

Mezi ta zásadní patřila:

- biometrika (pro Pracovní skupinu pro lidská práva a moderní technologie),
- posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, metodika Úřadu k DPIA (pro Spolek pro ochranu osobních údajů),
- rozsudek SDEU ve věci Schrems II a jeho dopady (pro Spolek pro ochranu osobních údajů),
- cloudová vyhláška (pro Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost),
- přednáška na téma předávání do třetích zemí (pro Ústav státu a práva AV ČR),
- setkání právních zástupců zdravotnických zařízení nad tématy z oblasti klinického hodnocení léčiv a zdravotnických prostředků (pro ACRO-CZ),
- přenosy dat mimo EU, aktuální vývoj a otázky (pro Spolek pro ochranu osobních údajů a Svaz průmyslu a dopravy),
- školení pracovníků Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost.
- setkání právních zástupců zdravotnických zařízení nad tématy z oblasti klinického hodnocení léčiv a zdravotnických prostředků (pro ACRO-CZ),
- přenosy dat mimo EU, aktuální vývoj a otázky (pro Spolek pro ochranu osobních údajů a Svaz průmyslu a dopravy),
- školení pracovníků Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost.

Sdělovací prostředky a komunikační nástroje

Mediální komunikace Úřadu byla v roce 2021 zásadním způsobem tematicky spojena s epidemií onemocnění COVID-19, tedy stejně jako tomu bylo v roce předchozím.

Úřad se například v lednu vyjádřil k nahodilým a jednorázovým únikům informací o očkovacích osobách a jejich zdravotním stavu do médií. Následně v únoru oznámil zahájení kontroly soukromého dodavatele online rezervačního systému na očkování proti onemocnění COVID-19 a začal prošetřovat předávání strukturovaných dat o osobách, kterým byla nařízena karanténa, Policii ČR. Opakovaně se v průběhu roku také vyjadřoval k povinnému testování zaměstnanců, očkovacím pasům, mimořádnému opatření k evidenci zákazníkům v provozovnách či zpracování informací o očkování proti COVID-19. Z témat, která se epidemie COVID-19 netýkala, pak směrem k veřejnosti komunikoval například uložení pokut za zneužití údajů k šíření nevyžádaných zpráv v datových schránkách občanů, jmenování druhého místopředsedy Úřadu Petra Jägera či zveřejňování osobních údajů účastníků soudních jednání.

V průběhu roku se Úřad vyjádřil k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o respektování soukromého života a ochraně osobních údajů v elektronických komunikacích, k výkladu zákona proti praní špinavých peněz nebo k prokazování totožnosti a zpracování osobních údajů.

Úřad rovněž informoval (a opakovaně s médii komunikoval) o nové působnosti, kdy vstoupil do postavení žalovaného orgánu ve věcech přístupu k informacím i v případě žalob proti rozhodnutím vydaným jinými povinnými subjekty před lednem 2020. Stal se tak odpovědným za řadu let stará rozhodnutí, která nevydal, a orgánem žalovaným v řízeních, která nevedl.

Z pohledu Úřadu rezonovala v závěru roku médií tři témata. Centrální registr oznámení obsahující informace o majetkových poměrech veřejných funkcionářů, oblast cookies u internetových prohlížečů a nová pravidla pro marketingová volání.

Ať již písemnou, telefonickou, či osobní formou zodpověděl Úřad v roce 2021 přes pět set dotazů novinářů i laické veřejnosti. K primární komunikaci mu, i vzhledem k pandemii, sloužily webové stránky. Na nejdůležitější témata a aktuality však reagoval také na svém oficiálním twitterovém účtu, resp. Twitteru předsedy Úřadu.

Stejně jako v předchozím období, ani roce 2021 nezaznamenal Úřad žádnou negativní kauzu, se kterou by byl spojován.

Personální obsazení Úřadu

Počet funkčních míst Úřadu je určen zákonem o státním rozpočtu a systemizací služebních a pracovních míst na příslušný kalendářní rok. Je nutno zdůraznit, že pro efektivní vykonávání jeho povinností je personální zajištění v mnoha případech silně nedostačující. Typickým příkladem je dlouhodobě odbor práva na informace.

Celkový počet systemizovaných míst k 1. lednu 2021 činil 112 a k 31. prosinci téhož roku 113.

Fluktuace zaměstnanců se v roce 2021 v meziročním srovnání s předchozím rokem zvýšila z 9,5 procenta na 20,4 procenta.

Plynule pokračoval chod jednotlivých procesů personální správy Úřadu v návaznosti na vývoj legislativy v oblasti státní služby a pracovních vztahů. S účinností od 1. ledna 2021 byl nově jmenován do funkce místopředsedy Úřadu Mgr. Petr Jäger, Ph.D.

K 31. květnu 2021 ukončili svůj mandát inspektoři Mgr. et Mgr. Božena Čajková, MVDr. František

Bartoš a PhDr. Petr Krejčí. Ve funkci inspektorky zůstává nadále JUDr. Jiřina Rippelová.

Úřad v průběhu roku 2021 plnil zákonné povinnosti související s agendou zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, přičemž v kontextu omezeného počtu systemizovaných míst pro danou agendu a s přihlédnutím k ne zcela optimální situaci na trhu práce, se s maximálním úsilím dařilo zajistit minimální rozsah personálního krytí výkonu předmětné působnosti.

Během pandemie COVID-19 bylo všem zaměstnancům v souladu s vládními nařízeními umožněno vykonávat pracovní povinnosti z domova v rozsahu možností stanovených charakterem jejich činnosti při zachování akceschopnosti a plynulosti vyřizování úkolů ve svěřené působnosti Úřadu.

V průběhu roku probíhala komunikace mezi zaměstnavatelem a Základní odborovou organizací Odborového svazu státních orgánů a organizací při ÚOOÚ, přičemž 17. září 2021 bylo Úřadu oznámeno ukončení její činnosti.

Kontrola provedená poskytovatelem pracovních lékařských prohlídek (tzv. dohled na pracovišti smluvního subjektu) na základě § 2 písm. c) vyhlášky č. 436/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, společností R.M.A. CENTRUM, s.r.o., která se týkala oblasti potencionálních závad v uspořádání a vybavení pracoviště s důrazem na prevenci rizikových faktorů, nenalezla žádná pochybení.

Do služebního poměru bylo v roce 2021 nově přijato 11 státních zaměstnanců a 11 státních zaměstnanců služební poměr ukončilo. Do pracovního poměru pak bylo přijato sedm zaměstnanců, přičemž 11 zaměstnanců pracovní poměr ukončilo.

V rámci Úřadem zajišťované zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby 60 – Ochrana osobních údajů bylo vyzkoušeno celkem 16 žadatelů, z nichž 15 složilo zkoušku úspěšně na první pokus a jeden žadatel byl hodnocen jako na první pokus neúspěšný, přičemž následně v opravném termínu zkoušku vykonal úspěšně.

K 1. lednu 2021 bylo v evidenčním stavu Úřadu 108 zaměstnanců, k 31. prosinci 2021 byl jejich počet 104.

Průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců za rok 2021 činil 105,58.

Dalších 35 osob vykonávalo v Úřadu činnost na základě uzavřených dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, z nichž 15 zajišťovalo činnost rozkladové komise.

Z tabulky „Členění zaměstnanců Úřadu podle věku a pohlaví“ vyplývá, že v Úřadu pracují převážně zaměstnanci ve věku nad 40 let (67% zaměstnanců). Tito zaměstnanci mají kromě odpovídajícího vzdělání i zkušenosti vyplývající z jejich dlouhodobé praxe. Řada z nich zde působí více let a svoje zkušenosti

předávají novým kolegům, kteří jsou přijímáni na uvolněná funkční místa. Předpoklad vysokoškolského vzdělání je na dvě třetiny funkčních míst v Úřadu, na zbývající třetinu je předpoklad úplného středoškolského vzdělání.

Studentům středních a vysokých škol Úřad poskytuje možnost absolvovat odbornou praxi, přičemž v roce 2021 zde vykonávali praxi dva studenti. Tímto Úřad podporuje jejich zájem o oblast ochrany osobních údajů.

Členění zaměstnanců Úřadu podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. prosinci 2021

Celý soubor	muži	ženy	celkem
Základní	0	0	0
Střední odborné + VL	1	0	1
Střední odborné	0	0	0
Úplné střední všeobecné	1	2	3
Úplné střední odborné + VL	1	3	4
Úplné střední odborné	2	13	15
Vyšší odborné vzdělání	0	0	0
Bakalářské	0	2	2
Vysokoškolské	40	39	79
Celkem	45	59	104

Členění zaměstnanců Úřadu podle věku a pohlaví – stav k 31. prosinci 2021

Celý soubor	muži	ženy	celkem
do 20 let	0	0	0
od 21 do 30 let	6	3	9
od 31 do 40 let	13	15	28
od 41 do 50 let	5	16	21
od 51 do 60 let	10	14	24
61 a více	11	11	22
Celkem	45	59	104

Hospodaření

Odbor provozně ekonomický zodpovídá za způsob a výši financování chodu Úřadu, proto jsou v tomto ohledu zásadní statistiky ohledně čerpání rozpočtu, potažmo investiční akce realizované v roce 2021.

Ač byl schodek státního rozpočtu pro rok 2021 naprosto bezprecedentní, došlo oproti roku 2020 ke krácení rozpočtu Úřadu. Konkrétně

se jednalo o 3 mil. Kč, tedy z celkových 171 776 819 Kč na 168 776 819 Kč. Rekordní schodek státního rozpočtu byl již v roce 2021 navrhován při současném snížení rozpočtu Úřadu.

Rozpočet Úřadu byl schválen zákonem č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ve znění zákona č. 92/2021.

Čerpání státního rozpočtu kapitoly 343 – Úřad pro ochranu osobních údajů

Souhrnné ukazatele	<i>v tisících Kč</i>
Příjmy celkem	1 233,09
Výdaje celkem	168 667,77
Specifické ukazatele – příjmy	
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 233,09
v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	0
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 233,09
Specifické ukazatele – výdaje	
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro ochranu osobních údajů	168 667,77
Průřezové ukazatele výdajů	
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	71 295,55
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ^{*)}	23 651,45
Základní příděl fondu kulturních a sociálních potřeb	1 386,95
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	9 804,59
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	50 579,92
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	8 970,83
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	0
v tom: ze státního rozpočtu	0
podíl rozpočtu Evropské unie	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	15 549,13

^{*)} pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění

1. Příjmy

Příjmy pro rok 2021 nebyly schváleným rozpočtem stanoveny.

Rozpočet příjmů kapitoly 343 – Úřad pro ochranu osobních údajů byl naplněn částkou 1 233,09 tisíc Kč.

Jednalo se především o:

- sankce uložené podle zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti,
- sankce uložené podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, resp. podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a jiných zákonů,
- náhrady nákladů řízení,
- refundace zahraničních cest zaměstnanců Úřadu Evropskou komisí.

2. Výdaje

Čerpání výdajů ve výši 168 667,77 tisíc Kč zahrnuje:

- veškeré náklady na platy a související výdaje,
- kapitálové výdaje spojené s objektem Úřadu, obnovou informačních systémů, jak samotného Úřadu, tak i informačního systému ORG v systému základních registrů,

- další běžné výdaje spojené s chodem Úřadu, tj. zejména položky spojené s nákupem drobného hmotného majetku, materiálu, IT služeb, služeb spojených s provozem budovy a ostatních služeb, cestovného, vzdělávání a údržby,

- výdaje související s neinvestičními nákupy.

3. Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, vč. souvisejících výdajů

Čerpání rozpočtu na platy zaměstnanců, ostatních výdajů za provedenou práci a souvisejících výdajů, vč. základního přidělu FKSP a náhrad v době nemoci ve výši **96 741,29** tisíc Kč odpovídá kvalifikační struktuře a plnění plánu pracovníků.

Stav k 31. prosinci 2021 byl **104** zaměstnanců.

4. Výdaje vedené v informačním systému programového financování Ministerstva financí – EDS/SMVS

V souladu se schválenou dokumentací programu O43V10 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny Úřadu pro ochranu osobních údajů od r. 2017“ bylo celkem vyčerpáno **15 549,13** tisíc Kč.

Přehled čerpání rozpočtu v roce 2021

Položka	Název ukazatele	Schválený rozpočet v tis. Kč	Konečný rozpočet v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč	Skutečnost /konečný rozpočet v %
2211, 2212, 2322, 2324, 4132	Ostatní nedaňové příjmy			1 233,09	
PŘÍJMY CELKEM		0,00	0,00	1 233,09	0,00
501	Platy	72 397,17	73 175,35	69 355,34	94,78
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	9 295,94	10 481,06	9 804,59	93,55
5013	Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	49 843,63	52 077,69	50 579,92	97,12
5014	Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozované od platů ústavních činitelů	13 257,60	10 616,60	8 970,83	84,50
502	Ostatní platby za provedenou práci	1 890,91	1 940,21	1 940,21	100,00
5021	Ostatní osobní výdaje	1 890,91	1 940,21	1 940,21	100,00
503	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	25 109,37	24 553,15	23 651,45	96,33
5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení	18 423,44	18 015,33	17 299,21	96,02
5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	6 685,93	6 537,82	6 352,24	97,16
512	Výdaje na některé úpravy hmotných věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem	20,00	8,00		0,00
513	Nákup materiálu	1 251,00	2 694,71	2 476,36	91,90
514	Úroky a ostatní finanční výdaje	30,00	2,50	0,47	18,72
515	Nákup vody, paliv a energie	1 478,00	1 947,03	1 614,11	82,90
516	Nákup služeb	50 695,92	50 477,53	47 154,57	93,42
517	Ostatní nákupy	4 061,00	3 252,04	2 766,12	85,06
518	Výdaje na netransferové převody uvnitř organizace, na převzaté povinnosti a na jistoty	35,00	55,00	20,00	36,36
519	Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	2 395,50	2 503,69	2 328,67	93,01
534	Převody vlastním fondům a ve vztahu k útvarům bez plné právní subjektivity	1 447,94	1 415,03	1 386,95	98,02
5342	Základní příděl FKSP a sociálnímu fondu obcí a krajů	1 447,94	1 415,03	1 386,95	98,02
536	Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům, platby daní a další povinné platby	15,00	21,50	17,05	79,30
542	Náhrady placené obyvatelstvu	250,00	407,34	407,34	100,00
5424	Náhrady mezd v době nemoci	250,00	407,34	407,34	100,00
Běžné výdaje celkem		161 076,82	162 453,08	153 118,63	94,25
611	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	3 600,00	14 882,92	9 983,40	67,08
612	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	4 100,00	9 473,67	5 565,73	58,75
Kapitálové výdaje celkem		7 700,00	24 356,59	15 549,13	63,84
VÝDAJE CELKEM		168 776,82	186 809,67	168 667,77	90,29

Číselné údaje jsou použity z výkazů zpracovaných ke dni 31. prosince 2021.

Účetní závěrka

Schválení účetní závěrky za rok 2021 a informace o jejím předání proběhne v řádném termínu do 31. července 2022 dle Přílohy č. 4 vyhlášky č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech). V souladu se sdělením Ministerstva financí k aplikaci některých ustanovení zákona č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a v návaznosti na zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, nemá Úřad povinnost schvalovat účetní závěrku auditorem.

Pověřenec

Úřad má v souladu s čl. 37 obecného nařízení jmenovaného pověřence pro ochranu osobních údajů, jehož hlavní úkoly vyplývají z čl. 39 obecného nařízení.

V roce 2021 vedle konzultační činnosti poskytnuté zaměstnancům Úřadu provedl pověřenec ve spolupráci s manažerem kybernetické bezpečnosti interní kontrolu uživatelských oprávnění členů rozkladové komise Úřadu včetně autentizace.

V rámci realizace práv subjektů údajů dle čl. 13-21 obecného nařízení pak pověřenec vyřizoval podané žádosti.

Interní audit

Služební místo vnitřního auditora je organizačně odděleno od řídicích a výkonných struktur. Auditor je funkčně nezávislý a je podřízen přímo předsedovi Úřadu.

Základní právní a regulatorní normy upravující činnost interního auditu v roce 2021:

- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole),
- prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb. k zákonu o finanční kontrole ve veřejné správě,

- mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu.

Cíle vnitřního auditu v roce 2021:

- provádění funkčně nezávislého a objektivního přezkoumávání a vyhodnocování operací ekonomických, provozních a věcných agend Úřadu z pohledu zákona o finanční kontrole,
- provádění a zkvalitňování funkčně nezávislého a objektivního přezkoumávání funkčnosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému zavedeného a udržovaného předsedou Úřadu,
- zajišťování konzultační činnosti,
- zvyšování a prohlubování odbornosti auditora.

Roční plán interního auditu na rok 2021, schválený předsedou Úřadu dne 8. dubna 2021, vycházel ze střednědobého plánu, z výsledků předchozích auditů, z požadavků vedoucích zaměstnanců Úřadu a z kapacitních možností interního auditu.

Plnění ročního plánu interního auditu bylo v roce 2021 ztíženo kvůli pokračující nepříznivé epidemické situaci šíření onemocnění COVID-19. Interní auditor dokončil v roce 2021 jeden mimořádný audit, kterým přezkoumal prověření nastavení evidence činností a procesů, jakož i správnost postupů a plnění povinností v souvislosti s prováděním řídicí kontroly. V rámci své činnosti poskytl pět konzultací.

V roce 2021 vnitřní audit nezjistil nedostatky s významným rizikem pro hospodaření s veřejnými prostředky. Zároveň nemá důvod domnívat se, že by účetní závěrka Úřadu neposkytovala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví, nebo že by došlo k porušení rozpočtové kázně. K nedostatkům střední a nízké významnosti zjištěným při výkonu interního auditu byla přijata adresná a konkrétní opatření a jejich realizace bude sledována a vyhodnocována. Známky korupčního či podvodného jednání nebyly v rámci auditní činnosti zjištěny.

Na základě výsledku auditních šetření lze poskytnout ujištění, že v auditovaném období ve vybraných dílčích oblastech vnitřního provozního a finančního řízení je nastavení řídicích a kontrolních mechanismů přiměřené a účinné s výjimkou nedostatků střední a nízké významnosti. Ty však nebyly takového charakteru, aby zásadním způsobem ovlivnily výkon finančního řízení a funkčnost nastaveného vnitřního kontrolního systému.

Zjištěné nedostatky jsou impulsem pro zvýšení kvality kontrolního prostředí, kvality vnitřních předpisů a systémů dohledu nad jejich dodržováním, pro zvýšení důrazu na efektivní edukaci zaměstnanců a na ochranu práv a oprávněných zájmů Úřadu.

Výroční zpráva Úřadu pro ochranu osobních údajů za rok 2021

Úřad pro ochranu osobních údajů

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

E-mail: posta@uouu.cz

Internetová adresa: www.uouu.cz

Na základě povinnosti, kterou mu ukládá zákon č. 110/2019 Sb.,
o zpracování osobních údajů, § 54 odst. 3 písm. a) a § 57,
zveřejnil Úřad pro ochranu osobních údajů tuto výroční zprávu
v dubnu 2022 na svých webových stránkách.

Editor: Mgr. Tomáš Paták, telefon 234 665 286

Redakční zpracování: Mgr. Vojtěch Marcín

Grafická úprava a sazba: Iva Holbová

Jazyková korektura: Andrea Sklenářová

Výroční zpráva Úřadu pro ochranu osobních údajů za rok 2021

www.uoou.cz